

วัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์
จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4

พระวิวัฒน์ ธนวิโส (พรมศรี)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2564

วัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์
จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4

พระวิวัฒน์ ธนวิไล (พรมศรี)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2564

POLITICAL CULTURE OF LOCAL COMMUNITY LEADERS
ACCORDING TO THE FOURFOLD SANGAHAVATTHU
SAHATSAKHAN DISTRICT KALASIN PROVINCE

PHRA WIWAT THANAVANGSO (PROMSRI)

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF POLITICAL SCIENCE
PROGRAM IN BUDDHISTIC LOCAL GOVERNMENT
FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

2021

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : วัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัด
กาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4
ชื่อนักศึกษา : พระวิวัฒน์ ธนวิโส (พรมศรี)
ชื่อปริญญา : รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา : การปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์
ปีพุทธศักราช : 2564
อาจารย์ที่ปรึกษา : พระมหาวิรุธ วิโรจโน, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ดร. ชนาธิป ศรีโท

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

(พระมหาสุรณ ปมณารุโณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :
ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรพล พรหมกุล)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษา)

(พระมหาวิรุธ วิโรจโน, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม)

(ดร. ชนาธิป ศรีโท)

กรรมการ

(พระครูวินัยธรรวรงค์ ปยุตโต, ดร.)

กรรมการ

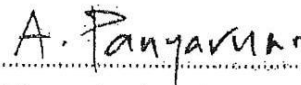
(พระครูสังฆรักษ์ทวี อภโย, ดร.)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย

Thesis Topic : Political Culture of Local Community Leaders according to the Fourfold Sanghavatthu Sahatsakhan District Kalasin Province
Student's Name : Phra Wiwat Thanavangso (Promsri)
Degree Sought : Master of Political Science
Program : Buddhistic Local Government
Academic Year : 2021
Advisor : Phramaha Wiruth Wirojano, Asst. Prof. Dr.
Co-Advisor : Dr. Chanathip Sritho

Accepted by the Faculty of Social Science, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master of Political Science in Buddhistic Local Government Program.

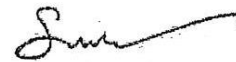
Dean of Faculty of Social Science

(Phramaha Arun Paññārūno)

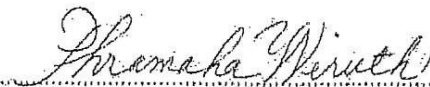
Dissertation Committee:

Chairman

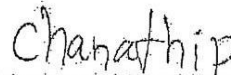
(Asst. Prof. Dr. Suraphon Promgun)

Member (Advisor)

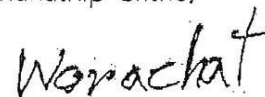
(Phramaha Wiruth Wirojano, Asst. Prof. Dr.)

Member (Co-Advisor)

(Dr. Chanathip Sritho)

Member

(Phrakruvinaidhorn Worachat Payutto, Dr.)

Member

(Phrakrusangkharak Thawee Abhayo, Dr.)

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	: วัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4
ชื่อนักศึกษา	: พระวิวัฒน์ ธนวิโส (พรมศรี)
ชื่อปริญญา	: รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	: การปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์
ปีพุทธศักราช	: 2564
อาจารย์ที่ปรึกษา	: พระมหาวิรุธ วิโรจน์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: ดร. ชนาธิป ศรีโท

วิทยานิพนธ์นี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระหว่างวัฒนธรรมการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น จำแนกตามสถานะผู้นำชุมชน 3) ข้อเสนอแนะวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น วิธีการดำเนินการวิจัยผู้วิจัยได้ศึกษาวิจัยโดยวิธีวิจัยเชิงสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่เขตอำเภอสหัสขันธ์ตามสุทธทาโรยามาเน่ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป รายงานผลทางสถิติเป็นค่าความถี่, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน, ค่า F-test และเปรียบเทียบความแตกต่างด้วยวิธีการ LSD โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า :

1. ประชาชนมีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่นอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่นด้านเพศและสถานะ ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านอายุและระดับการศึกษา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ข้อเสนอแนะวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ได้แก่ ผู้นำควรให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการพัฒนาหมู่บ้าน และควรมีประชาชนเข้าร่วมด้วย, ควรปฏิบัติตามกฎหมายโดยไม่ชักฉกฉวยข้อสงสัย และ

นักการเมืองควรมีหน้าที่ตรวจสอบผลปฏิบัติงานของข้าราชการแทนประชาชน, ผู้นำควรให้ความช่วยเหลือประชาชน, ประชาชนสามารถเข้าร่วมรับฟังปัญหาการทุจริตในหน้าที่ของนักการเมืองท้องถิ่นได้, ผู้นำควรปฏิบัติงานควบคู่กับการใช้สติปัญญาเพื่อแก้ปัญหา และเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเรื่องการเมืองได้

ABSTRACT

Thesis Topic	: Political Culture of Local Community Leaders according to the Fourfold Sangahavatthu Sahatsakhan District Kalasin Province
Student's Name	: Phra Wiwat Thanavangso (Promsri)
Degree Sought	: Master of Political Science
Program	: Buddhistic Local Government
Anno Domini	: 2021
Advisor	: Phramaha Wiruth Wirojano, Asst. Prof. Dr.
Co-Advisor	: Dr. Chanathip Sritho

This thesis has the following objectives 1) To study the political culture of local community leaders 2) To study the comparison between the political culture and the local community leaders Classified by community leader status 3) Political culture suggestions of local community leaders. The researcher studied the research using the survey research method, data were collected from the sample group living in Sahatsakhan District with Taro Yamane. The research tools are questionnaires which were analyzed by using the software package. The statistical results were reported as frequency, percentage, mean, standard deviation, F-test and compared the difference by LSD method. The level of statistical significance was set at 0.05.

The results showed that:

1. People have opinions on the political culture of the local community leaders, Sahatsakhan District, Kalasin Province According to Sangahavattha 4 at the overall level in the highest level, while considering each aspect it was found that the people's opinions on the political culture of the local community leaders were at the highest level in all aspects.

2. It was found that people had opinions on the political culture of the local community leaders in terms of gender and status no different, but the age and

educational level were significantly different at the 0.05 level while comparing the opinions of the people on the political culture of the local community leaders, Sahatsakhan District, Kalasin Province according to Sangahavathut 4.

3. Suggestions for political culture of local community leaders, Sahatsakhan District, Kalasin Province according to Sangahavathut 4 principles, leaders should allow people to participate in decision making in village development and the people should be in attendance, people should follow the law without asking questions and politicians should have a duty to check the performance of government officials instead of the people. Leaders should help people, people can join to hear about corruption in the duties of local politicians, leaders should work with intelligence to solve problems and giving people the opportunity to express their opinions on politics.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เพราะได้รับความอนุเคราะห์และข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัยจากผู้มีคุณูปการหลายๆ ท่านดังต่อไปนี้

ขอกราบขอบพระคุณท่าน พระครูสุธีจริยวัฒน์ ผศ.ดร. รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาลัยอีสาน ที่ให้คำปรึกษาและให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์เสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณท่าน พระมหาวีรุธ วิโรจน์ ผศ.ดร. อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก เจริญพร ขอบคุณ ดร.ชนาธิป ศรีโท อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์จนสำเร็จลุล่วงในที่สุด

เจริญพรขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง, เทียงตรงของแบบสอบถามอีกครั้ง คือ ผศ.ดร.สิทธิพร เกษจ้อย ดร.อัครเดช นีละโยธิน และ ผศ.ดร.อาทิตย์ ผ่านพูล แล้วนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้ายไปทดลองกับประชาชนในเขตอำเภอกมลาไสยเพื่อทดสอบค่าความเที่ยงตรง ก่อนนำไปใช้รวบรวมข้อมูลในพื้นที่ศึกษาจริงโดยลำดับ

ขออนุโมทนาขอบคุณนายอำเภอสหพันธ์ ประชาชนในเขตอำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม และให้ข้อมูลเพื่อทำการวิจัยในครั้งนี้

คุณค่า และประโยชน์ของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณบิดามารดา ผู้มีพระคุณ ตลอดจนบูรพาจารย์ และผู้มีอุปการคุณทุกท่านด้วยเทอญ

พระวิวัฒน์ ธนวิโส (พรมศรี)

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญแผนภูมิ.....	ซ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.3 สมมุติฐานของการวิจัย.....	6
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	6
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมือง.....	8
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น.....	17
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับหลักสังคหวัตถุ 4.....	21
2.4 พื้นที่ในการศึกษาวิจัย.....	22
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	22
2.6 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	28
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	29
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	29
3.2 เทคนิคและวิธีการสุ่มตัวอย่าง.....	29
3.3 ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย.....	31
3.3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ.....	31
3.3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ.....	31
3.4 กรอบแนวคิดและการกำหนดตัวแปร.....	31
3.5 เครื่องมือวิจัย.....	32
3.6 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	33

3.7การวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผล.....	34
3.8 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	34
3.9 การวัดค่าตัวแปร.....	35
3.10 สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	36
3.11 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง.....	37
4.2 ผลการวิเคราะห์ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์หลักสังคหวัดถุ 4.....	39
4.3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมทาง การเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่นอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์หลักสังคหวัดถุ4	48
4.4 ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์หลักสังคหวัดถุ 4.....	67
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	71
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	71
5.2 อภิปรายผล.....	73
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	75
บรรณานุกรม.....	77
ภาคผนวก.....	78
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	80
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	82
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	86
ภาคผนวก ง แบบสอบถามที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	89
ภาคผนวก จ แบบสอบถาม ค่า IOC และค่าความเชื่อมั่น.....	96
ประวัติผู้วิจัย.....	106

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 3.2	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา.....	30
ตารางที่ 4.1	จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ.....	37
ตารางที่ 4.2	จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ.....	38
ตารางที่ 4.3	จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานะ.....	38
ตารางที่ 4.4	จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา.....	39
ตารางที่ 4.5	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับวัฒนธรรมทางการเมือง ของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ตามหลักสังคหวัตถุ 4	39
ตารางที่ 4.6	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับวัฒนธรรมทางการเมือง ของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ.....	40
ตารางที่ 4.7	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับวัฒนธรรมทางการเมือง ของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า.....	41
ตารางที่ 4.8	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับวัฒนธรรมทางการเมือง ของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม.....	42
ตารางที่ 4.9	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับวัฒนธรรมทางการเมือง ของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมือง.....	43
ตารางที่ 4.10	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับวัฒนธรรมทางการเมือง ของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้นำทางการปกครอง.....	44
ตารางที่ 4.11	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับวัฒนธรรมทางการเมือง ของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้นำทางการเมือง.....	45

ตารางที่ 4.12	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับวัฒนธรรมทางการเมือง ของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้นำทางศาสนาและทางจิตวิญญาณ.....	46
ตารางที่ 4.13	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับวัฒนธรรมทางการเมือง ของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้นำทางธรรมชาติ.....	47
ตารางที่ 4.14	ผลการเปรียบเทียบระดับความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำ ชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4จำแนก ตามเพศ.....	48
ตารางที่ 4.15	ผลการเปรียบเทียบระหว่างวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 จำแนกตามอายุ.....	49
ตารางที่ 4.16	แสดงค่าเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรม ทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนก ตามอายุ.....	50
ตารางที่ 4.17	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำ ชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้าน วัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่.....	51
ตารางที่ 4.18	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำ ชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้าน วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่.....	51
ตารางที่ 4.19	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำ ชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้าน วัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมือง จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่.....	52
ตารางที่ 4.20	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำ ชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้นำ ทางการปกครอง จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่.....	53
ตารางที่ 4.21	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำ ชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้นำ ทางการเมือง จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่.....	54

ตารางที่ 4.22	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้นำทางศาสนาและทางจิตวิญญาณ จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่.....	55
ตารางที่ 4.23	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้ทางธรรมชาติ จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่.....	56
ตารางที่ 4.24	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 รวมทุกด้าน จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่.....	57
ตารางที่ 4.25	ผลการเปรียบเทียบระดับความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 จำแนกสถานะ.....	58
ตารางที่ 4.26	ผลการเปรียบเทียบระหว่างวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 จำแนกระดับการศึกษา	59
ตารางที่ 4.27	ผลการเปรียบเทียบระหว่างวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 จำแนกตามระดับการศึกษา.....	60
ตารางที่ 4.28	ผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่.....	61
ตารางที่ 4.29	ผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่.....	61
ตารางที่ 4.30	ผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมจำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่.....	62
ตารางที่ 4.31	ผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมือง จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่.....	63

ตารางที่ 4.32	ผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหชัยสิทธิ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้นำทางการ ปกครอง จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่.....	64
ตารางที่ 4.33	ผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหชัยสิทธิ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้นำทางการเมือง จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่.....	64
ตารางที่ 4.34	ผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหชัยสิทธิ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้นำทางศาสนา และทางจิตวิญญาณ จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่.....	65
ตารางที่ 4.35	ผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหชัยสิทธิ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้ทำทางธรรมชาติ จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่.....	66
ตารางที่ 4.36	ผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหชัยสิทธิ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 รวมทุกด้าน จำแนก ตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่.....	66
ตารางที่ 4.37	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน วัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น ผล ระดับความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหชัยสิทธิ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ตามหลักสังคหวัตถุ 4.....	67
ตารางที่ 4.38	ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหชัยสิทธิ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านวัฒนธรรมทาง การเมืองแบบค้ำแคบ.....	67
ตารางที่ 4.39	ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหชัยสิทธิ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านวัฒนธรรมทาง การเมืองแบบไพร่ฟ้า.....	68
ตารางที่ 4.40	ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหชัยสิทธิ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านวัฒนธรรมทาง การเมืองแบบมีส่วนร่วม.....	68

ตารางที่ 4.41	ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหชัยสิทธิ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4ด้านวัฒนธรรมทาง การเมืองแบบพลเมือง.....	68
ตารางที่ 4.42	ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหชัยสิทธิ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4ด้านผู้นำทางการ ปกครอง.....	69
ตารางที่ 4.43	ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหชัยสิทธิ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้นำทางการเมือง..	69
ตารางที่ 4.44	ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหชัยสิทธิ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้นำทางศาสนา และทางจิตวิญญาณ.....	70
ตารางที่ 4.45	ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหชัยสิทธิ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4ด้านผู้ทำทางธรรมชาติ..	70

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 2.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	28

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พฤติกรรมทางการเมืองของแต่ละสังคมนั้นย่อมมีความแตกต่างกันไปไม่มากนักน้อย เนื่องจากแต่ละสังคม มีวัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม ความเชื่อ ทักษะคติ ที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งลักษณะเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นตัวกำหนดชี้้นำให้พฤติกรรมทางการเมืองของสังคมนั้นมีความหลากหลายและแตกต่างกันออกไป ซึ่งตัวกำหนดเหล่านี้อาจจะพูดโดยรวมได้ว่านั่นคือ “วัฒนธรรมทางการเมือง” ของสังคมนั้น ๆ วัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมทางสังคม (Social Culture) โดยวัฒนธรรมทางสังคมจะครอบคลุมมิติต่าง ๆ ทั้งหมดในสังคม ทั้งมิติการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งมีมิติต่าง ๆ ทางสังคมจะมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อวัฒนธรรมทางการเมืองของสมาชิกในสังคมนั้น และวัฒนธรรมทางการเมืองยังหมายถึงแบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคล ซึ่งเป็นผลมาจากความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติทางการเมือง ของแต่ละบุคคลที่ได้รับการถ่ายทอดปลูกฝังสืบเนื่องกันมา จนกระทั่งบุคคลยอมรับและยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติในชีวิต การเมืองของสังคม ซึ่งวัฒนธรรมทางการเมืองเกิดจากกระบวนการปลูกฝัง อบรมหล่อหลอมเลาทางการเมืองเป็นระยะเวลายาวนาน จนทำให้บุคคลในสังคมมีความรู้ทางการเมืองซึ่งจะมีผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลในสังคม และเมื่อบุคคลในสังคมมีพฤติกรรมทางการเมืองจนเป็นแบบแผนและพฤติกรรมที่เป็นแบบแผน นั้นก็จะกลายเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองของบุคคลในสังคมนั้น (สมบัติ อารังค์ธัญวงศ์ ,2556) วัฒนธรรมทางการเมือง อาจเกิดจากกระบวนการกล่อมเกลาทางการเมือง (Political Socialization) ซึ่งในทุกสังคมการกล่อมเกลาทางการเมืองต้องเริ่มจากสถาบันครอบครัวเป็นอันดับแรกหรือเรียกได้ว่าเป็นขั้นปฐมภูมิของการเรียนรู้ทางการเมือง ครอบครัวใดมีสมาชิกในครอบครัวที่ติดตามสถานการณ์ทางการเมือง โดยเฉพาะตัวผู้นำของครอบครัวย่อมมีผลให้สมาชิกในครอบครัว ซึมซับรับเอาวัฒนธรรมนั้นเข้าไปด้วยโดยไม่รู้ตัว สภาพของสังคมนับว่ามีบทบาทสำคัญไม่น้อย ที่จะมียบทบาทต่อวัฒนธรรมทางการเมือง ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ดังนี้

1. ความเจริญของสังคม
2. สภาพแวดล้อมของสังคม
3. ผู้นำในสังคม

4. ระดับการศึกษาของคนในสังคม

5. สภาพความเป็นอยู่ของคนในสังคม

เมื่อคนในสังคมใดมีความพร้อมในปัจจุบันดังกล่าวมาก ย่อมมีผลให้วัฒนธรรมทางการเมือง ที่ดีกว่าสังคมที่ขาดปัจจัยความพร้อมดังกล่าว (วรรณธรรม กาญจนสุวรรณ, 2554) วัฒนธรรมทางการเมืองมีลักษณะเป็นนามธรรม ที่เน้นถึงระบบความเชื่อ ความคิดเห็น ค่านิยม ตลอดจนทัศนคติในทางการเมืองซึ่งเป็นตัวกำหนดที่มีอิทธิพลที่สำคัญต่อพฤติกรรมทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมืองจึงเป็นสิ่งที่มีความซับซ้อนอยู่ในระบบสังคมการเมือง และเป็นสื่อความคิดประการหนึ่งในการศึกษาทางการเมืองและเป็นสิ่งที่ซับซ้อนอยู่ในระบบสังคมการเมือง ถือได้ว่าเป็นสาระสำคัญถึงการบ่งชี้ถึงการโน้มเอียง(Orientation) หรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อระบบการเมือง อันอาจเป็นแนวทางชี้ให้เห็นถึงประเด็นปัญหาทางการเมืองการปกครอง ในการเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาบางประการเกี่ยวกับปัญหาของการเมืองและการปกครอง เพื่อให้สอดคล้องกับการปกครองของประเทศได้ ดังนั้นการศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองจึงมีความสำคัญไม่น้อยกว่าการศึกษาประเด็นทางการเมืองอื่นๆ อีกด้วย (สมบัติ อารังค์ธัญวงศ์, 2556)

วัฒนธรรมทางการเมืองมีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงทางการเมือง โดยความสำคัญที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการพัฒนาการเมืองที่จะกล่าวคือ วัฒนธรรมทางการเมืองจะมีผลต่อการริเริ่มการเปลี่ยนแปลงหรืออาจมีผลคัดค้านหรือต่อต้านการเปลี่ยนแปลงได้ เช่น วัฒนธรรมในการซื้อสิทธิ์ขายเสียงจะขัดกับการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศ

ในสังคมไทยยังไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าการซื้อสิทธิ์ขายเสียงได้ ซึ่งการซื้อสิทธิ์ขายเสียงนี้เกี่ยวข้องกับกลุ่มคนหลายกลุ่ม แต่กลุ่มที่มีบทบาทมากที่สุดและเห็นได้ชัดเจนคือ ผู้นำชุมชนท้องถิ่น โดยผู้รับสมัครเลือกตั้งมักให้หวัคะแนนไปติดต่อกับประชาชนโดยตรงซึ่งเป็นวิธีการที่ได้ผลเร็วและไม่ลำบากต่อผู้สมัครเลือกตั้ง เป็นการลดขั้นตอนระหว่างพรรคการเมืองกับประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง จะเป็นการสัมพันธ์โดยตรงระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้งกับหวัคะแนนหรือผู้นำชุมชนท้องถิ่น และผู้นำชุมชนท้องถิ่นหรือหวัคะแนนกับประชาชน ทำให้ผลของการเลือกตั้งได้ตัวแทนที่ไม่เป็นตัวแทนประชาชนอย่างแท้จริง อันเนื่องมาจากการซื้อสิทธิ์โดยการใช้เงินทองหรือสิ่งของผ่านหวัคะแนนหรือผู้นำชุมชนท้องถิ่น ผู้นำชุมชนท้องถิ่นในสังคมไทยอาจจำแนกลักษณะโครงสร้างของผู้นำได้สองประเภทแก่ ผู้นำแบบเป็นทางการ คือลักษณะตำแหน่งของผู้นำที่อยู่ในหมู่บ้าน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการต่าง ๆ ของชุมชน โดยตำแหน่งเหล่านี้เป็นไปโดยการเลือกตั้ง แต่งตั้งและประกาศเป็นทางการให้ทราบ และผู้นำแบบไม่เป็นทางการ ได้แก่ ผู้เฒ่าผู้แก่ หรือสมาชิกที่อาวุโสที่สุดของหมู่บ้าน อดีตพระภิกษุ สามเณร ครอบครัว ผู้มีฐานะมั่งคั่ง ผู้มีชื่อเสียงและผู้มีความรู้ความสามารถพิเศษจนได้รับการยกย่อง เป็นต้น

วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญทางการพัฒนาทางการเมืองในแต่ละสังคม วัฒนธรรมทางการเมืองในแต่ละสังคมย่อยได้รับอิทธิพลจากภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยม และการเรียนรู้ผ่านกระบวนการอบรมกล่อมเกลாதง สังคมจากรุ่นหนึ่งไปสู่รุ่นหนึ่ง ดังนั้นวัฒนธรรมทางการเมืองของไทยจึงเกิดพื้นฐานทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจและการเมืองที่มีมาแต่ประวัติศาสตร์ส่งผลให้วัฒนธรรมทางการเมืองของไทยมี ลักษณะเฉพาะ เนื่องจากโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคมและกรมการเมืองการปกครอง ที่เป็นผลมาจาก วิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์สมัยศักดินาที่การผูกขาดอำนาจด้านการเมืองการปกครองอยู่ที่สถาบัน พระมหากษัตริย์ เจ้านายและขุนนาง ในขณะที่ไพร่ต้องสังกัดมูลนายเพื่อการค้าซึ่งผลประโยชน์และ สิทธิในการคุ้มครอง ทำให้ไพร่ซึ่งเป็นประชาชนส่วนใหญ่เคยชินกับการยอมรับอำนาจมาโดยตลอด นอกจากนี้ระบบศักดินายังส่งผลให้มีการแบ่งชั้นทางสังคม ลดหล่นตามลำดับจากโครงสร้างดังกล่าว ส่งผลให้ทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม ของคนไทยส่วนใหญ่มีลักษณะของการยอมรับในอำนาจบังคับที่ เหนือกว่าและยอมรับความแตกต่างในฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจของบุคคลวัฒนธรรมทางการเมือง เกี่ยวข้องกับความไว้วางใจหรือความไม่ไว้วางใจของบุคคลต่อบุคคลอื่นหรือต่อสถาบันทางการเมือง เช่น กรมีความศรัทธาหรือความเชื่อมั่นต่อสถาบันหรือผู้นำทางการเมืองวัฒนธรรมทางการเมือง เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่ออำนาจทางการเมืองซึ่งจะสะท้อนถึงการยอมรับและความสัมพันธ์ระหว่าง ผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง หรือผู้นำชุมชนกับประชาชนทั่วไปซึ่งทัศนคตินี้ส่งผลโดยตรงต่อการที่ ประชาชนให้ความร่วมมือหรือต่อต้านอำนาจทางการเมืองผู้นำหรือผู้ปกครอง วัฒนธรรมทางการเมือง เกี่ยวข้องกับเสรีภาพและการควบคุมบังคับทางการเมือง กล่าวคือ วัฒนธรรมทางการเมืองในสังคมนั้น ให้การยอมรับหรือเคารพต่อเสรีภาพของประชาชนมากน้อยเพียงใด หรือมุ่งเน้นการใช้อำนาจบังคับ เพื่อเกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคมและวัฒนธรรมทางการเมืองเกี่ยวข้องกับความจงรักภักดี และยึดมั่นในสังคมการเมืองของบุคคล กล่าวคือ วัฒนธรรมทางการเมืองช่วยสร้างเอกลักษณ์ทางกร เมืองให้แก่บุคคลในสังคมที่จะยึดมั่นร่วมกันและพร้อมที่จะต่อสู้ ปกป้องรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์นั้นให้คง อยู่ต่อไปอาจจะโดยการยอมเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวมหรือสละผลประโยชน์ระยะสั้นเพื่อ ผลประโยชน์ระยะยาว เป็นต้น

ในส่วนของประเทศไทยแม้ว่าจะพัฒนาต่างจากอดีตไปมากแล้วก็ตามแต่ภายในสังคมไทยจะเป็น สังคมต่างระดับ นั่นคือมีกลุ่มคนส่วนน้อยที่มีความรู้ มีการศึกษา และมีฐานะร่ำรวย แต่ใน ขณะเดียวกันคนส่วนใหญ่ของประเทศก็เป็นกลุ่มคนที่มีการศึกษาน้อยและยากจนแต่ยังมีอีกกลุ่มชน ชั้นหนึ่งนั่นคือ ชนชั้นกลาง ซึ่งคนเหล่านี้อาจเป็นนักวิชาการ เป็น แพทย์ ครู ข้าราชการอื่นๆ นักธุรกิจ เป็นนักพัฒนาในองค์กรเอกชน และคนกลุ่มนี้ประกอบไปด้วยกลุ่มอาชีพที่หลากหลาย ซึ่งมีความรู้ มี รายได้ มีการบริหารจัดการ มีข้อมูลข่าวสารและติดต่อสื่อสาร มีความตื่นตัวทางด้านการเมืองและมี สถานภาพทางสังคม (ประเวศ วะสี, 2561)

วัฒนธรรมทางการเมือง เป็นระบบความคิด ความเชื่อมั่น ความสามารถในการแสดง พฤติกรรมและมีบทบาทต่อสังคม วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญทางการพัฒนาทางการเมืองในแต่ละสังคม ซึ่งวัฒนธรรมทางการเมืองในแต่ละสังคมย่อมได้รับอิทธิพลจากภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรมทางการเมืองของไทยจึงเกิดพื้นฐานทางสังคมวัฒนธรรม เศรษฐกิจและการเมืองที่มีมาแต่ประวัติศาสตร์ส่งผลให้ วัฒนธรรมทางการเมืองของไทยมีลักษณะเฉพาะ เนื่องจากโครงการทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง การปกครอง และหากจะพิจารณาวัฒนธรรมทางการเมืองไทยจะพบว่าวัฒนธรรมทางการเมืองเป็น ลักษณะแบบผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบเผด็จการหรืออำนาจกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยหรืออิสละนิยมหรือหากกล่าววัฒนธรรมทางการเมืองท้องถิ่นในประเทศไทย โดย (จรัส สุวรรณมาลา, 2560) ได้ข้อค้นพบว่าแบบแผนวัฒนธรรมท้องถิ่นไทยมี 3 แบบ คือ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบปรีชาหาหรือหรือแบบสมาคม (Deliberative/Civil Political Culture) วัฒนธรรมแบบแข่งขันรุนแรง (Fragmented and Volatile Competition) และวัฒนธรรมแบบผูกขาด-รวมศูนย์อำนาจ (Monopolistic and Centralize Political Culture) อย่างไรก็ตาม วัฒนธรรมทางการเมืองที่กล่าวมาเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองที่ได้จากแนวคิดของนักวิชาการบางท่าน และอาจยังไม่ได้นำไปใช้อย่างจริงจังในวงกว้างโดยวัฒนธรรมทางการเมืองที่เป็นที่ยอมรับและนำไปใช้ในการศึกษาอย่างแพร่หลายและผู้วิจัยมีความเห็นว่าเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นวัฒนธรรมทางการเมืองที่ประกอบด้วยวัฒนธรรมทางการเมือง 4 ประเภท คือ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ (Parochial Political Culture) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า (The Subject Political Culture) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบการมีส่วนร่วม (The Participant Political Culture) และวัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมือง (Civic Culture) เป็นต้น (John & Mayo) บูมอริ ยีหะ 2554 ซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้ค้นพบจากการศึกษาประสิทธิภาพของระบบการเมืองของสังคมนั้น

ไม่ว่าจะเป็น ผู้นำชุมชน สมาชิกสภาเทศบาล นายกองค้การบริหารส่วนตำบล และนายกเทศบาล บุคคลเหล่านี้ถือเป็นตัวแทนของชนชั้นกลางในสังคม ที่เป็นฐานเสียงและฐานนโยบาย ที่มีความรู้และการศึกษา แล้วยังมีโอกาสติดตามข่าวสารบ้านเมืองอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งกลุ่มชนชั้นกลางเหล่านี้เป็นกลุ่มคนที่ไวต่อการรับรู้ทางการเมืองและต้องการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ดังจะเห็นได้จากการชุมนุมประท้วง การเรียกร้อง ต่อการดำเนินนโยบายของรัฐบาลที่ไม่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ สะท้อนให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำชุมชนมีมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากกระแสโลกาภิวัตน์ได้เข้ามามีส่วนในการดำรงชีวิต ไม่ว่าจะเป็นระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร เทคโนโลยีสมัยใหม่ ทำให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารมากขึ้น ทำให้ประชาชนมีความคิดเห็นทางการเมืองที่เปลี่ยนไปจากเดิม เช่น การกล้าแสดงความคิดเห็น การเรียกร้องในเรื่องต่างๆ

ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเมือง เศรษฐกิจและสังคม สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่า ชนชั้นกลางได้เข้า
เข้ามามีบทบาททางการเมืองและสังคมมากขึ้นด้วย

กลุ่มผู้นำในอำเภอห้วยซันธุ์ จัดได้ว่าเป็นกลุ่มคนชั้นกลางที่ทำหน้าที่ให้ความรู้ทางด้านการเมือง แม้ว่าโดยภาระหน้าที่ของผู้ในสำนักงานปกครองท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์จะไม่เกี่ยวข้องกับการเมืองโดยตรงก็ตาม แต่ในฐานะที่เป็นผู้ให้บริการทางการบริหารกับประชาชนเป็นประจำ ซึ่งอาจมีการสนทนาทางการเมืองกับประชาชนและในฐานะที่เป็นที่ยอมรับนับถือของประชาชนที่สามารถจะพูดชักจูงให้กับประชาชนผู้มารับบริการมีส่วนร่วมในทางการเมือง ซึ่งผู้นำกลุ่มนี้จะเป็นสื่อกลางที่กระจายความรู้ไปยังประชาชน ไปสู่ครอบครัวและท้องถิ่นต่อไป และนอกจากนั้นผู้นำยังเป็นกลุ่มที่ใกล้ชิดกับประชาชนซึ่งมีอิทธิพลต่อประชาชนในเรื่องความผูกพันและการยอมรับนับถือของประชาชนซึ่งสามารถมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทางการเมืองของประชาชนได้รวมถึงเป็นผู้นำทางความคิดทางการเมืองของประชาชนอีกด้วย ทั้งนี้จะต้องประกอบด้วยคุณธรรมที่เป็นหลักการสงเคราะห์ประชาชนให้เกิดความรักใคร่ในตัวของผู้นำท้องถิ่น ซึ่งหลักการดังกล่าวเรียกว่าหลักสังคหวัตถุ หลักการที่เป็นเครื่องสงเคราะห์ต่อกันและกัน 4 ประการ อันประกอบด้วยหลักทานการแบ่งปัน ปิยวาจา การเจรจาด้วยถ้อยคำอ่อนหวาน อุตถจริยา การบำเพ็ญประโยชน์ และสมานัตตตา ความเสมอต้นเสมอปลายในการดูแลประชาชน

เมื่อกล่าวโดยสรุป เรื่องราวทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นอาจเป็นผลสืบเนื่องมาจากผู้นำมีลักษณะที่แตกต่างจากบุคคลทั่วไปคือ เป็นข้าราชการที่ปฏิบัติงานในลักษณะของการบริหารนโยบาย รวมถึงดำเนินการและประสานเกี่ยวกับงานประเพณีต่างๆในเขตพื้นที่อำเภอห้วยซันธุ์ กำกับดูแล ประเมินและสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆในเขตพื้นที่อำเภอห้วยซันธุ์เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามกฎหมายและบรรลូវัตถุประสงค์ ซึ่งถือว่าเป็นชนชั้นกลางที่มีบทบาทในสังคมอีกด้วย ซึ่งจัดได้ว่ามีการเคลื่อนไหวทางการเมืองอยู่บ่อยครั้ง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องการศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนในท้องถิ่นอันเป็นอาณาเขตของอำเภอห้วยซันธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ว่ามีลักษณะอย่างไรเพื่อที่จะได้นำมาเป็นตัวกำหนดแนวทางด้านวัฒนธรรมทางการเมือง และเป็นข้อมูลพื้นฐานในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมเข้าไปพัฒนาของผู้นำท้องถิ่นที่ปฏิบัติงานอยู่ในอำเภอห้วยซันธุ์ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1. เพื่อศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่นอำเภอห้วยซันธุ์จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4

1.2.2. เพื่อเปรียบเทียบวัฒนธรรมการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่นอำเภอห้วยซันธุ์จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 จำแนกตามสถานะผู้นำชุมชน

1.2.3. ข้อเสนอแนะวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่นอำเภอสหพันธ์จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1.3.1 วัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ตามหลักสังคหวัตถุ 4 จำแนกตามสถานะผู้นำชุมชน มีความแตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงเอกสารและเชิงคุณภาพ โดยมีขอบเขตขั้นตอนในการศึกษาด้านเนื้อหา ดังนี้

1.4.1. ขอบเขตเนื้อหาวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่นอำเภอสหพันธ์จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วย ประชาชนและผู้นำในทั้ง 8 ตำบลคือตำบลโนนบุรี ตำบลภูสิงห์ ตำบลนิคม ตำบลโนนน้ำแก้ง ตำบลนามะเขือ ตำบลโนนศิลา ตำบลสหพันธ์ ตำบลโนนแหลมทอง รวม 85 หมู่บ้าน

1.4.2. ขอบเขตประชากร คือ ประชากรในอำเภอสหพันธ์จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 42,634 คน

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1. ทำให้ทราบ ความหมาย ประเภท ลักษณะ

1.5.2. ทำให้ทราบความหมาย ประเภท หลักการเบื้องต้น และผลที่เกิดจากการปฏิบัติ

1.5.3. ทำให้ทราบถึงวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่นในอำเภอสหพันธ์จังหวัดกาฬสินธุ์

1.5.4. สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์ มาปรับใช้เพื่อเลือกกิจกรรมในการ

1.5.5. พัฒนาปัญญาของมนุษย์ให้มีศักยภาพยิ่ง ๆ ขึ้นไป อันนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและความความทุกข์ได้อย่างถูกต้อง และเกิดประโยชน์สูงสุด

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะที่สำคัญไว้ ดังต่อไปนี้

1.6.1. วัฒนธรรมทางการเมือง หลักหมายถึง แบบแผนของทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม อุดมการณ์ ความรู้สึก การรับรู้ และการประเมินค่าของบุคคลที่มีต่อระบบการเมือง และต่อบุคคล ซึ่งจะนำไปสู่แบบแผนทางพฤติกรรมที่มีการแสดงออกหรือไม่แสดงออกทางการเมือง ซึ่งอาจจะเป็นในทางสนับสนุนต่อต้าน หรือนิ่งเฉยต่อระบบการเมืองก็ได้

1.6.2. วัฒนธรรม หมายถึง รูปแบบของกิจกรรมมนุษย์และโครงสร้างเชิงสัญลักษณ์ที่ทำให้กิจกรรมนั้นเด่นชัดและมีความสำคัญ วิธีการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นพฤติกรรมและสิ่งที่คนในหมู่ผลิตสร้างขึ้น ด้วยการเรียนรู้จากกันและกัน

1.6.3. การเมือง หมายถึง กระบวนการและวิธีการ ที่จะนำไปสู่การตัดสินใจของกลุ่มคน คำนี้มักจะถูกนำไปประยุกต์ใช้กับรัฐบาล แต่กิจกรรมทางการเมืองสามารถเกิดขึ้นได้ทั่วไปในทุกกลุ่มคนที่มีปฏิสัมพันธ์กัน ซึ่งรวมไปถึงใน บริษัท, แวดวงวิชาการ และในวงการศาสนา

1.6.4. ผู้นำชุมชนท้องถิ่น หมายถึง บุคคลที่มีบุคลิกภาพ อุปนิสัย และ ความสามารถที่ดีเด่นในสถานการณ์หนึ่ง หรือในกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งและเป็นผู้ที่มีอิทธิพลไม่ทางตรงก็ทางอ้อมต่อการตัดสินใจใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อสมาชิกของสังคม โดยผู้นำชุมชนท้องถิ่นในงานวิทยานิพนธ์นี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภทได้แก่ กำนันและผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชนนอกเหนือจากกำนันและผู้ใหญ่บ้าน คือ สมาชิกองค์การปกครองส่วนตำบล และผู้นำอื่นๆ เป็นต้น

1.6.5. ผู้นำ หมายถึง บุคคลที่สามารถชักจูงหรือชี้นำบุคคลอื่น ให้ปฏิบัติงาน สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความสามารถที่จะทำให้องค์การดำเนินไปอย่างก้าวหน้าและบรรลุเป้าหมาย

1.6.6. ชุมชนท้องถิ่น หมายถึง ชุมชนหรือกลุ่มคนที่อยู่ร่วมกันชุมชนหรือกลุ่มคนที่อยู่ร่วมกันเป็นสังคมขนาดเล็ก อาศัยอยู่ในบริเวณเดียวกัน และมีผลประโยชน์ร่วมกันในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งโดยเฉพาะ อาทิ พื้นที่หรือ ท้องที่ภายในเขตการปกครองของราชการบริหารส่วนท้องถิ่น หรือ ณ เวลาหนึ่งใดในท้องถิ่น หรือรวมตัวกันทำประเพณีท้องถิ่น

1.6.7. ตามหลักสังคหวัตถุ 4 หมายถึง เรื่องที่จะสงเคราะห์ คุณเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจกันไว้ และเป็นเครื่องเกาะกุมประสานโลก มี 4 อย่าง คือ 1. ทานการแบ่งปันเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน 2. ปิยวาจา พูดจาไพเราะ นานิยมนับถือ 3. อัตถจริยา บำเพ็ญประโยชน์ 4. สมานัตตตา ความมีตนเสมอ คือ ทำตัวให้เข้ากันได้ เช่น ไม่ถือตัว ร่วมสุขร่วมทุกข์ เป็นต้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่นอำเภอสหสันธุ์จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture Concept)
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับผู้นำท้องถิ่น (concept of local leaders)
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับหลังสังคหวัตถุ 4 (Concept of Sanghahavattha)
- 2.4 พื้นที่ในการศึกษาวิจัย (research area)
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Research Related)
- 2.6 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย (Conceptual Framework)

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมือง

วัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมทางสังคม (Social Culture) หมายถึงแบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลซึ่งมาจากความเชื่อ (Beliefs) ค่านิยม (Values) และทัศนคติทางการเมือง (Attitude) ของบุคคลซึ่งได้รับการถ่ายทอดปลูกฝังสืบต่อกันมาจนกระทั่งบุคคลยอมรับและยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติการเมืองของสังคมนั้น Almond (1990) อธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมที่เรียกว่าวัฒนธรรมการเมืองนั้นเริ่มต้นจากการพิจารณาเกี่ยวกับค่านิยม และความเชื่อของคนในสังคมหนึ่งที่มีผลต่อการแสดงการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งที่สัมพันธ์กับการใช้อำนาจอาจ จำแนกออกเป็นการใช้อำนาจเพื่อสร้างสันติ หรือความสงบในสังคม รวมถึงการใช้อำนาจเพื่อการแย่งชิงผลประโยชน์ และมักปรากฏชัดในรูปของการก่อสงคราม ตลอดจนการใช้ความรุนแรงเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ทางสังคม แต่อย่างไรก็ตามข้อที่น่าสังเกตเกี่ยวกับการอธิบายคำว่าวัฒนธรรมการเมืองนั้นมีความสัมพันธ์กับการเมือง (Political) โดยเฉพาะที่มีจุดมุ่งหมายของการพยายามอธิบายคำว่าการเมืองให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้นแนวคิดที่เป็นรากฐานดั้งเดิมของคำว่าวัฒนธรรมการเมืองนั้นเริ่มมาแต่สมัยอดีตจนถึงปัจจุบันเพื่ออธิบายความสัมพันธ์ของคนในสังคมผ่านอำนาจการเมือง

แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองยากที่จะปฏิเสธความสัมพันธ์ของหลายตัวแปร ตั้งแต่ความเป็นทาส ความเป็นนาย ความเป็นอิสระของมนุษย์ (Free Man) ไปจนถึงความเป็นมิตรใน

การแสวงหาผลประโยชน์จากการใช้อำนาจการเมือง ด้วยแนวคิดแรกเริ่มนี้เป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการอธิบายด้วยคำว่าความเชื่อ ค่านิยม ตลอดจนทัศนคติของผู้คนที่อาศัยอยู่ร่วมกันในสังคมเดียวกัน หากแต่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการใช้อำนาจในการควบคุมกลุ่มคน ซึ่งด้วยแนวคิดนี้วัฒนธรรมลักษณะที่ค่อนข้างชัดเจนเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของคนในสังคมที่สัมพันธ์กับการใช้อำนาจทางการเมืองแบบให้อิสระ หรือเน้นการควบคุม ส่วนอีกเหตุผลหนึ่งซึ่งมักได้รับความนิยมในการนำมาใช้นิยามความหมายคือคำว่า สาธารณะ (Publics) โดยเริ่มใช้มาตั้งแต่สมัยกรีกโบราณเพื่ออธิบายถึงความรับผิดชอบเชิงสาธารณะที่มีต่อพลเมืองของแต่ละรัฐ เพราะฉะนั้นสามารถกล่าวได้โดยสรุปว่า วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นมิติที่นำมาอธิบายถึงความสัมพันธ์ของคนในสังคมที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจทางการเมือง

วิวัฒนาการทางการเมืองที่ผ่านขั้นตอนมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานจากการรับรู้ การมีความรู้ การปลูกฝังแนวคิด ความเชื่อจนกลายเป็นทัศนคติ และค่านิยมทางการเมือง (Political Values) ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองของพลเมืองเป็นแนวคิดรากฐานเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองอันเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมทางสังคม (Social Culture) ที่หมายถึงรูปแบบ หรือวิถีการดำรงชีวิตของพลเมืองที่ได้รับการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น มีการเปลี่ยนแปลงและตกทอดเป็นมรดกทางสังคม Dinesen et al (2554) อธิบายแนวคิดเชิงวิวัฒนาการในสังคมมนุษย์เกี่ยวกับการเรียนรู้ของพลเมืองในสังคม พลเมืองมีการรับรู้ (Perception) แปลผล (Translate) มีความหมาย (Definition) อันเป็นที่มาของความรู้ทางการเมือง (Political Knowledge) จากสิ่งประดิษฐ์ (Innovation) แนวคิดเชิงปรัชญาทางการเมือง (Political Philosophy) ตัวแปรที่มีผลต่อการดำรงชีวิต (Live) ที่สำคัญคือการใช้อำนาจแห่งรัฐ (Authority) และความสัมพันธ์ระหว่างรัฐและพลเมือง (Relationship) อันเป็นผลรวมที่นำมาสู่ความเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองในแต่ละสังคม และด้วยขั้นตอนดังกล่าวนี้เป็นการแสดงถึงแนวคิดเชิงวิวัฒนาการของวัฒนธรรมทางการเมือง ในขณะที่ Dalton & welzel (2554) อธิบายแนวคิดสำคัญเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองนั้นเน้นรูปแบบที่ถูกกำหนดให้พลเมืองมีวิถีการดำเนินชีวิตตามความเชื่อ ค่านิยม ความรู้สึกนึกคิดที่ถูกปลูกฝังให้มีความสัมพันธ์ต่อระบบการเมืองความรู้สึกผูกพันต่อผู้มีอำนาจรัฐ แนวคิดเชิงระบบดังกล่าวอธิบายลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างรัฐและพลเมืองซึ่งอาจมีรูปแบบที่กดดัน (Pressure) หรือให้เสรีภาพทางความคิด (Freedom) เพราะฉะนั้นแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองเป็นเพียงกระบวนการหล่อหลอมความคิดความเชื่อของพลเมืองที่มีอำนาจรัฐ การบ่มเพาะค่านิยมแห่งรัฐ (State Values) นำมาซึ่งรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างรัฐและพลเมืองแตกต่างกันในลักษณะที่เป็นแบบแผน (จรัส สุวรรณมาลา 2559)

พัชรมนต์ โตะสุรัตน์ (2558) ได้ให้ความหมายวัฒนธรรมทางการเมืองไว้ว่า หมายถึง วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นกระบวนการปลูกฝังความคิดและทัศนคติให้สอดคล้องกับพฤติกรรมทางการเมืองแบ่งเป็นวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตยและเผด็จการ

วิฑูรย์ วีรศิลป์ (2556) กล่าวว่า วัฒนธรรมทางการเมืองหมายถึง วัฒนธรรมการเมืองเป็นกลุ่มหรือแบบแผนทัศนคติ ความเชื่อ ความรู้สึก หรือจิตใจซึ่งมีผลต่อกระบวนการทางการเมืองอย่างมีระเบียบแบบแผนและนิยามความหมาย แบ่งเป็นวัฒนธรรมแบบคับแคบ แบบไพโรฟ้า และแบบมีส่วนร่วม

นิธิ เอียวศรีวงศ์(2554) ได้ให้ความหมายวัฒนธรรมทางการเมืองไว้ว่า วัฒนธรรมทางการเมือง คือความคิดและความเข้าใจว่าอะไรคือทรัพยากรที่ต้องจัดสรร และแบ่งปันด้วยความชอบธรรม โดยแบ่งเป็นวัฒนธรรมการเมืองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ แบบเลือกตั้ง และแบบรัฐประหาร

Jintalikhitdeetal (2558) กล่าวว่า วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นกระบวนการปลูกฝังความเชื่อ ทัศนคติ และค่านิยมที่มีแนวโน้มต่อพฤติกรรมทางการเมือง แบ่งเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย แบบไพโรฟ้า และแบบอำนาจนิยม

Piayura&Ayuwat(2558) กล่าวถึงวัฒนธรรมทางการเมืองไว้ว่า วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นแบบแผนความเชื่อ ความรู้ทางการเมืองด้านการส่งเสริมสิทธิ เสรีภาพการมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมืองของประชาชน ประกอบด้วย วัฒนธรรมประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม แบบเผด็จการ และแบบอุปถัมภ์

Dalton&Welzel(2558) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองไว้ว่า วัฒนธรรมทางการเมืองคือส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตประชาชนในแต่ละท้องถิ่นซึ่งมีทัศนคติ ความเชื่อ และค่านิยมต่างกัน อันเป็นเหตุผลให้มีวัฒนธรรมทางการเมืองแตกต่างกันได้ด้วย

วัฒนธรรมทางการเมือง หมายถึง ค่านิยม ความเชื่อ และทัศนคติทางด้านอารมณ์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเมือง เป็นทัศนคติและการอบรมที่แต่ละคนได้รับจากกระบวนการกลมกลืนทางการเมืองในระบบการเมืองนั้น ๆ ซึ่งประกอบด้วยความรู้สึกนิยม และไม่นิยมระบบการเมือง และการประเมินค่าต่อเหตุการณ์ทางการเมือง หรืออธิบายได้ว่าวัฒนธรรมทางการเมืองเป็นแบบแผนของความเชื่อและทัศนคติร่วมกันของบุคคลในสังคมเกี่ยวกับเป้าหมายทางการเมืองอย่างเดียวกันซึ่งปรากฏอยู่ในระบบการเมืองต่าง ๆ ในเมื่อวัฒนธรรมทางการเมือง หมายถึง ทัศนคติและความโน้มเอียงของคนที่มีต่อระบบการเมืองและส่วนต่าง ๆ ของระบบการเมืองตลอดจนทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทของตนเองที่มีในระบบการเมืองเพราะฉะนั้นวัฒนธรรมทางการเมืองของชาติหนึ่ง ๆ ก็คือแบบแผนของทัศนคติและความโน้มเอียงในรูปต่าง ๆ ของสมาชิกในสังคมที่มีต่อระบบและส่วนต่าง ๆ หรือกิจกรรมทางการเมืองที่มีอยู่ในชาตินั้น ๆ แต่ละบุคคลในฐานะที่เป็นสมาชิกของระบบการเมืองจึงมีแบบแผน

ทัศนคติและความโน้มเอียงดังกล่าวเป็นฐานสำคัญอันก่อให้เกิดกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ ความโน้มเอียงของแต่ละบุคคลประกอบด้วย 3 ลักษณะ 1) ความโน้มเอียงทางการรับรู้ (cognitive orientation) หมายถึง ความเข้าใจและความเชื่อที่มีต่อระบบการเมืองและส่วนต่าง ๆ 2) ความโน้มเอียงทางความรู้สึกพอใจผูกพันหรือไม่ยอมรับไม่พอใจ (affective orientation) หมายถึง ความรู้สึกต่อส่วนต่างๆของระบบการเมืองเช่นลัทธิการเมืองและพรรคการเมือง 3) ความโน้มเอียงเกี่ยวกับการประเมินค่า (evaluative orientation) หมายถึง มติหรือการตัดสินใจและแสดงทัศนคติต่าง ๆ ต่อกิจกรรมทางการเมืองและปรากฏการณ์ทางการเมืองต่าง

ดังนั้นผู้ศึกษาวัฒนธรรมทางการเมือง ต้องพิจารณาทั้งระบบความคิดความเชื่อ และการกระทำของประชาชนในระบบการเมืองว่ามีความเข้าใจ มีความเชื่อมั่น มีความสามารถในการแสดงพฤติกรรม และมีบทบาทในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากน้อยเพียงใด และต้องพิจารณาสถาบันการเมืองว่า มีบทบาทอย่างไร และสามารถให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนและเป็นกลไกในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในสังคมมากน้อยเพียงใด ความโน้มเอียงที่มีต่อปัจจัยต่าง ๆ ในระบบการเมืองแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1) ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทางการเมือง (political identification) หมายถึง ความรู้สึกเป็นเจ้าของหน่วยการปกครองและมีความรู้สึกผูกพันเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

2) ความไว้วางใจทางการเมือง (political trust) หมายถึง ขอบเขตของทัศนคติของบุคคลเกี่ยวกับความรู้สึกเปิดกว้าง ร่วมมือ และอดกลั้นต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่นในฐานะที่เป็นพลเมืองร่วมกัน โดยเฉพาะในความสัมพันธ์กับบุคคล บุคคลอื่นหรือกลุ่มอื่นที่มีความหมายต่อตนเองในทางที่ดีในการมีชีวิตการเมืองร่วมกัน

3) ความยึดถือกติกา (rules of games) หมายถึง แนวความคิดของบุคคลที่ยอมรับและปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายของสังคม

อัลมอนต์และเวอร์บา ได้แบ่งประเภทของวัฒนธรรมการเมืองออกเป็น 3 ประเภทคือ

- 1) Parochial (คับแคบ)
- 2) Subject (ไพร่ฟ้า)
- 3) Participatory (มีส่วนร่วม)

1. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ (Parochial Political Culture) หมายถึง การที่คนในสังคมมีความโน้มเอียงต่อความรู้สึกต่อระบบการเมืองน้อยมาก กล่าวคือบุคคลแทบจะไม่มีความสัมพันธ์กับระบบการเมืองเลย เขาจะไม่คิดว่าการเมืองระดับชาติจะกระทบเขาได้ และเขาก็ไม่หวังว่าระบบการเมืองระดับชาติจะตอบสนองความต้องการอะไรของเขา สังคมที่อาจมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ ก็คือบรรดาสังคมเผ่าทั้งหลายในแอฟริกา หรือชาวเขาต่าง ๆ ในประเทศไทย ซึ่งคนในแต่ละเผ่าอาจไม่ได้เชื่อมโยงกับระบบการเมืองในระดับชาติเลย มีการรับรู้ที่แคบอยู่ แต่ในเฉพาะกิจการของเผ่าตน วัฒนธรรมการเมืองแบบคับแคบมักจะปรากฏในสังคมที่ไม่มีการแบ่งแยกบทบาททางการเมืองออกจากบทบาทอื่นกล่าวคือ การเป็นหัวหน้าเผ่าเป็นการผสมผสานบทบาทต่าง ๆ ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ ศาสนา เข้าไว้ด้วยกัน ดังนั้นความโน้มเอียงทางการเมืองของคนในสังคมจึงแยกไม่ออกจากความโน้มเอียงทางสังคมและศาสนา

2. วัฒนธรรมการเมืองแบบไพร่ฟ้า (Subject Political Culture) หมายถึง เมื่อคนส่วนใหญ่ในสังคมรู้จักสถาบันทางการเมืองเฉพาะอย่าง และมีความรู้สึกต่อมันไม่ว่าแง่บวกหรือแง่ลบ อีกทั้งสามารถประเมินค่าว่าชอบธรรมหรือไม่ แต่เขาจะมีความสัมพันธ์ระบบการเมืองโดยทั่วไป และกับปัจจัยนำออกของมันเท่านั้น กล่าวคือ ผู้ที่อยู่ในฐานะผู้รอรับผลจากระบบการเมืองโดยที่ไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการเสนอความต้องการของตนต่อระบบ แม้เขาจะเคารพเชื่อฟังระบบ แต่ก็มองว่าเขาเองแทบจะไม่มีอิทธิพลใด ๆ ต่อระบบ

3. วัฒนธรรมการเมืองประเภทมีส่วนร่วม (Participant Political Culture) หมายถึง เมื่อคนในสังคมมีความรู้สึก เกี่ยวกับระบบการเมืองและส่วนต่าง ๆ ของมันมาก จะเป็นทางบวกหรือทางลบก็ได้ และมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าไปมีบทบาททางการเมือง

ในสภาพความเป็นจริง ไม่มีสังคมใดที่จะมีวัฒนธรรมทางการเมืองเหมือนกันกับตัวแบบข้างต้นไปเสียทีเดียวหรือวัฒนธรรมการเมืองอย่างเดียวกันทั้งสังคม สิ่งที่เป็นไปได้มากกว่าคือการมีวัฒนธรรมการเมืองแบบผสมต่าง ๆ ดังนี้

1 วัฒนธรรมการเมืองแบบคับแคบไพร่ฟ้า (Parochial-Subject)

มีลักษณะประชาชนพลเมืองกำลังเริ่มผูกพันน้อยลงกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบของท้องถิ่นตนเอง และเริ่มมีความจงรักภักดีมากขึ้นต่อสถาบันทางการเมืองปกครองส่วนกลาง แต่ความสำนึกว่าตนเองเป็นพลังทางการเมืองหนึ่งยังคงมีน้อย กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ มีการยอมรับนับถือและปล่อยให้โอกาสที่ทางชนชั้นทางการเมืองทำการปกครองไปโดยตนไม่เข้าไปเกี่ยวข้องด้วยวัฒนธรรม

ทางการเมืองแบบนั้นคือ แบบที่ปรากฏมากในช่วงแรก ๆ ของการรวมท้องถิ่นต่าง ๆ เป็นอาณาจักร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยโบราณ

2. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า-มีส่วนร่วม (Subject-Participant)

มีลักษณะประชาชนพลเมืองจะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ พวกที่มีความเข้าใจถึงบทบาททางปัจจัยการนำเข้ามา และมีความไวต่อสถาบันทางการเมืองทุกชนิดและมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมทางการเมือง กับอีกพวก คือยังคงยอมรับในอำนาจของอภิสิทธิ์ชนทางการเมืองและมีความเฉื่อยชาทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบนี้ปรากฏในยุโรปตะวันตก เช่น ฝรั่งเศส เยอรมนี และอิตาลี ในศตวรรษที่ 19

3. วัฒนธรรมการเมืองแบบคับแคบ-มีส่วนร่วม (Parochial-Participant)

มีลักษณะที่พบได้ในประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่แต่เดิมอำนาจของรัฐบาลกลางอ่อน มีท้องถิ่นต่าง ๆ ที่มีวัฒนธรรมแบบคับแคบดำรงอยู่มากเมื่อจะเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นแบบสมัยใหม่ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วม จึงเกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างวัฒนธรรมใหม่กับวัฒนธรรมเก่าที่คับแคบ ปัญหาในกรณีนี้มีไว้แต่ปัญหาการสร้างกระบวนการในการที่ประชาชนจะเข้าร่วมทางการเมืองเท่านั้น หากแต่รวมถึงปัญหาในการสร้างโครงสร้างด้านปัจจัยนำออกหรือดำเนินการปกครองควบคู่กันไปด้วย Almond & Verba

วัฒนธรรมทางการเมือง (Political culture) เป็นผลผลิตของปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายปัจจัย ได้แก่ พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ (History Development) สภาพทางภูมิศาสตร์ (Geography) เชื้อชาติ (Ethics) โครงสร้างทางเศรษฐกิจการเมือง (Socio-Economic structure) สัญลักษณ์ (Symbols) และวัฒนธรรมทางการเมือง ทศนคติ และค่านิยมทางการเมืองเป็นสิ่งที่อาจถูกสร้างขึ้นโดยใช้สัญลักษณ์ในทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เพลงชาติ และธงชาติ เป็นต้น สัญลักษณ์เหล่านี้แสดงออกถึง องค์ประกอบทางอุดมคติของสถาบันทางการเมือง แต่ไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับความรู้ทางการเมือง และความสามารถของประชาชนที่จะเข้าถึงและเข้าใจสัญลักษณ์เหล่านั้นได้

พัฒนาการของวัฒนธรรมการเมือง (Political Culture) วัฒนธรรมการเมืองไม่ใช่สิ่งที่อยู่นิ่งกับที่ แต่จะมีลักษณะปะทะประสานกับความคิดใหม่ ๆ ที่เกิดจากภายในระบบการเมืองหรือนอกระบบการเมืองก็ได้ตลอดเวลา

กระบวนการขัดเกลาทางการเมือง (Political Socialization) กระบวนการขัดเกลาทางการเมือง เป็นจุดเริ่มต้นและพัฒนาการของทัศนคติ และความเชื่อเกี่ยวกับระบบการเมือง กระบวนการขัดเกลาทางการเมืองมีได้จำกัดอยู่เฉพาะวัยเด็กเท่านั้นแต่ยังมีผลต่อเนื่องจนถึงวัยผู้ใหญ่ ด้วยตัวแทน (Agencies) ที่ทำหน้าที่ในกระบวนการขัดเกลาทางการเมือง

1) ครอบครัว ในทุกสังคมการขัดเกลาขั้นปฐมภูมิจะเกิดขึ้นในครอบครัวเครือญาติในขั้นนี้เด็กจะเริ่มเรียนรู้ถูกฝึกตามความหมายของวัฒนธรรมนั้น รวมทั้งเรียนรู้วัฒนธรรมบางประการที่เป็นแบบแผนในการแสดงบทบาทที่เหมาะสมสำหรับวัยและเพศของตน การกล่อมเกลาทางการเมืองที่แจ่มชัดเกิดขึ้นน้อยมาก แต่แนวการวิเคราะห์ทางจิตวิทยาจะเน้นว่าครอบครัวมีความสำคัญมาก เพราะหลายสิ่งหลายอย่างที่คุณคนได้เรียนรู้จากครอบครัวจะได้รับการถ่ายทอดไปสู่บทบาททางการเมืองต่อไป เพราะการเรียนรู้ทางปฐมภูมิเป็นการเรียนรู้ที่สนิทสนม เป็นการเรียนรู้ที่ฝังรากลึกมากกว่าการเรียนรู้จากทุติยภูมิ ซึ่งเป็นกลุ่มที่คุณคนมีความสัมพันธ์ด้วย แต่เฉพาะในบทบาทหนึ่งอีกทั้งขาดความต่อเนื่องไม่เป็นประจำด้วย

2) กลุ่มเพื่อน เป็นกลุ่มคนที่มีฐานะเท่าเทียมกันและมีความสัมพันธ์ที่แนบแน่นต่อกัน เป็นตัวแทนการกล่อมเกลาทางสังคมขั้นปฐมภูมิที่มีความสำคัญตั้งแต่วัยรุ่นขึ้นไป และมีอิทธิพลต่อชีวิต ในด้านการเมืองกลุ่มเพื่อนจะช่วยให้ทเรียนทางการเมืองขั้นต้นแก่บุคคล อีกทั้งยังสามารถเตรียมบุคคลให้พร้อมที่จะรับประสบการณ์ที่มีความเป็นการเมืองโดยเฉพาะได้ เช่น การหล่อหลอมให้เขามีความรู้สึกว่าเขาเป็นคนจำพวกใด ชาติพันธุ์ใด นับถือศาสนาใด เป็นต้น

3) สถาบันการศึกษา สถาบันการศึกษาหรือโรงเรียน เป็นตัวแทนในการกล่อมเกลาที่เป็นทางการ เป็นการกล่อมเกลาที่อยู่กึ่งกลางระหว่างปฐมภูมิและทุติยภูมิสถาบันการศึกษาทำหน้าที่กล่อมเกลาทางการเมือง 3 ทาง คือ

- 3.1) โดยการจำลองรูปแบบสังคมการเมือง
- 3.2) ในทางตรง โดยการสั่งสอนจากครูบาอาจารย์ และบทเรียนต่าง ๆ และ
- 3.3) ในทางอ้อมเช่นการเคารพกฎเกณฑ์ ต่าง ๆ เป็นต้น

4) สื่อมวลชน ในสังคมสมัยใหม่ สื่อมวลชนได้เข้ามามีบทบาทในการกล่อมเกลາทางการเมืองมากขึ้น หนังสือพิมพ์วิทยุ โทรทัศน์เป็นตัวการทำให้การสื่อสารเกี่ยวกับเหตุการณ์ และปรากฏการณ์ทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลถึงประชาชน หรือจากกลุ่มคนหนึ่งสู่อีกคนหนึ่ง หรือแม้แต่มุมมองหนึ่งของโลกถึงอีกมุมมองหนึ่งเป็นได้อย่างง่ายดายมากยิ่งขึ้น

5) สถาบันทางการเมืองต่าง ๆ เช่น รัฐบาล รัฐสภาพรรคการเมือง ถือเป็นตัวแทนในการกล่อมเกลາทางการเมืองที่เป็นทางการ และมีลักษณะทุติยภูมิ มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำหน้าที่ กล่อมเกลາทางการเมืองประชาชนพลเมืองโดยตรง และมีส่วนเชื่อมสัมพันธ์ กับการสร้างให้ประชาชน ได้มีส่วนร่วมทางการเมืองด้วย

สรุป กระบวนการขัดเกลາทางการเมืองเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและมีความเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สิ่งหนึ่งที่จะเป็นตัวชี้วัดว่าระบบการเมืองใดมีเสถียรภาพหรือไม่ ก็คือการทำหน้าที่ขัดเกลาทางการเมืองเหล่านี้สามารถ ปรับตัวและมีความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงจากภายนอกระบบการเมืองโดยปราศจากความวุ่นวายได้หรือไม่ เพียงใด

วัฒนธรรมทางการเมืองที่เหมาะสมต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย: วัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมือง (Civic Culture) เมื่อพูดถึงวัฒนธรรมทางการเมือง ควรเข้าใจในเบื้องต้นว่า “คน” และ “วัฒนธรรม” นั้นมีอาจแยกออกจากกันได้ วัฒนธรรมหล่อหลอมอุปนิสัย มารยาท ความคิด ค่านิยม บรรทัดฐานในการประพฤติปฏิบัติของคน คนก็มีบทบาทในการสร้างวัฒนธรรมดังกล่าว วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นกรอบหรือแนวทางของพฤติกรรมทางการเมืองในสังคมที่ถือปฏิบัติสืบต่อจนฝังรากลึกในสังคมหรือเป็นกรอบของพฤติกรรมตามสภาพความเป็นจริง วัฒนธรรมทางการเมืองจึงเป็นเรื่องของพฤติกรรมร่วมทางการเมืองซึ่งอาจจะถูก ดี หรือไม่ดีก็ได้ และมักเป็นเรื่องที่อยู่เหนืออำนาจทางกฎหมาย การใช้กฎหมายสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองอย่างใดอย่างหนึ่งนั้นเป็นไปได้ยาก และในทางกลับกันจะใช้อำนาจกฎหมายหยุดยั้งวัฒนธรรมทางการเมืองที่ไม่พึงปรารถนาก็มักไม่ประสบความสำเร็จเช่นกัน วัฒนธรรมทางการเมืองนั้นมีหลายรูปแบบ หาก แต่รูปแบบที่เหมาะสมหรือเอื้อต่อระบอบประชาธิปไตยมากที่สุดกลับไม่ใช่วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม (The participant political culture) บริสุทธิ์เพียงอย่างเดียวเพราะหากประชาชนทั่วทั้งประเทศพากันเรียกร้องทุกอย่าง ความสงบเรียบร้อยก็ไม่อาจเกิดขึ้นได้ เนื่องจากปัจเจกชนแต่ละคนย่อมมี “ความต้องการ” ในการเรียกร้องที่แตกต่างกันไป ดังนั้นจึงไม่มีทางเป็นไปได้เลยที่ทุกคนจะได้รับคามพึง

พอใจสูงสุดหรือได้รับการตอบสนองการเรียกร้องทุกอย่าง ดังนั้น กาเบรียล อัลมอนด์ (Gabriel Almond) และ ซิดนีย์ เวอร์บา (Sidney Verba) จึงเสนอรูปแบบ (Model) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบผสมที่เอื้อต่อการสถาปนาระบอบเสรีประชาธิปไตย (Liberal Democracy) ที่มั่นคงในหนังสือ The Civic Culture: Political Attitudes and Democracy in Five Nations รูปแบบที่ว่าเป็นคือ “Civic Culture” หรือเรียกว่า “วัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมือง” คำว่า “Civic” มาจากคำภาษาละตินว่า “civis” ซึ่งมีความหมายว่าเกี่ยวกับการเมือง, พลเมืองหรือความเป็นพลเมืองส่วนพลเมือง (Citizen) คือ สมาชิกของกลุ่มซึ่งอาศัยอยู่ภายใต้ระบบกฎหมายของรัฐบาล ซึ่งออกโดยประชาชนที่มีส่วนร่วมในการปกครอง Model นี้เกิดขึ้นจากนี้เกิดขึ้นจากการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ของนักวิชาการทั้งสองท่าน ในประเทศซึ่งมีระบอบประชาธิปไตยในระดับต่าง ๆ อยู่แล้วในช่วงปี ค.ศ. 1959-1960 คือ สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร เยอรมันตะวันตก อิตาลี และเม็กซิโก และได้ข้อสรุปว่า ระบอบประชาธิปไตยที่มั่นคง หรือมีเสถียรภาพน่าจะเกิดขึ้นในสังคมที่มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบที่นักวิชาการทั้งสองเรียกว่า “Civic Culture” ซึ่งเป็นการผสมผสานของ Model วัฒนธรรมทางการเมืองทั้งสามรูปแบบคือ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ แบบไพร์ฟ้า และแบบมีส่วนร่วมเข้าด้วยกัน

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมือง เป็นวัฒนธรรมทางการเมืองแบบผสม โดยมีวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมเป็นหลัก และมีวัฒนธรรมแบบไพร์ฟ้ากับแบบค้ำแคบคานอยู่ แต่มีสัดส่วนน้อยกว่าแบบมีส่วนร่วม โดยวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมโน้มนำให้ประชาชนแสดงออกถึงความมีสิทธิ์มีเสียงและเรียกร้องการแก้ปัญหาจากรัฐบาล ณ จุดนี้จึงแสดงลักษณะที่ประชาชนเป็น “พลเมือง” ที่มีความกระตือรือร้นทางการเมืองแบบมีเหตุมีผล (Rationalist activist) แต่ในขณะเดียวกันวัฒนธรรมแบบไพร์ฟ้าก็โน้มนำให้ประชาชนสำนึกในความเป็น “ราษฎร” ภายใต้การปกครองคือยอมรับอำนาจอันชอบธรรมของผู้ปกครองด้วย จึงไม่ตั้งต้นที่จะได้รับการแก้ปัญหาให้ตรงตามที่ตนต้องการทุกประการ ณ จุดนี้ความสงบเรียบร้อยจึงไม่ถูกทำลายจนเกิดความวุ่นวายทางการเมืองจากการเรียกร้องทางการเมืองต่าง ๆ นอกจากนี้วัฒนธรรมแบบค้ำแคบหรือแบบท้องถิ่นก็ยังคงหลงเหลืออยู่ ทำให้พลเมืองไม่ถูกครอบงำโดยวัฒนธรรมแบบอื่น ๆ ของส่วนกลางเสียทั้งหมดโดยนัยนี้ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมืองจึงน่าจะเอื้อต่อระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีความเสถียรภาพ

กล่าวโดยสรุป พลเมืองในประเทศที่มีวัฒนธรรมแบบ Civic Culture จะมีลักษณะรวมทั้ง 2 ประการ คือ ประการแรก มีความสามารถในการเป็นพลเมืองที่ดี คือ เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีเหตุมีผล (Citizen Competence) ประการที่สอง มีความสามารถในการเป็นราษฎรที่ดี (Subject Competence) คือ เป็นผู้อยู่ใต้การปกครองที่รู้จักการประนีประนอม และมีระเบียบวินัย ซึ่งก็สอดคล้องกับวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยนั่นเอง อัลมอนด์ (Almond) และ เวอร์บา (Verba) อธิบายต่อไปว่า ความโน้มเอียง (Orientations) แบบมีส่วนร่วมนั้นผสมกับวัฒนธรรมแบบไฟร์ฟ้า และแบบคับแคบหรือท้องถิ่น โดยไม่ได้เข้าแทนที่วัฒนธรรมทั้งสองประการหลังนั้น กล่าวคือ เมื่อบุคคลกลายเป็นผู้มีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมือง เขาไม่ละทิ้งความเป็นผู้นำอยู่ภายใต้การปกครองหรือเชิงการเป็นท้องถิ่น การที่วัฒนธรรมทั้งสองแบบหลัง ซึ่งมีความเป็นจารีตกว่ายังคงมีอยู่ แต่ได้ผสมผสาน (Fusion) กับวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วม ยังผลให้เป็นวัฒนธรรมทางการเมืองที่ได้ดุล หรือ กล่าวอย่างเป็นรูปธรรมขึ้นก็คือ ใน วัฒนธรรมพลเมือง (Civic Culture) ประชาชนมีความกระตือรือร้นทางการเมืองพอที่จะแสดงออกซึ่งความต้องการของเขาต่อรัฐบาล แต่ก็มิได้มุ่งประเด็นความต้องการเฉพาะใด ๆ ถึงขนาดที่จะไม่ยอมรับข้อตัดสินใจของชนชั้นนำ กล่าวคือ เขารู้สึกว่าเขาเองมีความสามารถที่จะมีอิทธิพลต่อรัฐบาล แต่บ่อยครั้งเลือกที่จะไม่ทำเช่นนั้น ดังนั้นรัฐบาลจึงไม่ถูกบีบคั้นมากเกินไปในการตัดสินใจ ภายวิสัยของ อัลมอนด์ (Almond) และ เวอร์บา (Verba) นี้ นำไปสู่ข้อสรุปที่ว่า สหราชอาณาจักรมีแบบจำลองวัฒนธรรมทางการเมือง (Model Civic Culture) มากที่สุด โดยมีสหรัฐอเมริกา รองลงมาและอธิบายว่าทั้งสองประเทศประชาชนมีความยอมรับนับถือหรือเคารพ (Respect) และความไว้วางใจ (Trust) ในรัฐบาลมาก และประชาชนส่วนมากก็สำนึกในภารกิจที่จะมีส่วนร่วมรวมทั้งเชื่อว่าการมีส่วนร่วมทำให้เขาสามารถมีอิทธิพลต่อรัฐบาลได้ด้วย แต่สองประเทศนี้ต่างกันตรงที่วัฒนธรรมแบบไฟร์ฟ้าในสหราชอาณาจักร มีมากกว่าในสหรัฐอเมริกาซึ่งมีวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมมากกว่าดังนั้นการนำแนวทาง Civic Culture ซึ่งเป็นหลักการของตะวันตกมาใช้ในประเทศไทยจึงต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับสังคมไทยด้วย

2.2 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น

ผู้นำ คือผู้ที่มีบทบาทในการนำชุมชนสู่การพัฒนาและการเปลี่ยนแปลง เป็นที่มีบทบาทสำคัญต่อการบริหารจัดการและกำหนดทิศทางการพัฒนาชุมชนให้อยู่ดี มีสุขได้ ชุมชนที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาไม่ว่าจะมิติใดๆ ก็ตามล้วนแล้วแต่มีผู้นำเป็นปัจจัยความสำเร็จทั้งสิ้น คำว่า ผู้นำชุมชนนั้นไม่ได้มีเพียงผู้นำที่มีตำแหน่งหน้าที่ทางกฎหมายเพียงเดียว ผู้นำชุมชนสามารถแบ่งออกเป็น 4

ประเภท ซึ่งมีคุณลักษณะและข้อจำกัดที่ต่างต่างกันซึ่งล้วนแล้วแต่มีบทบาทที่สร้างการพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ทั้งสิ้นประกอบด้วย

1 ผู้นำทางการปกครอง ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ประธานชุมชน สถานะและเสรีภาพ มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายตำแหน่งที่มีความมั่นคงปานกลางเปลี่ยนได้

2 ผู้นำทางการเมือง ได้แก่ สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้บริหารการปกครองท้องถิ่น สถานะและเสรีภาพ มีอำนาจหน้าที่และงบประมาณตามกฎหมายตำแหน่งที่มีความมั่นคงปานกลางเปลี่ยนได้ (ตามวาระ)

3 ผู้นำทางศาสนาและผู้นำทางจิตวิญญาณ สถานะและเสรีภาพ มีศรัทธามีพื้นฐานทางสังคม ตำแหน่งหน้าที่ที่มีความมั่นคงปานกลางมีโอกาสเปลี่ยนแปลง

4 ผู้ทำทางธรรมชาติรวมถึงครูหมออนามัยที่มีบทบาทในการนำพาการพัฒนาชุมชน สถานะและเสรีภาพ มีศรัทธา มีเครือข่ายภายนอกที่ทำเรื่องเดียวกันหน้าที่ความมั่นคงสูงเพราะทำด้วยใจ ยึดมั่นอุดมการณ์ เปลี่ยนแปลงยาก

ผู้นำในการพัฒนา ยังส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งจะมากขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมและเงื่อนไขอื่น ๆ แต่หากเราเฉลี่ยให้ผู้นำทั้ง 4 ประเภท มีผลต่อการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาที่เท่า ๆ กัน (กลุ่มละ 25%) จะพบว่า การมีผู้นำประเภทใดประเภทหนึ่ง ก็มีความเป็นไปได้ในการสร้างการพัฒนาให้เกิดขึ้นในชุมชน แต่หากมีผู้นำในการพัฒนามากกว่าหนึ่งประเภทมาร่วมกันขับเคลื่อนการพัฒนาในชุมชน ย่อมแสดงให้เห็นว่า แนวโน้มความสำเร็จและการสร้างการมีส่วนร่วม (มวลชนในการพัฒนา) ย่อมเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ และที่น่าสนใจคือ ผู้นำทางธรรมชาตินั้นเป็นผู้นำที่มีความมั่นคงสูง เป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับในวงกว้างได้มาก และสามารถอยู่ในคุณลักษณะของผู้นำประเภทอื่น ๆ ได้อีกด้วย เช่น ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีคุณลักษณะเป็นผู้นำทางธรรมชาติ เมื่อหมดวาระการดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านแล้ว ก็ยังคงสถานะความเป็นผู้นำทางธรรมชาติ ที่มีบทบาทในการพัฒนาชุมชนต่อไปด้วยการยอมรับนับถือของประชาชน

แนวคิดเกี่ยวกับผู้นำชุมชนเริ่มแพร่หลายเมื่อปลายศตวรรษที่ 19 ซึ่งได้อธิบายถึงความสัมพันธ์ของคนในสังคม ว่าสามารถแบ่งกลุ่มคนออกเป็นสองกลุ่มใหญ่ ๆ คือกลุ่มคนที่มีอำนาจมีอิทธิพลมากในสังคม ซึ่งเรียกว่าผู้นำ (Leader) อันหมายถึง บุคคลที่ดำรงตำแหน่งสูงในสังคมหรืออยู่ที่ยอดปรางค์ของโครงสร้างทางสังคมนั้น ๆ เช่น เป็นผู้ปกครองระดับประเทศ ระดับชุมชน หรือบุคคลที่ดำรงตำแหน่งสูงในสังคม ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งคือผู้ที่อยู่ใต้ปกครอง (Under rule) หรือ สามัญชน (Everyman) ซึ่งไม่มีอำนาจและอิทธิพล หรือจะมีก็เพียงจำนวนน้อยรวมทั้งไม่ได้มีบทบาทในการตัดสินใจทางสังคมโดยตรง

นอกจากนี้เขายังมองว่า ผู้นำชุมชนไม่ใช่คนเพียงคนเดียวที่ครอบครองอำนาจอย่างเด็ดขาด แต่เป็นคนจำนวนน้อยซึ่งมีลักษณะของการผสมกันอยู่ โดยจะมีฝ่ายหนึ่งคอยช่วยเหลือและให้ความสนับสนุนซึ่งเป็นกลุ่มชั้นนำด้วยกันคือ Class 1 ซึ่งจะเปรียบเสมือนจิ้งจอกที่มีความเฉลียวฉลาดมีไหวพริบดี และมีสติปัญญาเป็นยอด ซึ่งกลุ่มนี้จะเป็นศูนย์กลางอำนาจ ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งคือ Class 2 เปรียบเสมือนสิงโตที่มีกำลังและความสามารถ โดยชนชั้นนำกลุ่มที่สองนี้ จะเป็นผู้ให้ความสนับสนุนชนชั้นกลุ่มแรก

ส่วน โทมัส บอตโตมอร์ (Tom Bottomore) ได้ให้คำนิยามของชนชั้นนำว่า ในทุกสังคมจะมีคนเพียงสองชนชั้นปรากฏอยู่เสมอไม่ว่าจะเป็นสังคมโบราณหรือสังคมสมัยใหม่ คือ ชนชั้นผู้ปกครองกับผู้ถูกปกครองโดยที่ชนชั้นผู้ปกครองจำนวนน้อยจะผูกขาดอำนาจหน้าที่ทางการเมืองและสนุกสนานกับข้อได้เปรียบ หรือผลประโยชน์จากการใช้อำนาจนั้น ส่วนชนชั้นผู้ถูกปกครองซึ่งมีจำนวนมากและถูกควบคุมและบังคับโดยชนชั้นปกครองเสมอ อันจะเห็นได้ว่าเป็นความคล้ายคลึงกับนิยามของ พาเรโต (Pareto) เพราะทั้งสองต่างก็แบ่งคนในสังคมออกเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มผู้ปกครองและกลุ่มของผู้ที่ถูกปกครอง

ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งในส่วนที่สอดคล้องกันในแนวคิดทั้งสองก็คือ ต่างก็แบ่งเป็นชั้นนำออกเป็นสองระดับเช่นเดียวกัน โดย มอสก้า (Mosca) นั้นแบ่งออกเป็น ผู้นำปกครอง และผู้นำระดับรองลงมา ซึ่งจะเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการสนับสนุนผู้นำปกครอง เช่นเดียวกับแนวคิดของ พาเรโต (Pareto) นอกจากนี้ทั้งสองต่างก็เห็นว่าผู้นำปกครองนั้น มักประกอบไปด้วยบุคคลที่ครอบครองตำแหน่งและอำนาจทางการเมืองทั้งเป็นผู้ที่ใช้อิทธิพลทางการเมือง ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่อผู้อื่น นอกจากนั้นก็จะเป็นผู้สรรหาสมาชิกใหม่จากชนชั้นระดับต่ำของสังคม

ส่วน แฮโรลด์ ลาสเวลล์ (Harold D. Lasswell) นั้นได้ให้คำนิยามของผู้นำชุมชน คือ ผู้ที่ถืออำนาจทางการเมืองรวมทั้งมีภาวะผู้นำ และข้อมูลทางสังคม อันจะสามารถคงอยู่และเห็นได้ในช่วงหนึ่ง สำหรับ Lasswell นั้น ค่อนข้างจะให้ความสำคัญกับอำนาจและอิทธิพล โดยเขาเห็นว่าผู้นำคือ ผู้ที่มีอำนาจมากที่สุดรองลงมาก็คือ ผู้นำระดับกลาง ส่วนผู้ที่มีอำนาจน้อยที่สุด คือ มวลชน นอกจากนี้เขายังเห็นว่า อิทธิพลมีความเกี่ยวข้องกับอำนาจ คือ อิทธิพลของผู้นำกับมวลชนจะมีความต่างกันมากน้อยแค่ไหน ก็ขึ้นอยู่กับอำนาจของผู้นำนั่นเองโดยสรุปแล้ว Lasswell นั้น เห็นว่าผู้นำเกิดขึ้นได้ เพราะการกระจายอิทธิพลที่ไม่เท่าเทียมกันในสังคมนั่นเองซึ่งใครมีมากที่สุดก็คือ ผู้นำชุมชน

สำหรับการแบ่งผู้นำทางสังคมนั้น Lasswell มีความแตกต่างจาก มอสก้า (Pareto) และ มอสก้า (Mosca) คือในขณะที่ทั้งสองแบ่งชนชั้นทางสังคมออกเป็นสองชนชั้น ได้แก่ ผู้นำปกครองและ ผู้นำที่ถูกปกครอง แต่ Lasswell ได้แบ่งออกเป็นสองผู้นำคือหนึ่ง ผู้นำปกครองซึ่งได้ถูกเลือกสรรและความประสงค์ได้โดยกระบวนการของอำนาจ แต่ไม่มีส่วนในการปกครอง และสุดท้ายคือผู้นำได้ปกครองซึ่งมีส่วนแบ่งในอำนาจและสิ่งที่มีคุณค่าอื่น ๆ ในสังคมน้อย

ดังนั้นผู้นำชุมชนอาจนิยามได้ว่า คน หรือกลุ่มคนในสังคมใดสังคมหนึ่งซึ่งเป็นคนจำนวนน้อยในสังคมนั้น และเป็นผู้ครองครองทรัพยากรทางสังคมมากกว่าบุคคลอื่น ๆ นอกจากนี้ยังมีสถานภาพที่แตกต่างจากคนอื่น ๆ ด้วย และสามารถที่จะใช้ทรัพยากรและสถานภาพเหล่านั้นให้เป็นผลต่อบทบาทของตนเองและใช้บทบาทนั้นต่อคนส่วนมากที่เหลือในสังคม

นอกจากนี้ผู้นำในสังคมโดยทั่วไปจะมีลักษณะสามประการ คือ มีทรัพย์สิน อำนาจและสถานภาพทางสังคม ลักษณะทั้งสามประการจะเป็นสิ่งที่ไปด้วยกันผู้ที่มีอำนาจก็จะใช้อำนาจในการแสวงหาทรัพย์สิน และผู้ที่มีทรัพย์สินก็จะใช้ทรัพย์สินในการแสวงหาอำนาจท้ายที่สุดเมื่อมีอำนาจ และทรัพย์สินแล้วก็จะส่งผลให้บุคคลนั้นมีสถานภาพทางสังคมสูงขึ้น

ผู้นำอาจมีอำนาจ ทรัพย์สิน สถานภาพทางสังคม หรือทั้งสามประการ นอกจากนี้แล้วยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อการเป็นผู้นำอีก เช่น ความมีอาวุโส ความเชี่ยวชาญ ความรู้ เป็นต้น ส่วนการที่จะใช้ปัจจัยใดเป็นหลักในการกำหนดตัวชนชั้นนำก็ขึ้นอยู่กับช่วงเวลา และสถานภาพของสังคมนั้น ๆ เป็นสำคัญ แต่อย่างไรก็ตามสำหรับการศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่นนี้ เป็นการศึกษาชนชั้นนำในระดับท้องถิ่น (Local Elite) ซึ่งก็คือ ผู้นำชุมชนท้องถิ่น

สำหรับชนชั้นนำท้องถิ่นนั้นถึงแม้ไม่ได้มีผู้นำไว้นั่นเอง แต่ก็มีนักวิชาการที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับชนชั้นนำท้องถิ่น ได้ให้คำนิยามไว้เช่น จากคำนิยามดังกล่าวข้างต้นอาจสรุปได้ว่าผู้นำชุมชนนั้น หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลในสังคมใดสังคมหนึ่งซึ่งเป็นคนจำนวนน้อยในสังคมนั้น และเป็นผู้ครอบครองทรัพย์สินทางสังคมมากกว่าคนอื่น ๆ นอกจากนี้ยังมีสถานภาพที่แตกต่างจากคนอื่น ๆ ด้วย ซึ่งสังคมในที่นี้ หมายถึง ชุมชนท้องถิ่น อันเป็นเป้าหมายที่การวิจัยครั้งนี้มุ่งจะศึกษา ซึ่งก็คือ ชุมชนในระดับตำบลและหมู่บ้านนั่นเอง

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับหลักสังคหวัตถุ 4

ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2556) ได้ให้ความหมายที่ค่อนข้างแคบจำกัดขอบเขตเฉพาะการนำความรู้ในวิชาการต่างๆ มาใช้ประโยชน์ในภาคปฏิบัติ โดยให้ความหมายว่า นำความรู้วิชาการต่างๆ มาปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ เช่น

สังคหวัตถุ 4 หมายถึง หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของผู้อื่น ผูกไมตรี เอื้อเฟื้อ เกื้อกูล หรือเป็นหลักการสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน มีอยู่ 4 ประการ ได้แก่ 1. ทาน การให้การเสียละ 2. ปิยวาจา การพูดจาด้วยถ้อยคำสุภาพ 3. อุตถจริยา การประพฤติในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น 4. สมานัตตตา การเป็นผู้มีความสม่ำเสมอ หรือความประพฤติเสมอต้นเสมอปลาย

พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์ (2556) ได้ให้ความหมายสังคหวัตถุว่า เรื่องที่จะสงเคราะห์ คุณเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจกันไว้ และเป็นเครื่องเกาะกุมประสานโลก มี 4 อย่าง คือ 1. ทานการแบ่งปันเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน 2. ปิยวาจา พูดจาไพเราะ นานิยมนับถือ 3. อุตถจริยา บำเพ็ญประโยชน์ 4. สมานัตตตา ความมีตนเสมอ คือ ทำตัวให้เข้ากันได้ เช่น ไม่ถือตัว ร่วมสุขร่วมทุกข์ เป็นต้น

พุทธทาสภิกขุ (2525) ได้กล่าวถึงสังคหวัตถุ 4 ไว้ว่า หลักการสงเคราะห์ เรื่องการสงเคราะห์กันช่วยเหลือซึ่งกันและกันซึ่งประกอบด้วย ทาน การแบ่งปันเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน พระพุทธเจ้าที่ธรรมทานมากกว่า อมิสทาน ธรรมทานให้การช่วยเหลือแนะนำในสิ่งที่ดีมีประโยชน์ ซึ่งช่องทางให้บุคคลสามารถแก้ปัญหาให้ลุล่วงไปด้วยตนเอง ปิยวาจา คือ การพูดจាន่ารักนิยมนับถือ พระพุทธเจ้าทรงเน้นว่าต้องเป็นถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวานที่ประกอบด้วย สัจจะ คือ ความจริงใจและต้องเกิดประโยชน์แก่ผู้เจรจาด้วย อุตถจริยา คือ การบำเพ็ญประโยชน์ ซึ่งหมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนให้เกิดประโยชน์แก่บุคคลอื่น พระพุทธเจ้าเน้นที่โลกุตถจริยา คือการทำคุณประโยชน์ให้แก่บุคคลในวงกว้างไม่จำกัดเฉพาะตนเองและญาติใกล้ชิด สมานัตตตา คือ ความมีตนเสมอ การรู้จักปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นร่วมทุกข์ร่วมสุขกันได้เสมอต้นเสมอปลาย

พระครูอาทรปริยัตยานุกิจ สุนทรโณ (เพียรสองชั้น) (2555) ได้ให้ความหมายว่า สังคหวัตถุ 4 หมายถึง เครื่องมือ หรือหลักธรรมที่ช่วย ประสานคนหมู่มากให้อยู่รวมกันอย่างมีความสุข เป็นเครื่องช่วยจัดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นทำให้คนอยู่ร่วมกันด้วยความรัก สามารถนำไปใช้ได้ตั้งแต่ระดับครอบครัวจนถึงระดับสังคม เป็นธรรมอันจะก่อเกิดความผาสุกในบ้านเมืองและประเทศชาตินั่นเอง

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) (2554) ได้กล่าวถึงสังคหวัตถุ 4 ไว้ว่า เป็นเครื่องเกาะกุมประสานโลกคือสังคมแห่งหมู่มสัตว์ไว้ดุจสลักยึดรถที่กำลังแล่นไปให้คงเป็นรถวิ่งแล่นไปได้ มี 4 อย่าง คือ ทาน การแบ่งปันเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน ปิยวาจา พูดจาน่ารัก นานิยมนับถือ อุตถจริยา การบำเพ็ญประโยชน์ สมานัตตตา ความมีตนเสมอ คือ ทำตัวให้เท่ากัน เช่น ไม่ถือตัว ร่วมสุขร่วมทุกข์

ชฎานิศฐ์ รักแจ้ง (2554) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับสังคหวัตถุ 4 ไว้ว่า สังคหวัตถุ 4 หมายถึง หลักธรรม 4 ประการที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้ประกันตน เอื้อเพื่อ เกื้อกูล และ สงเคราะห์ซึ่งกันและกัน ได้แก่ ทาน คือ การให้บริการโดยมีการเสียสละ หรือช่วยเหลือให้ความรู้และ คำแนะนำเพื่อประโยชน์แก่ผู้ประกันตน ปิยวาจา คือ การให้บริการโดยมีการพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะ อ่อนหวาน พูดด้วยความจริงใจไม่หยาบคาย กว้าวราว เหมาะสมกับผู้ประกันตน อัตถจริยา คือ โดยการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ผู้มารับบริการคือผู้ประกันตน สมานัตตตา คือ การให้บริการโดยเป็นผู้มีความเสมอต้นเสมอปลายให้ความเสมอภาค ปฏิบัติกับผู้อื่นอย่างเท่าเทียม การวางตนวาง บุคคลได้อย่างเหมาะสมต่อผู้ประกันตนที่มารับบริการ

2.4 พื้นที่ในการศึกษาวิจัย

อำเภอสหสหัสขันธ์แบ่งพื้นที่ออกเป็น 8 ตำบล 85 หมู่บ้าน

ตำบลโนนบุรี	11 หมู่บ้าน
ตำบลภูสิงห์	9 หมู่บ้าน
ตำบลนิคม	7 หมู่บ้าน
ตำบลโนนน้ำเกลี้ยง	8 หมู่บ้าน
ตำบลนามะเขือ	12 หมู่บ้าน
ตำบลโนนศิลา	13 หมู่บ้าน
ตำบลสหสหัสขันธ์	13 หมู่บ้าน
ตำบลโนนแหลมทอง	12 หมู่บ้าน

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อาจารย์คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ทำการศึกษาในปี 2563 เกี่ยวกับลักษณะ บางประการในสังคมไทยที่เป็นอุปสรรคต่อระบอบประชาธิปไตย โดยมีประชากรคือคนไทยทั้ง ประเทศ และมีการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ค่อนข้างรัดกุมที่ดี คือ มีการเลือกประชากรเป็น 3 กลุ่ม คือ ประชาชนทั่วไป พระ และครู ใน 4 ภาคของประเทศไทย ในภาคหนึ่ง ๆ ได้เลือกขึ้นมา 2 จังหวัด จาก จังหวัดที่มีจำนวนราษฎรไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมากที่สุด และน้อยที่สุดของภาคนั้น ๆ ส่วนอำเภอ ได้เลือกเอาอำเภอเมืองและอำเภออื่น ๆ อีกหนึ่งอำเภอในแต่ละจังหวัดผลการวิจัยได้สรุปออกเป็น 3 ประเด็นใหญ่กล่าวคือ ประการแรกสถาบันครอบครัวมีการขัดเกลาที่ไม่เอื้อต่อการปกครอง ประชาธิปไตยมีการเน้นการขัดเกลาให้เด็กและผู้เยาว์จำนวนต่อผู้ใหญ่คนไทยโดยทั่วไปมีการศึกษาน้อย สถานภาพทางเศรษฐกิจไม่ได้อยู่ในภาคการเกษตรประการที่สองสถาบันการศึกษาของไทยมีการขัด เกลาที่ทำให้วัฒนธรรมการเมืองไทยไม่ส่งเสริมการมีประชาธิปไตยประชาชนได้การศึกษาระบบ การศึกษามีปัญหาทั้งหลักสูตรวิธีการอบรมสั่งสอนตลอดจนปรัชญาการศึกษา แต่เป็นที่น่าสังเกตข้อ

สรุปประการที่สามคือพระพุทธศาสนาไม่ได้เป็นอุปสรรคขัดขวางการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยของไทยเลย (คณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2563)

แพทยาแก้วพวง (2563) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้าน ได้แก่ การมีระดับการศึกษาสูงการมีฐานะการดำรงชีวิตสูงและการติดต่อกับเจ้าหน้าที่

ดุขฎิ อายุวัฒน์และคณะ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในงานวนศาสตร์ชุมชนกรณีชุมชนห้วยม่วงโครงการวิจัยวนศาสตร์ชุมชนคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่นผลการวิจัยพบว่าผู้ใหญ่บ้านหรือผู้นำชุมชนมีบทบาทในการมีส่วนร่วมพัฒนาของหมู่บ้านกลุ่มผู้มีฐานะจะเข้าร่วมในกิจกรรมวนศาสตร์มากกว่ากลุ่มผู้มีฐานะยากจน

วิศิษฐ์ ทองสมบูรณ์ (2562) ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อปพ.) ในการพัฒนาหมู่บ้านตามระบบ กชช. ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดขอนแก่นพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของกรรมการกลางหมู่บ้าน อพพ. ในการพัฒนาหมู่บ้านตามระบบ กชช. ได้แก่ การได้รับข่าวสารมากการติดต่อกับชุมชนภายนอกมากการติดต่อกับเจ้าหน้าที่มากมีส่วนร่วมในการเป็นผู้นำทางสังคมมากบทบาทหน้าที่มากส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการกลางหมู่บ้าน อพพ. ในการพัฒนาตามระบบ กชช. ได้แก่ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

ปรัชญาศรีภา (2555) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาหมู่บ้านศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่นพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาหมู่บ้านมี 5 ปัจจัย คือ ระดับการศึกษาอุดมการณ์ ประชาธิปไตย การติดต่อสื่อสาร การคาดหมายผลประโยชน์ และบุคลิกภาพความเป็นผู้นำในอุดมคติ

กนก วงศ์ตระหง่าน (2555) ศึกษาถึงวัฒนธรรมทางการเมือง พบว่า วัฒนธรรมทางการเมืองจะเกี่ยวข้องกับความไว้วางใจหรือความไม่ไว้วางใจของบุคคลต่อบุคคลอื่นหรือต่อสถาบันทางการเมือง เช่นการมีความศรัทธาหรือความเชื่อมั่นต่อสถาบันหรือผู้นำทางการเมืองหรือเกี่ยวข้องกับทัศนคติต่ออำนาจทางการเมืองซึ่งจะสะท้อนถึงการยอมรับและความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง

หรือผู้นำกับประชาชนทั่วไปซึ่งทัศนคตินี้ส่งผลโดยตรงต่อการที่ประชาชนให้ความร่วมมือหรือต่อต้านอำนาจทางการเมืองของผู้ปกครองและจะเกี่ยวข้องกับเสรีภาพและการควบคุมบังคับทางการเมือง กล่าวคือวัฒนธรรมทางการเมืองในสังคมนั้นให้การยอมรับหรือเคารพต่อเสรีภาพของประชาชนมากน้อยเพียงใดหรือมุ่งเน้นการใช้อำนาจบังคับเพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคมรวมทั้งเกี่ยวข้องกับความจริงรักภักดีและยึดมั่นในสังคมการเมืองของบุคคลกล่าวคือวัฒนธรรมทางการเมืองช่วยสร้างเอกลักษณ์ทางการเมืองให้แก่บุคคลในสังคมที่จะยึดมั่นร่วมกันและพร้อมที่จะต่อสู้ปกป้องรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์นั้นให้คงอยู่ต่อไปอาจจะโดยการยอมเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวมหรือกล่าวโดยรวมว่าวัฒนธรรมทางการเมืองเป็นเรื่องของความรู้สึกนึกคิดที่อยู่ในจิตใจของบุคคลและความรู้สึกนึกคิดนี้เป็นแนวทางหรือรูปแบบหรือมาตรฐานของแต่ละบุคคลที่จะใช้ในการประเมินเหตุการณ์หรือการรับรู้ทางการเมืองของบุคคลนั้นผลของการประเมินการเมืองนี้จะแสดงออกมาในรูปแบบต่างๆเช่นการแสดงความคิดเห็นการออกเสียงเลือกตั้งการประท้วงการยอมรับหรือการปฏิบัติตามเป็นต้น

จิระโชค วีระชัย (2559) ศึกษาเกี่ยวกับหลักการของระบอบประชาธิปไตยพบว่าความเป็นประชาธิปไตยขึ้นอยู่กับศรัทธาของคนในชาติที่ประสงค์จะมีการปกครองและชีวิตแบบประชาธิปไตย ประชาธิปไตยจะงอกงามต่อเมื่อราษฎรมีลักษณะที่เรียกว่าการเข้าสู่สภาพการเมือง (Politicized) ซึ่งมีลักษณะดังนี้

- 1) การเอาใจใส่วิถีหรือเหตุการณ์ทางการเมือง
- 2) การมีทัศนคติที่ว่าอย่างน้อยที่สุดราษฎรจะต้องเกี่ยวข้องกับการเมืองไม่โดยตรงก็โดยอ้อมบ้างเพราะถึงอย่างไรก็ตามการเมืองจะมาเกี่ยวข้องกับเขาจนได้
- 3) การมีความเชื่อว่าการเมืองเป็นเรื่องสำคัญที่สมควรจะอุทิศเวลาให้ตามสมควรซึ่งลักษณะสำคัญของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยประกอบด้วย
 - 1) แนวคิดปัจเจกชนนิยม (Individualism) คือเน้นหลักเสรีภาพในการเลือก (Freedom of Choice) กล่าวคือปัจเจกบุคคลควรมีเสรีภาพของตนในการเลือกทุกอย่างของตนเอง
 - 2) ความเชื่อในระบบสังคมเปิด (Open Society) ได้แก่

2.1 บุคคลจะต้องมีใจกว้างยอมรับในความคิดเห็นที่แตกต่างไม่ยึดมั่นในความคิดเห็นของตนเองเป็นใหญ่

2.2 บุคคลจะต้องมีความไว้วางใจและยอมรับความสามารถของบุคคลอื่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีความเสมอภาคเท่าเทียมกันในการพัฒนาตนเอง

2.3 มีการยอมให้ตั้งองค์การสมาคมกลุ่มต่างๆโดยสมัครใจเพื่อเป็นหนทางแสดงความคิดเห็นและปฏิบัติการอย่างเป็นกลุ่มก้อนโดยไม่ก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อชาติ

รังสรรค์ ณะพรพันธุ์ (2563) ศึกษาเกี่ยวกับวิถีแห่งวัฒนธรรมในสังคมไทย พบว่า วัฒนธรรมทางการเมืองที่เป็นเอกลักษณ์ของสังคมไทย คือ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบอำนาจนิยม และระบบอุปถัมภ์ซึ่งวัฒนธรรมทางการเมืองแบบอำนาจนิยม (Authoritative Political Culture) คือ ลักษณะแนวโน้มที่สมาชิกในสังคมเห็นว่า “อำนาจคือธรรม” หรือ “อำนาจคือความถูกต้อง” ความเห็นของผู้มีอำนาจย่อมถูกต้องเสมอ และจำเป็นที่ผู้ถูกปกครองจะต้องปฏิบัติตามเคารพเชื่อฟังยกย่อง และเกรงกลัวผู้มีอำนาจเพราะการมีอำนาจเป็นผลมาจาก “บารมี” ที่ได้สั่งสมมา แต่กาลอดีตชาติระบบอุปถัมภ์ (Patronage System) จะประกอบด้วยผู้อุปถัมภ์ และผู้รับการอุปถัมภ์ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ของคน 2 ฝ่ายที่ไม่เท่าเทียมกันโดยฝ่ายหนึ่งยอมรับอิทธิพล และคุ้มครองของฝ่ายที่มีอำนาจเหนือกว่าระบบอุปถัมภ์ของไทยมีที่มาจาก “ระบบไพร่” และ “ระบบศักดินา” แม้ระบบไพร่และระบบศักดินาจะถูกยกเลิกไปในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว แต่ก็มีทำลายความสัมพันธ์ในลักษณะอุปถัมภ์ให้หมดไปจากสังคมไทยตรงกันข้ามเมื่อบทบาทของ “พ่อค้า” เพิ่มมากขึ้นนับ แต่การเปิดเสรีทางการค้ากับชาติตะวันตกภายหลังการทำสนธิสัญญาเบาว์ริงยังเป็นการดึงคนกลุ่มพ่อค้าจากระบบทุนนิยมให้เข้ามาอยู่ในวัฒนธรรมแบบอำนาจนิยม และความสัมพันธ์ระบบอุปถัมภ์ด้วยกลายเป็นวัฒนธรรมรูปแบบใหม่ที่เรียกว่า “ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบทุนนิยมอภิสิทธิ์ ”และแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 ซึ่งเป็นความพยายามที่จะนำระบอบประชาธิปไตยที่แพร่หลายอยู่ในโลกตะวันตกมาใช้เพื่อแก้ปัญหาของสยามในเวลานั้น แต่วัฒนธรรมอำนาจนิยมและระบบอุปถัมภ์แข็งแกร่งเกินกว่าที่วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอันแปลกปลอมสำหรับสังคมไทยจะเข้ามาแทนที่ได้ทำให้วัฒนธรรมประชาธิปไตยที่ถูกนำเข้ามาในตอนแรกกลายเป็น “ วัฒนธรรมประชาธิปไตยอุปถัมภ์ ” ซึ่งแสดงให้เห็นผ่านระบบการเลือกตั้งที่เต็ม

ไปด้วยการทุจริตเป็นการเลือกตั้งเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับผู้ชนะและเป็นประชาธิปไตย แต่เพียง
ในรูปแบบ

ทินพันธ์ นาคาคะ (2563) ศึกษาลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย
พบว่า

1) จะต้องมีความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองแบบประชาธิปไตยประชาชนในสังคมนั้น
ๆ ต้องการให้มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยมากกว่าระบอบอื่นและเห็นด้วยในหลักการของ
ระบอบประชาธิปไตยว่าเป็นการปกครองของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน

2) จะต้องยึดมั่นและเชื่อถือในหลักความสำคัญและศักดิ์ศรีของบุคคลหลักความเสมอภาค
ของบุคคลหลักแห่งเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นโดยต้องเคารพในสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่นในการ
พูดแสดงความคิดเห็นและการแสดงออกแม้ตนจะไม่เห็นด้วยกับความเห็นเหล่านั้นก็ตามผู้มีจิตใจ
ประชาธิปไตยจะต้องยอมรับหรือมีความอดกลั้นต่อการปฏิบัติที่แตกต่างไป

3) เคารพในกติกาของการปกครองระบอบประชาธิปไตยคือหลักการตัดสินด้วยเสียงข้างมาก
โดยมีข้อผูกพันที่จะต้องได้รับการปฏิบัติตามจากทุกฝ่ายทั้งนี้จะต้องให้ความคุ้มครองในสิทธิเสรีภาพ
ของเสียงส่วนน้อยด้วยเพื่อเป็นหลักประกันว่าการแก้ไขปัญหานั้น ๆ กระทำไปเพื่อผลประโยชน์
ส่วนรวมโดยวางอยู่บนพื้นฐานของหลักแห่งเสรีภาพและความเสมอภาคนอกจากนั้นยังต้องปฏิบัติต่อ
กันอย่างยุติธรรมเคารพในกฎหมายและสิทธิของบุคคล

4) มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองโดยติดตามข่าวคราวกิจกรรมต่างๆ
ของท้องถิ่นการแสดงความคิดเห็นต่างๆและเข้าไปมีส่วนร่วมต่อการตัดสินใจหรือกำหนดนโยบายของ
ท้องถิ่นรวมทั้งการใช้สิทธิการเลือกตั้ง

5) ต้องเป็นผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตนต้องเชื่อมั่นว่าตนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วม
ต่อการตัดสินใจหรือกำหนดนโยบายของท้องถิ่นการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งเนื่องจากการปฏิบัติเช่น
ว่านี้เป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม

6) มองโลกในแง่ดีมีความไว้วางใจในเพื่อนมนุษย์มีความเชื่อมั่นในตัวเจ้าหน้าที่และสถาบัน
ของทางราชการเนื่องจากการเมืองเป็นเรื่องของความร่วมมือร่วมใจและไว้วางใจกันประชาชนจะต้อง
เชื่อมั่นและศรัทธาว่าระบอบประชาธิปไตยจะช่วยแก้ปัญหาและภาวะวิกฤตต่างๆได้และมนุษย์
สามารถปกครองตนเองได้

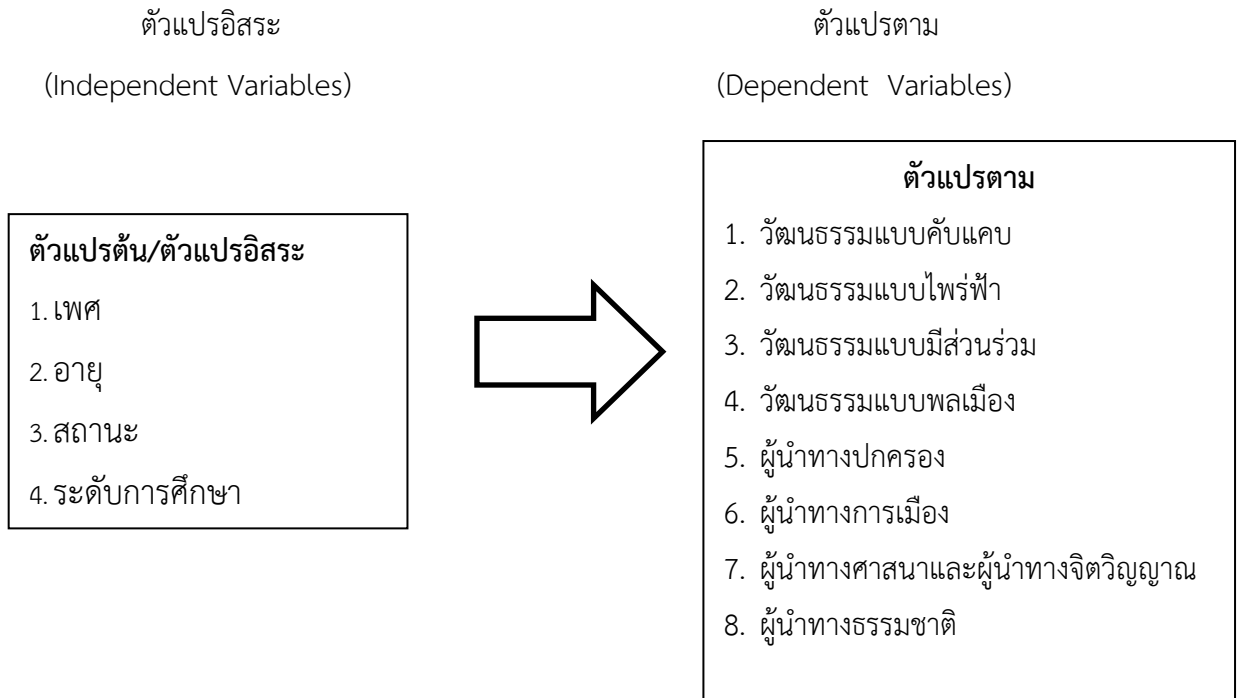
7) การวิพากษ์วิจารณ์ต้องมีเหตุผลและเป็นไปในทางสร้างสรรค์โดยเฉพาะต่อการใช้อำนาจหน้าที่และการปฏิบัติงานของทางราชการกล่าวคือประชาชนจะต้องคอยตรวจสอบการใช้อำนาจของข้าราชการและผู้มีอำนาจทางการเมืองอยู่เสมอ

8) จะต้องเป็นผู้ไม่มีจิตใจเป็นเผด็จการเพราะหากคนส่วนใหญ่ในสังคมมีจิตใจเป็นเผด็จการก็ยากที่ระบอบประชาธิปไตยในประเทศนั้นจะประสบความสำเร็จได้

กลุ่มนักรัฐศาสตร์ไทยซึ่งประกอบด้วย สุจิต บุญบงการ และ ชัยอนันต์ สมุทวณิช จากคณะรัฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยลลิตธีรเวคิน และมนตรีเจนวิทยาการ จากคณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์รวมทั้ง ทินพันธ์นาคาตะจาก คณะรัฐประศาสนศาสตร์สถาบันบัณฑิตพัฒนาบริหารศาสตร์ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองไทยพบว่า ปัญหาสำคัญของระบบการเมืองไทยก็คือ การเข้าไปครอบงำทางการเมืองขององค์การราชการและการที่คนไทยส่วนใหญ่มีวิถีคิดและพฤติกรรมทางการเมืองแบบนิ่งเฉยไม่มีส่วนร่วมทางการเมือง ดังนั้น หากต้องการให้การเมืองไทยพัฒนาจะต้องสถาปนาระบบประชาธิปไตยที่มั่นคง (Stable Democracy) ให้เกิดขึ้นซึ่งจำเป็นต้องแก้ไขวัฒนธรรมทางการเมืองให้สอดคล้องกับระบอบประชาธิปไตยเสียก่อนโดยเห็นควรว่า ต้องเสริมสร้างให้เกิดวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยหรือแบบมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชนในทุกอาชีพ และรุ่นอายุโดยเริ่มจากชนชั้นนำโดยเฉพาะกลุ่มราชการซึ่งเคยชินกับการมี และใช้อำนาจเหนือประชาชนรวมทั้งปฏิเสธอำนาจของภาคประชาชนต้องได้รับการปรับเปลี่ยนวิถีคิดเสียใหม่กล่าวคือ ต้องปลูกฝังให้ข้าราชการทั่วไปทั้งในฐานะตัวบุคคล และองค์การยอมรับว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนและโดยสิทธิแล้วปวงชนย่อมสามารถเรียกร้อง (Demands) และตรวจสอบการทำงานขององค์การราชการที่สำคัญยังต้องยอมรับอีกว่าโดยจริยธรรมของข้าราชการ และขององค์การในระบอบประชาธิปไตยการปฏิบัติหน้าที่ต้องดำเนินไปด้วยการถือตนเองเป็นผู้ให้บริการมิใช่ผู้ปกครองเหมือนดังในระบอบอำนาจนิยมนอกเหนือไปจากนี้การปลูกฝังค่านิยมประชาธิปไตยยังต้องครอบคลุมไปถึงคนอายุรุ่นเยาว์หรือกล่าวอีกนัยคือนับ แต่วัยเด็กจนล่วงเข้าสู่วัยผู้ใหญ่หน่วยปลูกฝังค่านิยมหน่วยอบรมขัดเกลา (Agents of Political Socialization) อย่างครอบครัวโรงเรียนและสถาบันการศึกษาชั้นสูง สื่อสารมวลชนพรรคการเมืองและองค์กรอื่น ๆ ต้องร่วมแรงร่วมใจปลูกฝังค่านิยมประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในหมู่เยาวชนและคนวัยต่างๆ

2.6 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมาแล้วนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยไว้ดังนี้

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ผู้วิจัยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เทคนิคและวิธีการสุ่มตัวอย่าง
- 3.3 ข้อมูลที่ใช้ในการทำวิจัย
 - 3.3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)
 - 3.3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)
- 3.4 กรอบแนวคิดและการกำหนดตัวแปร
- 3.5 เครื่องมือวิจัย
- 3.6 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.7 การวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผล
- 3.8 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.9 การวัดค่าตัวแปร
- 3.10 สถิติที่ใช้ในการวิจัย
- 3.11 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในเขต อำเภอสหสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 42,634 คน (ที่มา : สถิติประชากรจากทะเบียนบ้านเขตพื้นที่ อำเภอสหสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ 2564)

3.2 เทคนิคและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Sampling) ประกอบด้วย การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นและการสุ่มแบบบังเอิญ ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบทราบจำนวนประชากรที่ชัดเจนแน่นอน โดยการแทนค่าในสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (มารยาท โยทองยศ และ ผศ.ปราณี สวัสดิ์สรรรถ, อินเทอร์เน็ต, 2544) ดังนี้

ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร	$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$
เมื่อ	$n =$ ขนาดของหน่วยตัวอย่าง
	$N =$ ประชากรทั้งหมด
	$e =$ ระดับความคลาดเคลื่อนกลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มประชากร	$N = 42,634$ คน
	$e = 0.05$
แทนค่า	$n = \frac{42,634}{1+42,634 (0.05)^2}$
	$n = 396$ คน

หลังจากได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 396 คน ผู้วิจัยจึงได้มาจัดสัดส่วนตามประชากรในอำเภอสหัชชนันท์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน ดังนี้

จากวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น

ประชาชน ตำบลโนนบุรี	$(396 \times 5,230) / 42,634 = 53$ คน
ประชาชน ตำบลภูสิงห์	$(396 \times 2,805) / 42,634 = 25$ คน
ประชาชน ตำบลนิคม	$(396 \times 3,171) / 42,634 = 28$ คน
ประชาชน ตำบลโนนน้ำเกลี้ยง	$(396 \times 3,642) / 42,634 = 31$ คน
ประชาชน ตำบลนามะเขือ	$(396 \times 7,810) / 42,634 = 72$ คน
ประชาชน ตำบลโนนศิลา	$(396 \times 7,836) / 42,634 = 74$ คน
ประชาชน ตำบลสหัชชนันท์	$(396 \times 6,807) / 42,634 = 61$ คน
ประชาชน ตำบลโนนแหลมทอง	$(396 \times 5,342) / 42,634 = 50$ คน

ตารางที่ 3.2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร/คน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง/คน
1	ตำบลโนนบุรี	5,230	53
2	ตำบลภูสิงห์	2,805	26
3	ตำบลนิคม	3,171	29
4	ตำบลโนนน้ำเกลี้ยง	3,642	31
5	ตำบลนามะเขือ	7,810	72
6	ตำบลโนนศิลา	7,836	74
7	ตำบลสหัชชนันท์	6,807	61

8	ตำบลโนนแหลมทอง	5,342	50
รวม		42,634	396

3.3 ข้อมูลที่ใช้ในการทำวิจัย

3.3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิดในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

3.3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารต่างๆ เช่น เรื่องผู้นำชุมชนชนบทไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของไพฑูย์ โปธิสว่าง(2555), เรื่องผู้นำทางความคิด และชนชั้นนำในชนบทไทย ระดม วงษ์หอม(2556), เรื่องวัฒนธรรมทางการเมืองของบุคคลชั้นนำในท้องถิ่น ของมณฑล มีอนันต์ (2556), เรื่องชนชั้นนำและโครงสร้างอำนาจชุมชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ของนิคม สุวรรณรุ่งเรือง (2557), เรื่องวัฒนธรรมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาโท ของวิรัตน์ เอี่ยมไพรวาน(2557), เรื่องวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในระดับสูง และวัฒนธรรมทางการเมืองแบบเผด็จการ ในระดับกลาง ของทินพันธ์ นาคะตะ(2557), เรื่องวัฒนธรรมทางการเมืองของนักศึกษาวิทยาลัยครูในเขตภาคเหนือตอนบน ของสุรศักดิ์ วัฒนอุดมชัย (2558) เรื่องวัฒนธรรมทางการเมืองของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ ของวันเพ็ญ บุญยืน(2559) กลุ่มบุคลากรทางการแพทย์ในโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ของนำเพชร ฉัตรปัญญาพันธ์ (2561) เป็นต้น

3.4 กรอบแนวคิดและการกำหนดตัวแปร

จากตารางสังเคราะห์กรอบแนวคิด ผู้วิจัยจึงได้นำคะแนนที่ได้สูงสุดเพียง 8 ข้อ คือ 1. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ 2. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า 3. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม 4. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมือง 5. ผู้นำทางปกครอง 6. ผู้นำทางการเมือง 7. ผู้นำทางศาสนาและผู้นำทางจิตวิญญาณ 8. ผู้นำทางธรรมชาติ ดังนี้

3.4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ปัจจัยส่วนบุคคลดังต่อไปนี้

- 1) เพศ
- 2) อายุ
- 3) สถานะ
- 4) ระดับการศึกษา

3.4.2 **ตัวแปรตาม** ได้แก่องค์ประกอบของวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่นในอำเภอสหสันธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้ง 8 ด้าน คือ

- 1) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ
- 2) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า
- 3) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม
- 4) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมือง
- 5) ผู้นำทางปกครอง
- 6) ผู้นำทางการเมือง
- 7) ผู้นำทางศาสนาและผู้นำทางจิตวิญญาณ
- 8) ผู้นำทางธรรมชาติ

3.5 เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างโดยทำการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ มาเป็นแนวทางในการจัดทำแบบสอบถามในการศึกษาครั้งนี้ มีลักษณะเป็นแบบปลายปิด (Closed - Ended) และแบบสอบถาม แบบปลายเปิด (Open - Ended) โดยแบ่งโครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งมีจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สถานะ และระดับการศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบมีคำตอบให้เลือก

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเรื่องความรู้ด้านการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหสันธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4

2.1) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ	5 ข้อ
2.2) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า	5 ข้อ
2.3) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม	5 ข้อ
2.4) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมือง	5 ข้อ
2.5) ผู้นำทางปกครอง	5 ข้อ
2.6) ผู้นำทางการเมือง	5 ข้อ
2.7) ผู้นำทางศาสนาและผู้นำทางจิตวิญญาณ	5 ข้อ
2.8) ผู้นำทางธรรมชาติ	5 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open - Ended Questions) เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหสันธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4

3.6 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

3.6.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 จากเอกสารตำรารวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.6.2 ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบตรวจรายการ (Checklist)

3.6.3 ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประเมินค่าตามแบบของไลเคิอร์ท

3.6.4 ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม

3.6.5 นำร่างแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา

3.6.6 นำแบบสอบถามจากข้อ 3.6.5 ที่ผ่านการตรวจแก้ไขเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พิจารณาหาความตรงของเนื้อหา และความชัดเจนเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ซึ่งมีรายชื่อดังต่อไปนี้

1. ผศ.ดร.สิทธิพร เกษจ้อย

การศึกษา Ph.D. (Sociology), สส.ม. (สังคมสงเคราะห์ทางการวิจัย),
ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ)

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยา
เขตอีสาน

2. ดร.อัครเดช นีละโยธิน

การศึกษา ศษ.ด. (การบริหารการศึกษา), ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา),
คอบ.(ศึกษาศาสตร์อุตสาหกรรม)

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและ
พุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

3. ผศ.ดร.อาทิตย์ ผ่านพูล

การศึกษา รป.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์), ศน.ม. (รัฐศาสตร์การปกครอง),
ศน.บ. (ปรัชญา)

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

3.6.7 นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้

สูตร

$$IOC = \frac{\Sigma R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้อง
 ΣR หมายถึง แทนผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในข้อนั้น
 N หมายถึง แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ
 โดยเลือกข้อมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (นภาพร สิงห์ทัต 2531, หน้า 282) ซึ่งได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00

3.6.8 นำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจแก้จากผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลอง (Try - Out) จำนวน 30 คน โดยใช้กับประชาชนในอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.90

3.6.9 จัดพิมพ์แบบสอบถาม เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์มีดังนี้

3.7.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลในเครื่องมือที่ได้รับคืนมา

3.7.2 แจกนับแบบสอบถามตามข้อ 1 และตรวจให้คะแนนแต่ละฉบับเป็นรายข้อตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3.7.3 นำผลการแจกนับและคะแนนมาหาค่าทางสถิติ ดังนี้

3.7.3.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์หาค่าร้อยละ (Percentage)

3.7.3.2 วิเคราะห์การเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.7.3.3 ทดสอบสมมติฐานการวิจัย วิเคราะห์หาค่า t-test และ F-test (One-way ANOVA)

3.7.3.4 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยนำข้อมูลมาจากแบบสอบถาม ปลายเปิดมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3.8 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.8.1 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงนายอำเภออมลไผ่ จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อขออนุญาตใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ในการทดลอง (Try - Out)

3.8.2 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม (Try - Out) มาสร้างแบบสอบถามขึ้นมาทั้งหมด 396 ชุด และแจกแบบสอบถามวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ ทั้ง 8 ตำบล ตามสัดส่วนมาตรฐานทางสถิติที่ได้ดังต่อไปนี้

ประชาชน ตำบลโนนบุรี	แจกแบบสอบถามจำนวน	53 ชุด
ประชาชน ตำบลภูสิงห์	แจกแบบสอบถามจำนวน	25 ชุด
ประชาชน ตำบลนิคม	แจกแบบสอบถามจำนวน	28 ชุด
ประชาชน ตำบลโนนน้ำเกลี้ยง	แจกแบบสอบถามจำนวน	31 ชุด
ประชาชน ตำบลนามะเขือ	แจกแบบสอบถามจำนวน	72 ชุด
ประชาชน ตำบลโนนศิลา	แจกแบบสอบถามจำนวน	74 ชุด
ประชาชน ตำบลสหสัมพันธ์	แจกแบบสอบถามจำนวน	61 ชุด
ประชาชน ตำบลโนนแหลมทอง	แจกแบบสอบถามจำนวน	50 ชุด

ก่อนแจกแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างและประเด็นคำถามในแบบสอบถามเพื่อให้ประชาชนกลุ่มตัวอย่าง มีความเข้าใจ และสามารถกรอกข้อมูลได้อย่างถูกต้อง

จากนั้นเว้นระยะเวลาการแจกแบบสอบถาม ตำบลละ 3 วัน ใช้เวลาเก็บรวบรวมแบบสอบถามประมาณ 24 วัน โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการแจกแบบสอบถามและรับผิดชอบเก็บรวบรวม จำนวนทั้งสิ้น 396 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 396 ชุด

3.9 การวัดค่าตัวแปร

3.8.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ แบ่งเป็น ชาย หญิง
2. อายุ แบ่งเป็น 18-35 ปี 36-45 ปี
 46 ปีขึ้นไป
3. สถานะ แบ่งเป็น ผู้นำ (ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน)
 ประชาชนทั่วไป
3. ระดับการศึกษา แบ่งเป็น ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา
 ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

3.8.2 ตอนที่ 2 เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น กำหนดไว้ 5 ระดับ คือ

มากที่สุด	ระดับคะแนน	5
มาก	ระดับคะแนน	4
ปานกลาง	ระดับคะแนน	3
น้อย	ระดับคะแนน	2
น้อยที่สุด	ระดับคะแนน	1

โดยใช้เกณฑ์เฉลี่ยในการแปลผล ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.20 – 5.00 หมายถึง ผู้นำท้องถิ่นมีวัฒนธรรมทางการเมือง อยู่ในระดับ มากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.40 – 4.19 หมายถึง ผู้นำท้องถิ่นมีวัฒนธรรมทางการเมือง อยู่ในระดับ มาก
- ค่าเฉลี่ย 2.60 – 3.39 หมายถึง ผู้นำท้องถิ่นมีวัฒนธรรมทางการเมือง อยู่ในระดับ ปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.80 – 2.59 หมายถึง ผู้นำท้องถิ่นมีวัฒนธรรมทางการเมือง อยู่ในระดับ น้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.79 หมายถึง ผู้นำท้องถิ่นมีวัฒนธรรมทางการเมือง อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

3.10 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean), ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation), สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ t-test และ F – test (One – Way ANOVA) โดยเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่เชิงพหุ (Multiple Comparison)

3.11 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอในรูปแบบตารางและบรรยายประกอบใต้ตาราง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษา วัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอ สหสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 โดยการสุ่มตัวอย่างเก็บรวบรวมข้อมูลเครื่องมือ แบบสอบถามจำนวน 396 คน แล้วนำมาวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล เพื่อการคำนวณหาสถิติ ต่างๆ สำหรับตอบปัญหาวิจัย พร้อมทั้งนำผลการวิเคราะห์ข้อมูล ออกเป็นดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอ สหสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4

ตอนที่ 3 ผลระดับการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอ สหสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอ สหสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ได้แก่ เพศ อายุ สถานะ และระดับการศึกษา ซึ่งมีลักษณะข้อมูลทั่วไป ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	224	56.6
หญิง	172	43.4
รวม	396	100.00

จากตารางที่ 4.1 ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นเพศ ชาย จำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 56.6 และเพศหญิง จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 43.4

ตารางที่ 4.2 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

ระดับอายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
18 – 35 ปี	109	27.5
36 – 45 ปี	184	46.5
46 ปีขึ้นไป	103	26.0
รวม	396	100.00

จากตารางที่ 4.2 ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ โดยจำแนกตามอายุ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ ส่วนมากมีอายุระหว่าง 36 – 45 ปี จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 46.5 รองลงมามีอายุระหว่าง 18 – 35 ปี จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 และน้อยที่สุดมีอายุต่ำกว่า 46 ปีขึ้นไป จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0

ตารางที่ 4.3 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานะ

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้นำ(ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน)	42	10.6
ประชาชนทั่วไป	354	89.4
รวม	396	100.00

จากตารางที่ 4.3 ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ โดยจำแนกตามสถานะ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ประชาชนทั่วไป จำนวน 354 คน คิดเป็นร้อยละ 89.4 และ น้อยที่สุด ผู้นำ(ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน) จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 10.6

ตารางที่ 4.4 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	75	18.9
มัธยมศึกษา	56	14.2
ปริญญาตรีขึ้นไป	265	66.9
รวม	396	100.00

จากตารางที่ 4.4 ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ โดยจำแนกตามระดับการศึกษา เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ส่วนมากอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 265 คน คิดเป็นร้อยละ 66.9 รองลงมาอยู่ในระดับประถมศึกษา จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 18.9 และน้อยที่สุดอยู่ในระดับมัธยมศึกษา จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 14.2

4.2 ผลการวิเคราะห์ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลระดับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ซึ่งมีลักษณะข้อมูลทั่วไป ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4

วัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหพันธ์	\bar{X}	S.D.	แปลผล
วัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4			
1. ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ	4.54	0.36	มากที่สุด
2. ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพโรฟ้า	4.54	0.30	มากที่สุด
3. ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม	4.40	0.33	มากที่สุด
4. ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมือง	4.44	0.33	มากที่สุด
5. ด้านผู้นำทางการปกครอง	4.47	0.36	มากที่สุด
6. ด้านผู้นำทางการเมือง	4.48	0.35	มากที่สุด
7. ด้านผู้นำทางศาสนาและจิตวิญญาณ	4.42	0.41	มากที่สุด
8. ด้านผู้นำทางธรรมชาติ	4.44	0.35	มากที่สุด
โดยรวม	4.47	0.20	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขต อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีระดับความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมือง 8 ด้าน โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ รองลงมาคือ ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ

ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ไม่จำเป็นต้องมีความรู้เรื่องระบบการเมือง	4.55	0.49	มากที่สุด
2. ไม่ต้องเข้าใจเรื่องการเมืองใดใด	4.55	0.49	มากที่สุด
3. ไม่ต้องมีหน้าที่ใดใดทั้งสิ้นในระบบการเมือง	4.58	0.49	มากที่สุด
4. ไม่ต้องแสดงความคิดเห็นเรื่องการเมืองใดใด	4.45	0.49	มากที่สุด
5. ไม่มีสิทธิ์ร้องขอข้อเพื่อทราบมูลข่าวสารจากรัฐบาลได้	4.61	0.49	มากที่สุด
โดยรวม	4.54	0.36	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ประชาชนที่อยู่ภายในเขต อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านไม่มีสิทธิ์ร้องขอข้อเพื่อทราบมูลข่าวสารจากรัฐบาลได้ รองลงมา ท่านไม่ต้องมีหน้าที่ใดใดทั้งสิ้นในระบบการเมือง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ท่านไม่ต้องแสดงความคิดเห็นเรื่องการเมืองใดใด

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า

ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การยอมรับฟังอำนาจจากผู้มีชนชั้นทางสังคมสูงกว่าเป็นนิสัย ธรรมดาของประชาชนทั่วไป	4.56	0.49	มากที่สุด
2. การปฏิบัติตามกฎหมายโดยไม่ซักถามข้อสงสัยแต่อย่างใด	4.61	0.48	มากที่สุด
3. นักการเมืองไม่ได้มีหน้าที่ตรวจสอบผลปฏิบัติงานของ ข้าราชการแทนประชาชน	4.64	0.48	มากที่สุด
4. มีการตัดสินใจเรื่องงบประมาณหรือโครงการต่างๆของ รัฐบาล	4.48	0.58	มากที่สุด
5. สามารถแสดงความคิดเห็นเรื่องการเมืองได้	4.45	0.49	มากที่สุด
โดยรวม	4.54	.30	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ประชาชนที่อยู่ในเขต อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีวัฒนธรรมทางการเมือง ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ นักการเมืองไม่ได้มีหน้าที่ตรวจสอบผลปฏิบัติงานของข้าราชการแทนประชาชน รองลงมา การปฏิบัติตามกฎหมายโดยไม่ซักถามข้อสงสัยแต่อย่างใด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นเรื่องการเมืองได้

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม

ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. สม่ัครใจเข้าร่วมกระบวนการตรวจ การปฏิบัติงานของ นักรการเมือง	4.38	0.56	มากที่สุด
2. การตรวจสอบผลการปฏิบัติงานผู้ใหญ่บ้านของประชาชนถือ เป็นการเมืองแบบมีส่วนร่วมที่สมบูรณ์แบบ	4.29	0.54	มากที่สุด
3. กำหนดได้รับการตรวจสอบจากประชาชนในพื้นที่เกี่ยวข้องกั การปฏิบัติงาน	4.44	0.57	มากที่สุด
4. การมีส่วนร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองส่งผลต่อการดำเนิน ชีวิตของประชาชน	4.44	0.57	มากที่สุด
5. นักรการเมืองได้ให้ความช่วยเหลือประชาชน	4.47	0.50	มากที่สุด
โดยรวม	4.40	0.33	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ประชาชนที่อยู่ในเขตอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีวัฒนธรรมทางการเมือง ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ นักรการเมืองได้ให้ความช่วยเหลือประชาชน การมีส่วนร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การตรวจสอบผลการปฏิบัติงานผู้ใหญ่บ้านของประชาชนถือเป็นการเมืองแบบมีส่วนร่วมที่สมบูรณ์แบบ เป็นต้น

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมือง

ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมือง	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. สามารถเข้าร่วมรับฟังปัญหาการทุจริตในหน้าที่ของนักการเมืองท้องถิ่น	4.52	0.50	มากที่สุด
2. เข้าร่วมกระบวนการตรวจสอบคุณธรรมนักการเมือง และข้าราชการท้องถิ่น	4.39	0.48	มากที่สุด
3. การตัดสินใจอย่างอิสระของประชาชนคือตัวบ่งชี้สำคัญของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมือง	4.50	0.50	มากที่สุด
4. การตรวจสอบปัญหาความสุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นกระบวนการทางการเมืองของภาคประชาชน	4.41	0.49	มากที่สุด
5. หากเผชิญกับเหตุการณ์เกี่ยวกับการกระทำที่ไม่ดี หรือ ผิดจริยธรรม ผู้นำได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา	4.39	0.48	มากที่สุด
โดยรวม	4.44	0.33	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ประชาชนที่อยู่ในเขต อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ วัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมือง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ท่านสามารถเข้าร่วมรับฟังปัญหาการทุจริตในหน้าที่ของนักการเมืองท้องถิ่น รองลงมา การตัดสินใจอย่างอิสระของประชาชนคือตัวบ่งชี้สำคัญของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมือง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ท่านเข้าร่วมกระบวนการตรวจสอบคุณธรรมนักการเมือง และข้าราชการท้องถิ่นและหากเผชิญกับเหตุการณ์เกี่ยวกับการกระทำที่ไม่ดี หรือ ผิดจริยธรรม ผู้นำได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้นำทางการปกครอง

ด้านผู้นำทางการปกครอง	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. มีความเพียรพยายามทำหน้าที่การทำงานอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ	4.33	0.47	มากที่สุด
2. มีความอดทนไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้น	4.45	0.49	มากที่สุด
3. มีความขยัน ปฏิบัติงานควบคู่กับการใช้สติปัญญาในการแก้ปัญหา	4.54	0.49	มากที่สุด
4. แสดงความคิดเห็นเรื่องการเมืองทุกครั้งที่มีโอกาส	4.55	0.49	มากที่สุด
5. ท่านมีสิทธิ์ร้องขอเพื่อทราบมูลข่าวสารจากรัฐบาลได้	4.51	0.50	มากที่สุด
โดยรวม	4.47	0.36	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ประชาชนที่อยู่ในเขต อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์วัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น ด้านผู้นำทางการปกครอง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ท่านแสดงความคิดเห็นเรื่องการเมืองทุกครั้งที่มีโอกาส รองลงมา ท่านมีความขยัน ปฏิบัติงานควบคู่กับการใช้สติปัญญาในการแก้ปัญหา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ท่านมีความเพียรพยายามทำหน้าที่การทำงานอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้นำทางการเมือง

ด้านผู้นำทางการเมือง	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การยอมรับฟังอำนาจจากผู้มีชนชั้นทางสังคมสูงกว่าเป็นนิสัยธรรมดาของประชาชนทั่วไป	4.69	0.46	มากที่สุด
2. อ่านข่าวดูทีวีเกี่ยวกับการเมืองประจำ	4.48	0.50	มากที่สุด
3. ตรวจสอบผลปฏิบัติงานของข้าราชการ	4.38	0.48	มากที่สุด
4. มีการตัดสินใจเรื่องงบประมาณหรือโครงการต่างๆของรัฐบาล	4.44	0.49	มากที่สุด
5. สามารถแสดงความคิดเห็นเรื่องการเมืองได้	4.45	0.49	มากที่สุด
โดยรวม	4.48	0.35	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ประชาชนที่อยู่ในเขตอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น ด้านผู้นำทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การยอมรับฟังอำนาจจากผู้มีชนชั้นทางสังคมสูงกว่าเป็นนิสัยธรรมดาของประชาชนทั่วไป รองลงมา ท่านอ่านข่าวดูทีวีเกี่ยวกับการเมืองประจำ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ท่านตรวจสอบผลปฏิบัติงานของข้าราชการ

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้นำทางศาสนาและทางจิตวิญญาณ

ด้านผู้นำทางศาสนาและทางจิตวิญญาณ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. มีความภูมิใจในการเป็นผู้นำ	4.41	0.49	มากที่สุด
2. ให้ความรู้ทางการเมืองกับประชาชนได้	4.43	0.49	มากที่สุด
3. สามารถนำประชาชนได้	4.47	0.50	มากที่สุด
4. ให้ความเชื่อถือกับประชาชนได้	4.43	0.49	มากที่สุด
5. สามารถแสดงความคิดเห็นเรื่องการเมืองได้	4.37	0.48	มากที่สุด
โดยรวม	4.42	0.41	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ประชาชนที่อยู่ในเขตอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น ด้านผู้นำทางศาสนาและทางจิตวิญญาณ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ท่านสามารถนำประชาชนได้ รองลงมา ท่านให้ความรู้ทางการเมืองกับประชาชนได้ และ ท่านให้ความเชื่อถือกับประชาชนได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นเรื่องการเมืองได้

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัดฤ 4 ด้านผู้นำทางธรรมชาติ

ด้านผู้นำทางธรรมชาติ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. สามารถเข้าร่วมรับฟังปัญหาการทุจริตในหน้าที่ของนักการเมืองท้องถิ่น	4.35	0.47	มากที่สุด
2. เข้าร่วมกระบวนการตรวจสอบคุณธรรมนักการเมือง และข้าราชการท้องถิ่น	4.23	0.42	มากที่สุด
3. การตัดสินใจอย่างอิสระของท่านคือตัวบ่งชี้สำคัญ	4.58	0.49	มากที่สุด
4. การตรวจสอบปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นกระบวนการทางการเมืองของผู้นำ	4.54	0.49	มากที่สุด
5. หากเผชิญกับเหตุการณ์เกี่ยวกับการกระทำที่ไม่ดี หรือ ผิดจริยธรรม ผู้นำได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา	4.52	0.50	มากที่สุด
โดยรวม	4.44	0.35	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ประชาชนที่อยู่ในเขต อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น ด้านผู้นำทางธรรมชาติ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การตัดสินใจอย่างอิสระของท่านคือตัวบ่งชี้สำคัญ รองลงมา การตรวจสอบปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นกระบวนการทางการเมืองของผู้นำ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ท่านเข้าร่วมกระบวนการตรวจสอบคุณธรรมนักการเมือง และข้าราชการท้องถิ่น

4.3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบระหว่างวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชน ท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4

ตารางที่ 4.14 ผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์
จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 จำแนกตามเพศ

(n=396)

วัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์	เพศชาย		เพศหญิง		t	sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ	4.56	0.34	4.52	0.38	1.075	.010*
2. ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า	4.53	0.30	4.56	0.29	-1.209	.917
3. ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม	4.38	0.34	4.42	0.31	-1.029	.030*
4. ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมือง	4.49	0.33	4.37	0.32	3.493	.966
5. ด้านผู้นำทางการปกครอง	4.39	0.34	4.58	0.36	-5.254	.001*
6. ด้านผู้นำทางการเมือง	4.53	0.34	4.42	0.21	3.231	.000*
7. ด้านผู้นำทางศาสนาและจิตวิญญาณ	4.41	0.39	4.42	0.43	-.155	.000*
8. ด้านผู้นำทางธรรมชาติ	4.44	0.36	4.43	0.34	.344	.936
9. รวมรายด้าน	4.47	0.22	4.47	0.16	.06	.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.14 แสดงผลการเปรียบเทียบ ระหว่างวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชน
ท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 จำแนกตามเพศ พบว่า ประชาชน
เพศชายและเพศหญิง มีวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนโดยภาพรวม แตกต่างกัน ได้แก่ ด้าน
วัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม ด้านผู้นำทางการ
ปกครอง ด้านผู้นำทางการเมือง ด้านผู้นำทางศาสนาและจิตวิญญาณ และรวมรายด้าน เป็นไปตาม
สมมติฐานที่ตั้งไว้แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.15 ผลการเปรียบเทียบระหว่างวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 จำแนกตามอายุ

วัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์	18 – 35 ปี		36 – 45 ปี		46 ปีขึ้นไป	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ	4.51	0.22	4.59	0.39	4.48	0.41
2. ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพรีฟ้า	4.56	0.27	4.52	0.32	4.48	0.29
3. ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม	4.55	0.37	4.33	0.30	4.36	0.39
4. ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมือง	4.51	0.35	4.45	0.34	4.33	0.25
5. ด้านผู้นำทางการปกครอง	4.66	0.28	4.34	0.38	4.52	0.21
6. ด้านผู้นำทางการเมือง	4.64	0.40	4.43	0.28	4.24	0.37
7. ด้านผู้นำทางศาสนาและทางจิตวิญญาณ	4.58	0.36	4.44	0.42	4.42	0.33
8. ด้านผู้นำทางธรรมชาติ	4.52	0.29	4.35	0.37	4.50	0.34
9. ภาพรวมวัฒนธรรมทางการเมืองฯ	4.57	0.21	4.43	0.17	4.42	0.19

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.15 ผลการเปรียบเทียบระดับวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 จำแนกอายุพบว่า ประชาชนในทุกระดับอายุ มีวัฒนธรรมทางการเมืองโดยภาพรวม มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 มีวัฒนธรรมทางการเมืองภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสถิติ 4 จำแนกตามอายุ (n=396)

วัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
1. ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ	ระหว่างกลุ่ม	.970	2	.485	3.672	.026*
	ภายในกลุ่ม	51.877	393	.132		
	รวม	52.846	395			
2. ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไฟฟ้า	ระหว่างกลุ่ม	.114	2	.057	.621	.538
	ภายในกลุ่ม	36.111	393	.092		
	รวม	36.225	395			
3. ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	3.621	2	1.811	17.573	.000*
	ภายในกลุ่ม	40.494	393	.103		
	รวม	44.115	395			
4. ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมือง	ระหว่างกลุ่ม	1.722	2	.861	8.028	.000*
	ภายในกลุ่ม	42.158	393	.107		
	รวม	43.881	395			
5. ด้านผู้นำทางการปกครอง	ระหว่างกลุ่ม	7.532	2	3.766	32.307	.000*
	ภายในกลุ่ม	45.814	393	.117		
	รวม	53.346	395			
6. ด้านผู้นำทางการเมือง	ระหว่างกลุ่ม	3.446	2	1.723	14.424	.000*
	ภายในกลุ่ม	46.949	393	.119		
	รวม	50.395	395			
7. ด้านผู้นำทางศาสนาและทางจิตวิญญาณ	ระหว่างกลุ่ม	8.195	2	4.097	27.314	.000*
	ภายในกลุ่ม	58.955	393	.150		
	รวม	67.150	395			
8. ด้านผู้ทำทางธรรมชาติ	ระหว่างกลุ่ม	2.406	2	1.203	9.936	.000*
	ภายในกลุ่ม	47.578	393	.121		
	รวม	49.984	395			
9. รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	1.497	2	.748	20.304	.000*
	ภายในกลุ่ม	14.486	393	.037		
	รวม	15.983	395			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.16 ผลการเปรียบเทียบระดับวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 จำแนกอายุพบว่า ประชาชนในทุกระดับอายุ มีวัฒนธรรมทางการเมืองโดยภาพรวม มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.17 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่

(n=396)

วัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น	ระดับอายุ	\bar{X}	18 – 35 ปี	36 – 45 ปี	46 ปีขึ้นไป
ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ	18 – 35 ปี	4.51	-		
	36 – 45 ปี	4.59	.08332	-	
	46 ปีขึ้นไป	4.48	-.02822	-.11153*	-

จากตารางที่ 4.17 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ จำแนกตามระดับอายุเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD พบว่า กลุ่มระดับอายุต่าง ๆ มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มระดับอายุ 46 ปีขึ้นไป มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น น้อยกว่ากลุ่ม อายุ 36 – 45 ปี

ตารางที่ 4.18 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่

(n=396)

วัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น	ระดับอายุ	\bar{X}	18 – 35 ปี	36 – 45 ปี	46 ปีขึ้นไป
ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม	18 – 35 ปี	4.55	-		
	36 – 45 ปี	4.33	-.22193*	-	
	46 ปีขึ้นไป	4.36	-.19663*	.02530	-

จากตารางที่ 4.18 แสดงผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD พบว่า มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่

กลุ่มอายุระหว่าง 36 – 45 ปี มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น น้อยกว่ากลุ่มอายุ 18 – 35 ปี

กลุ่มอายุระหว่าง 46 ปีขึ้นไป มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น น้อยกว่ากลุ่มอายุ 18 – 35 ปี

ตารางที่ 4.19 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมือง จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่

(n=396)

วัฒนธรรมทางการเมืองกับ ผู้นำชุมชนท้องถิ่น	ระดับอายุ	\bar{X}	18 – 35 ปี	36 – 45 ปี	46 ปีขึ้นไป
ด้านวัฒนธรรมทางการเมือง แบบพลเมือง	18 – 35 ปี	4.51	-		
	36 – 45 ปี	4.45	-.05031	-	
	46 ปีขึ้นไป	4.33	.12386*	-.17417*	-

จากตารางที่ 4.19 แสดงผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมือง จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD พบว่า มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่

กลุ่มอายุระหว่าง 18 – 35 ปี มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น มากกว่ากลุ่มอายุ 46 ปีขึ้นไป

กลุ่มอายุระหว่าง 46 ปีขึ้นไป มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น น้อยกว่ากลุ่มอายุ 36 – 45 ปี

ตารางที่ 4.20 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้นำทางการปกครอง จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่

(n=396)

วัฒนธรรมทางการเมืองกับ ผู้นำชุมชนท้องถิ่น	ระดับอายุ	\bar{X}	18 – 35 ปี	36 – 45 ปี	46 ปีขึ้นไป
ด้านผู้นำทางการปกครอง	18 – 35 ปี	4.66	-		
	36 – 45 ปี	4.34	-.32584*	-	
	46 ปีขึ้นไป	4.52	-.14567*	.18017*	-

จากตารางที่ 4.20 แสดงผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้นำทางการปกครอง จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD พบว่า มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่

กลุ่มอายุระหว่าง 36 – 45 ปี มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น น้อยกว่ากลุ่มอายุ 18 – 35 ปี

กลุ่มอายุระหว่าง 46 ปีขึ้นไป มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น น้อยกว่ากลุ่มอายุ 18 – 35 ปี

กลุ่มอายุระหว่าง 36 – 45 ปี มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น มากกว่ากลุ่มอายุ 46 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4.21 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้นำทางการเมือง จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่

(n=396)

วัฒนธรรมทางการเมืองกับ ผู้นำชุมชนท้องถิ่น	ระดับอายุ	\bar{X}	18 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 ปีขึ้นไป
ด้านผู้นำทางการเมือง	18 - 35 ปี	4.64	-		
	36 - 45 ปี	4.43	-.20232*	-	
	46 ปีขึ้นไป	4.24	-.21901*	-.01668	-

จากตารางที่ 4.21 แสดงผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้นำทางการเมือง จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD พบว่า มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่

กลุ่มอายุระหว่าง 36 - 45 ปี มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น น้อยกว่ากลุ่มอายุ 18 - 35 ปี

กลุ่มอายุระหว่าง 46 ปีขึ้นไป มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น น้อยกว่ากลุ่มอายุ 18 - 35 ปี

ตารางที่ 4.22 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้นำทางศาสนาและทางจิตวิญญาณ จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่

(n=396)

วัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น	ระดับอายุ	\bar{X}	18 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 ปีขึ้นไป
ด้านผู้นำทางศาสนาและทางจิตวิญญาณ	18 - 35 ปี	4.58	-		
	36 - 45 ปี	4.44	-.13750*	-	
	46 ปีขึ้นไป	4.42	-.38726*	-.24977*	-

จากตารางที่ 4.22 แสดงผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้นำทางศาสนาและทางจิตวิญญาณ จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD พบว่า มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่

กลุ่มอายุระหว่าง 36 - 45 ปี มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น น้อยกว่ากลุ่มอายุ 18 - 35 ปี

กลุ่มอายุระหว่าง 46 ปีขึ้นไป มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น น้อยกว่ากลุ่มอายุ 18 - 35 ปี

กลุ่มอายุระหว่าง 46 ปีขึ้นไป มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น น้อยกว่ากลุ่มอายุ 36 - 45 ปี

ตารางที่ 4.23 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้ทำทางธรรมชาติ จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่

(n=396)

วัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น	ระดับอายุ	\bar{X}	18 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 ปีขึ้นไป
ด้านผู้ทำทางธรรมชาติ	18 - 35 ปี	4.52	-		
	36 - 45 ปี	4.35	-.16607*	-	
	46 ปีขึ้นไป	4.50	-.02186	.14422*	-

จากตารางที่ 4.23 แสดงผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้ทำทางธรรมชาติ จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD พบว่า มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่

กลุ่มอายุระหว่าง 36 - 45 ปี มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น น้อยกว่ากลุ่มอายุ 18 - 35 ปี

กลุ่มอายุระหว่าง 36 - 45 ปี มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น มากกว่ากลุ่มอายุ 46 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4.24 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 รวมทุกด้าน จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่

(n=396)

วัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น	ระดับอายุ	\bar{X}	18 - 35 ปี	36 - 45 ปี	46 ปีขึ้นไป
รวมทุกด้าน	18 - 35 ปี	4.57	-		
	36 - 45 ปี	4.43	-.13173*	-	
	46 ปีขึ้นไป	4.42	-.14640*	-.01466	-

จากตารางที่ 4.24 แสดงผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 รวมทุกด้าน จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD พบว่า มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่

กลุ่มอายุระหว่าง 36 - 45 ปี มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น น้อยกว่ากลุ่มอายุ 18 - 35 ปี

กลุ่มอายุระหว่าง 46 ปีขึ้นไป มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น น้อยกว่ากลุ่มอายุ 18 - 35 ปี

ตารางที่ 4.25 ผลการเปรียบเทียบระดับความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 จำแนกสถานะ

(n=396)

วัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์	ผู้นำ		ประชาชน		t	sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ	4.74	0.38	4.52	0.35	3.824	.915
2. ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพโรฟ้า	4.74	0.34	4.52	0.28	3.986	.002*
3. ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม	4.29	0.26	4.41	0.33	-2.856	.000*
4. ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมือง	4.59	0.24	4.42	0.33	4.073	.000*
5. ด้านผู้นำทางการปกครอง	4.31	0.39	4.49	0.36	.386	.167
6. ด้านผู้นำทางการเมือง	4.50	0.28	4.48	0.35	.466	.001*
7. ด้านผู้นำทางศาสนาและจิตวิญญาณ	4.29	0.39	4.43	0.41	-2.095	.159
8. ด้านผู้นำทางธรรมชาติ	4.21	0.31	4.46	0.35	-4.829	.007*
9. รวมรายด้าน	4.46	0.17	4.47	0.20	-254	.054

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.25 แสดงผลการเปรียบเทียบ ระหว่างวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 จำแนกตามสถานะ พบว่าประชาชนเพศชายและเพศหญิง มีวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนโดยภาพรวม แตกต่างกันได้แก่ ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพโรฟ้า ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมือง ด้านผู้นำทางการเมือง และด้านผู้นำทางธรรมชาติ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.26 ผลการเปรียบเทียบระหว่างวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น

อำเภอสหชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 จำแนกระดับการศึกษา

(n=396)

วัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		ปริญญาตรีขึ้นไป	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ	4.46	0.29	4.75	0.17	4.46	0.38
2. ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า	4.61	0.35	4.48	0.29	4.53	0.30
3. ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม	4.63	0.34	4.37	0.31	4.34	0.30
4. ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมือง	4.54	0.33	4.58	0.16	4.32	0.27
5. ด้านผู้นำทางการปกครอง	4.52	0.28	4.33	0.29	4.49	0.39
6. ด้านผู้นำทางการเมือง	4.53	0.39	4.63	0.30	4.44	0.34
7. ด้านผู้นำทางศาสนาและทางจิตวิญญาณ	4.58	0.43	4.38	0.16	4.28	0.36
8. ด้านผู้นำทางธรรมชาติ	4.54	0.35	4.57	0.38	4.38	0.33
9. ภาพรวมวัฒนธรรมทางการเมือง	4.58	0.28	4.60	0.17	4.41	0.14

จากตารางที่ 4.26 แสดงผลการเปรียบเทียบระหว่างวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 จำแนกตามระดับการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.27 ผลการเปรียบเทียบระหว่างวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 จำแนกตามระดับการศึกษา

(n=396)

วัฒนธรรมทางการเมืองของ ผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัส ขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตาม หลักสังคหวัตถุ 4	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. ด้านวัฒนธรรมทางการเมือง แบบค้ำแคบ	ระหว่างกลุ่ม	5.058	2	2.529	20.798	.000*
	ภายในกลุ่ม	47.788	393	.122		
	รวม	52.846	395			
2. ด้านวัฒนธรรมทางการเมือง แบบไพร่ฟ้า	ระหว่างกลุ่ม	.582	2	.291	3.207	.042*
	ภายในกลุ่ม	35.643	393	.091		
	รวม	36.225	395			
3. ด้านวัฒนธรรมทางการเมือง แบบมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	5.117	2	2.559	25.784	.000*
	ภายในกลุ่ม	38.998	393	.099		
	รวม	44.115	395			
4. ด้านวัฒนธรรมทางการเมือง แบบพลเมือง	ระหว่างกลุ่ม	14.054	2	7.027	92.587	.005*
	ภายในกลุ่ม	29.827	393	.076		
	รวม	43.881	395			
5. ด้านผู้นำทางการปกครอง	ระหว่างกลุ่ม	1.411	2	.706	5.339	.000*
	ภายในกลุ่ม	51.935	393	.132		
	รวม	53.346	395			
6. ด้านผู้นำทางการเมือง	ระหว่างกลุ่ม	1.992	2	.996	8.086	.000*
	ภายในกลุ่ม	48.404	393	.123		
	รวม	50.395	395			
7. ด้านผู้นำทางศาสนาและทาง จิตวิญญาณ	ระหว่างกลุ่ม	16.737	2	8.369	65.239	.000*
	ภายในกลุ่ม	50.413	393	.128		
	รวม	67.150	395			
8. ด้านผู้ทำทางธรรมชาติ	ระหว่างกลุ่ม	2.842	2	1.421	11.847	.000*
	ภายในกลุ่ม	47.142	393	.120		
	รวม	49.984	395			
9. รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2.971	2	1.486	44.870	.000*
	ภายในกลุ่ม	13.012	393	.033		
	รวม	15.983	395			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.27 แสดงผลการเปรียบเทียบระหว่างวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าประชาชนในทุกระดับการศึกษา มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่นโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับรายด้าน

ตารางที่ 4.28 ผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่

(n=396)					
วัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น	ระดับการศึกษา	\bar{X}	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปริญญาตรีขึ้นไป
ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ	ประถมศึกษา	4.46	-		
	มัธยมศึกษา	4.75	.08690	-	
	ปริญญาตรีขึ้นไป	4.46	-.19723*	-.28414*	-

จากตารางที่ 4.28 แสดงผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD พบว่า กลุ่มระดับการศึกษาต่าง ๆ มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น น้อยกว่ากลุ่มระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ตามลำดับ

ตารางที่ 4.29 ผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่

(n=396)					
วัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น	ระดับการศึกษา	\bar{X}	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปริญญาตรีขึ้นไป
ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า	ประถมศึกษา	4.61	-		
	มัธยมศึกษา	4.48	-.13029*	-	
	ปริญญาตรีขึ้นไป	4.53	-.07638	.05391	-

จากตารางที่ 4.29 แสดงผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD พบว่า กลุ่มระดับการศึกษาต่าง ๆ มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มระดับมัธยมศึกษา มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น น้อยกว่ากลุ่มระดับประถมศึกษา

ตารางที่ 4.30 ผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมจำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่

(n=396)

วัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น	ระดับการศึกษา	\bar{X}	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปริญญาตรีขึ้นไป
ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม	ประถมศึกษา	4.63	-		
	มัธยมศึกษา	4.37	-.25876*	-	
	ปริญญาตรีขึ้นไป	4.34	-.29469*	-.03593	-

จากตารางที่ 4.30 แสดงผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD พบว่า กลุ่มระดับการศึกษาต่าง ๆ มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่

กลุ่มระดับมัธยมศึกษา มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น น้อยกว่ากลุ่มระดับประถมศึกษา

กลุ่มระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น น้อยกว่ากลุ่มระดับประถมศึกษา

ตารางที่ 4.31 ผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมือง จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่

(n=396)					
วัฒนธรรมทางการเมือง กับผู้นำชุมชนท้องถิ่น	ระดับ การศึกษา	\bar{X}	ประณม ศึกษา	มัธยม ศึกษา	ปริญญาตรี ขึ้นไป
ด้านวัฒนธรรมทาง การเมืองแบบพลเมือง	ประณมศึกษา	4.54	-		
	มัธยมศึกษา	4.58	.30424*	-	
	ปริญญาตรีขึ้นไป	4.32	-.22556*	-.52980*	-

จากตารางที่ 4.31 แสดงผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมือง จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD พบว่า กลุ่มระดับการศึกษาต่าง ๆ มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่

กลุ่มระดับประณมศึกษา มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น มากกว่ากลุ่มระดับมัธยมศึกษา

กลุ่มระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น น้อยกว่ากลุ่มระดับประณมศึกษา

กลุ่มระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น น้อยกว่ากลุ่มระดับมัธยมศึกษา

ตารางที่ 4.32 ผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้นำทางการปกครอง จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่

(n=396)

วัฒนธรรมทางการเมือง กับผู้นำชุมชนท้องถิ่น	ระดับ การศึกษา	\bar{X}	ประณม ศึกษา	มัธยม ศึกษา	ปริญญาตรี ขึ้นไป
ด้านผู้นำทางการ ปกครอง	ประถมศึกษา	4.52	-		
	มัธยมศึกษา	4.33	-.19052*	-	
	ปริญญาตรีขึ้นไป	4.49	-.02833	16220*	-

จากตารางที่ 4.32 แสดงผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านด้านผู้นำทางการปกครอง จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD พบว่า กลุ่มระดับการศึกษาต่าง ๆ มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่

กลุ่มระดับมัธยมศึกษา มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น น้อยกว่ากลุ่มระดับประถมศึกษา

กลุ่มระดับมัธยมศึกษา มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น มากกว่ากลุ่มระดับปริญญาตรีขึ้นไป

ตารางที่ 4.33 ผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้นำทางการเมือง จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่

(n=396)

วัฒนธรรมทางการเมือง กับผู้นำชุมชนท้องถิ่น	ระดับ การศึกษา	\bar{X}	ประณม ศึกษา	มัธยม ศึกษา	ปริญญาตรี ขึ้นไป
ด้านผู้นำทางการเมือง	ประถมศึกษา	4.53	-		
	มัธยมศึกษา	4.63	.10062	-	
	ปริญญาตรีขึ้นไป	4.44	-.09489*	-.19551*	-

จากตารางที่ 4.33 แสดงผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านด้านผู้นำทางการเมือง จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD พบว่า กลุ่มระดับการศึกษาต่าง ๆ มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับ

ผู้นำชุมชนท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น น้อยกว่ากลุ่มระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตามลำดับ

ตารางที่ 4.34 ผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอห้วยซันซ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้นำทางศาสนาและทางจิตวิญญาณ จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่

(n=396)

วัฒนธรรมทางการเมือง กับผู้นำชุมชนท้องถิ่น	ระดับ การศึกษา	\bar{X}	ประถม ศึกษา	มัธยม ศึกษา	ปริญญาตรี ขึ้นไป
ด้านผู้นำทางศาสนาและ ทางจิตวิญญาณ	ประถมศึกษา	4.58	-		
	มัธยมศึกษา	4.38	.25262*	-	
	ปริญญาตรีขึ้นไป	4.28	-.30138*	-.55400*	-

จากตารางที่ 4.34 แสดงผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอห้วยซันซ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้นำทางศาสนาและทางจิตวิญญาณ จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD พบว่า กลุ่มระดับการศึกษาต่าง ๆ มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่

กลุ่มระดับประถมศึกษา มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น มากกว่ากลุ่มระดับมัธยมศึกษา

กลุ่มระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น น้อยกว่ากลุ่มระดับประถมศึกษา

กลุ่มระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น น้อยกว่ากลุ่มระดับมัธยมศึกษา

ตารางที่ 4.35 ผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้ทำทางธรรมชาติ จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่

(n=396)					
วัฒนธรรมทางการเมือง กับผู้นำชุมชนท้องถิ่น	ระดับ การศึกษา	\bar{X}	ประณม ศึกษา	มัธยม ศึกษา	ปริญญาตรี ขึ้นไป
ด้านผู้ทำทางธรรมชาติ	ประถมศึกษา	4.54	-		
	มัธยมศึกษา	4.57	.02924	-	
	ปริญญาตรีขึ้นไป	4.38	-.16669*	-.19593*	-

จากตารางที่ 4.35 แสดงผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้ทำทางธรรมชาติ จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD พบว่า กลุ่มระดับการศึกษาต่าง ๆ มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น น้อยกว่ากลุ่มระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตามลำดับ

ตารางที่ 4.36 ผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 รวมทุกด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่

(n=396)					
วัฒนธรรมทางการเมือง กับผู้นำชุมชนท้องถิ่น	ระดับ การศึกษา	\bar{X}	ประณม ศึกษา	มัธยม ศึกษา	ปริญญาตรี ขึ้นไป
รวมทุกด้าน	ประถมศึกษา	4.58	-		
	มัธยมศึกษา	4.60	.02426	-	
	ปริญญาตรีขึ้นไป	4.41	-.17314*	-.19740*	-

จากตารางที่ 4.36 ผลการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 รวมทุกด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD พบว่า กลุ่มระดับการศึกษาต่าง ๆ มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น น้อยกว่ากลุ่มระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตามลำดับ

ตารางที่ 4.37 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน วัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น ผลการเปรียบเทียบระหว่างวัฒนธรรมทางการเมืองกับผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4

ลำดับ	สมมติฐาน	Sig.	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1	เพศ	0.95	ไม่แตกต่าง
2	อายุ	0.00*	แตกต่าง
3	สถานะ	0.80	ไม่แตกต่าง
4	ระดับการศึกษา	0.00*	แตกต่าง

จากตารางที่ 4.37 สรุปผลการเปรียบเทียบการมีวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ สถานะ และระดับการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล โดยภาพรวมที่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ อายุและระดับการศึกษา

4.4 ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4

ตารางที่ 4.38 ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคัมแคบ

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	ผู้นำควรให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการพัฒนาหมู่บ้าน	7
2	ในการประชุมควรมีประชาชนเข้าร่วมด้วย	6
รวม		13

จากตารางที่ 4.38 พบว่า ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคัมแคบ มีความถี่สูงสุดโดยเรียงลำดับค่าความถี่จากมากไปหาน้อย 2 อันดับ ดังนี้ ได้แก่ ผู้นำควรให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการพัฒนาหมู่บ้าน จำนวน 7 คน รองลงมา ได้แก่ ในประชุมควรมีประชาชนเข้าร่วมด้วย จำนวน 6 คน

ตารางที่ 4.39 ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	การปฏิบัติตามกฎหมายโดยไม่ชักถามข้อสงสัย	10
2	นักการเมืองไม่ได้มีหน้าที่ตรวจสอบผลปฏิบัติงานของข้าราชการแทนประชาชน	5
รวม		15

จากตารางที่ 4.39 พบว่า ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า มีความถี่สูงสุดโดยเรียงลำดับค่าความถี่จากมากไปหาน้อย 2 อันดับ ดังนี้ ได้แก่ การปฏิบัติตามกฎหมายโดยไม่ชักถามข้อสงสัย จำนวน 10 คน รองลงมา ได้แก่ นักการเมืองไม่ได้มีหน้าที่ตรวจสอบผลปฏิบัติงานของข้าราชการแทนประชาชน จำนวน 15 คน

ตารางที่ 4.40 ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	ผู้นำควรให้ความช่วยเหลือประชาชน	25
รวม		25

จากตารางที่ 4.40 พบว่า ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ ผู้นำควรให้ความช่วยเหลือประชาชน จำนวน 25 คน

ตารางที่ 4.41 ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมือง

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	ประชาชนสามารถเข้าร่วมรับฟังปัญหาการทุจริตในหน้าที่ของนักการเมืองท้องถิ่นได้	10
รวม		10

จากตารางที่ 4.41 พบว่า ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมือง ได้แก่ ประชาชนสามารถเข้าร่วมรับฟังปัญหาการทุจริตในหน้าที่ของนักการเมืองท้องถิ่นได้ จำนวน 10 คน

ตารางที่ 4.42 ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้นำทางการปกครอง

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	ผู้นำและประชาชนมีความขยัน ปฏิบัติงานควบคู่กับการใช้สติปัญญาในการแก้ปัญหาได้ดี	7
รวม		7

จากตารางที่ 4.42 พบว่า ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้นำทางการปกครอง ได้แก่ ผู้นำและประชาชนมีความขยัน ปฏิบัติงานควบคู่กับการใช้สติปัญญาในการแก้ปัญหาได้ดี จำนวน 7 คน

ตารางที่ 4.43 ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้นำทางการเมือง

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นเรื่องการเมืองได้	12
รวม		12

จากตารางที่ 4.43 พบว่า ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้นำทางการเมือง ได้แก่ ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นเรื่องการเมืองได้ จำนวน 7 คน

ตารางที่ 4.44 ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้นำทางศาสนาและทางจิตวิญญาณ

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	ทุกชุมชนควรมีลานกีฬาไว้ให้กับประชาชน	5
รวม		5

จากตารางที่ 4.44 พบว่า ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้นำทางศาสนาและทางจิตวิญญาณ ได้แก่ ทุกชุมชนควรมีลานกีฬาไว้ให้กับประชาชน จำนวน 5 คน

ตารางที่ 4.45 ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้ทำทางธรรมชาติ

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	ประชาชนให้ความเชื่อถือกับผู้นำได้	7
รวม		7

จากตารางที่ 4.45 พบว่า ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านผู้ทำทางธรรมชาติ ได้แก่ ประชาชนให้ความเชื่อถือกับผู้นำได้ จำนวน 7 คน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น เพื่อเปรียบเทียบของประชาชนที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษา แตกต่างกัน และเพื่อเสนอแนะทางแก้ไขปัญหากเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 โดยวิธีการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขต อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 42,634 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.05 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย 396 คน ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 1) สถิติ ค่าความถี่ (ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) เมื่อ พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะเปรียบเทียบค่าความแตกต่างด้วยวิธีการ LSD ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 จำนวน 396 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 56.6 มีอายุระหว่าง 26 - 45 ปี จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 46.5 เป็นประชาชนทั่วไป จำนวน 354 คน คิดเป็นร้อยละ 89.4 และมีปริญญาตรีขึ้นไปจำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 66.9

ตอนที่2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4

ประชาชนมีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกด้าน

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 กับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ไม่แตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 แตกต่างกัน
3. ประชาชนที่มีสถานะต่างกัน มีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ไม่แตกต่างกัน
4. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะระดับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4

ผลของข้อเสนอแนะระดับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ได้แก่

- 1) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ พบว่า ผู้นำควรให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการพัฒนาหมู่บ้าน และ ในการประชุมควรมีประชาชนเข้าร่วมด้วย
- 2) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า พบว่า การปฏิบัติตามกฎหมายโดยไม่ชักถามข้อสงสัย และนักการเมืองไม่ได้มีหน้าที่ตรวจสอบผลปฏิบัติงานของข้าราชการแทนประชาชน
- 3) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม พบว่า ผู้นำควรให้ความช่วยเหลือประชาชน
- 4) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมือง พบว่า ประชาชนสามารถเข้าร่วมรับฟังปัญหาการทุจริตในหน้าที่ของนักการเมืองท้องถิ่นได้
- 5) ผู้นำทางการเมืองปกครอง พบว่า ผู้นำและประชาชนมีความขยัน ปฏิบัติงานควบคู่กับการใช้สติปัญญาในการแก้ปัญหาได้ดี
- 6) ผู้นำทางการเมือง พบว่า ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นเรื่องการเมืองได้

- 7) ผู้นำทางศาสนาและทางจิตวิญญาณ พบว่า ทุกหมู่ชุมชนควรมีลานกีฬาไว้ให้กับประชาชน
- 8) ผู้ทำทางธรรมชาติ พบว่า ประชาชนให้ความเชื่อถือกับผู้นำได้

5.2 อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

5.2.1 ผลการศึกษาความรู้ความเข้าใจ วัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4

วัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นกรอบในการวิจัย จากผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นในภาพรวมเห็นด้วยระดับมากที่สุด ในความคิดเห็นของผู้วิจัยอาจกล่าวได้ว่าในเขต อำเภอสหัสขันธ์ นั้น ประชาชนที่อยู่ในชุมชนส่วนใหญ่ได้รับผลประโยชน์จากวัฒนธรรมทางการเมืองในเขตชุมชนไม่ว่าจะโดยทางตรง หรือทางอ้อมเป็นอย่างมาก แสดงให้เห็นถึงความเอาใจใส่ของผู้นำชุมชนที่มุ่งส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ ไม่ว่าจะผ่านทางการจัดกิจกรรม การจัดสรรงบประมาณจากทางรัฐบาลเพื่อการพัฒนา หรือการให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย จึงทำให้ระดับการประเมินผลความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ออกมาในระดับมากที่สุด ผู้วิจัยอภิปรายเป็นรายด้านได้ดังนี้

1. ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ ความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด ในวัฒนธรรมทางการเมืองซึ่งในความคิดเห็นของผู้วิจัยอาจกล่าวได้ว่าความรู้ความเข้าใจในทุกๆด้านอยู่ในระดับมากที่สุด จึงควรรักษา มาตรฐาน และพัฒนาต่อไป เนื่องจากประชาชนได้มีการรณรงค์ หรือเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับ สิทธิชุมชน ผ่านทางการจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ
2. ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ความรู้ความเข้าใจอยู่ในเขต อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยอาจกล่าวได้ว่าความรู้ความเข้าใจของผู้นำชุมชนเพื่อพัฒนาอันจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนหรือชุมชนได้ หรืองดเว้นการกระทำผลเสียต่อชุมชนและบุคคลได้ สิทธิในการร่วมกำหนดนโยบายของชุมชนได้
3. ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของผู้นำ และพัฒนาท้องถิ่นแก่ประชาชน ผู้วิจัยอาจกล่าวได้ว่าความรู้ความเข้าใจของประชาชนให้ ความสำคัญในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองได้

4. ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมือง เป็นรากฐานการเมืองการปกครอง ประชาชนมีจิตสำนึกแห่งการรักษากฎหมาย และพลเมืองมีจิตสาธารณะ วัฒนธรรมทางการเมืองมีความแตกต่างในแบบแผนทัศนคติ และความเชื่อที่มีต่อระบบการใช้อำนาจ

5. ด้านผู้นำทางการเมือง ผู้นำต้องมีความชาญฉลาดที่เป็นประโยชน์ในการช่วยเหลือแก้ปัญหาแก่ประชาชน เช่น การสงเคราะห์ ให้ยืมสิ่งของ และสงเคราะห์ผู้ยากไร้และประสบสาธารณภัย เป็นต้น

6. ด้านผู้นำทางการเมือง ผู้นำทางการเมืองต้องมีความรู้ความสามารถในระดับหนึ่ง และต้องสามารถใช้คนที่มีความรู้ที่มีความเชี่ยวชาญให้เข้ามาทำงาน ชาญฉลาดที่จะถนอมรักษาสุขภาพไว้ให้แข็งแรงสมบูรณ์

7. ด้านผู้นำทางศาสนาและทางจิตวิญญาณ มีสถานะและเสรีภาพ มีศรัทธามีพื้นฐานทางสังคม ตำแหน่งหน้าที่ที่มีความมั่นคงปานกลางมีโอกาสเปลี่ยนแปลง

8. ด้านผู้นำทางธรรมชาติ สถานะและเสรีภาพ มีศรัทธา มีเครือข่ายภายนอกที่ทำเรื่องเดียวกันหน้าที่ความมั่นคงสูงเพราะทำด้วยใจ ยึดมั่นอุดมการณ์ เปลี่ยนแปลงยาก

5.2.2 การเปรียบเทียบระดับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 จำแนกตามเพศ อายุ สถานะ และรับการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดร.ชนาธิป ศรีโท (2560) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชน ด้านเพศแตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นางสาวกนิษฐา วัฒนาจิต (2559) ได้ศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่นในเขตเมืองและเขตชนบทในเชียงใหม่ พบว่า ประชาชนที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่นในเขตเมืองและชนบทในเชียงใหม่ แตกต่างกันไป

2. ประชาชนที่มีอายุที่ แตกต่างกัน มีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 แตกต่าง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดร.ชนาธิป ศรีโท (2560) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชน ด้านอายุ แตกต่างกันไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. ประชาชนที่มีสถานะที่ แตกต่างกัน มีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 แตกต่าง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นางสาวกณิศากร วัฒนาจิต (2559) ได้ศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่นในเขตเมืองและเขตชนบทในเชียงใหม่ พบว่า ประชาชนที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่นในเขตเมืองและชนบทในเชียงใหม่แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ แต่มีความขัดแย้งกับงานวิจัย ของ ดร.ชนาทิป ศรีโท (2560) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านสถานะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. ประชาชนที่ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ ดร.ชนาทิป ศรีโท (2560) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 พบว่า วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาทางการเมือง และในขณะที่ผู้นำชุมชนท้องถิ่นเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อประชาชนในพื้นที่มาก ดังนั้นถ้ากลุ่มคนเหล่านี้มีวัฒนธรรมทางการเมืองที่ดีก็อาจจะส่งผลต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชน ผู้นำชุมชนท้องถิ่นทั้งในเขตอำเภอสหัสขันธ์และเขตอื่น ๆ มีวัฒนธรรมทางการเมืองที่เหมือนกันคือรูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าผสมมีส่วนร่วม และวัฒนธรรมทางการเมืองยังเป็นในรูปแบบนี้อยู่จะทำให้การพัฒนาการเมืองไทยเป็นไปอย่างล่าช้าเพราะรูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าไม่ส่งเสริมรูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตย ดังนั้นจึงควรมีการส่งเสริมในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองให้มากขึ้น กล่าวโดยผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ควรนำกรอบแนวคิดวิจัยนี้ไปทำการศึกษาข้อมูลในเขตภูมิภาค หรือหน่วยงานอื่น เพื่อให้เกิดความเข้าใจต่อนิยามความหมายและคุณลักษณะที่เหมาะสมด้านวัฒนธรรมทางการเมือง และด้านการปกครอง และร่วมกำหนดนโยบายเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4

บรรณานุกรม

1. หนังสือทั่วไป

- โกวิทย์ พวงงาม. (2544). *องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย : หลักการและมติใหม่ในอนาคต*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ วิญญูชน.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2550). *การปกครองท้องถิ่นว่าด้วยทฤษฎี แนวคิด และหลักการ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ เอเชียเพรส.
- จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ. (2559). *บุคคลชั้นนำโครงสร้างแห่งอำนาจและการเมืองในชุมชนไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ชญาธิศรัฐ์ รักแจ้ง. (2554). *การให้บริการของสำนักงานประกันสังคมตามหลักสังคมศาสตร์ 4 ตามทัศนะของผู้ประกันตนเขตกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์*. หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- นิคม สุวรรณรุ่งเรือง. (2557). *รัฐศาสตร์ ทฤษฎีแนวความคิดปัญหาสำคัญและแนวทางการวิเคราะห์การเมือง*. กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์บรรณกิจ.
- นิคม สุวรรณรุ่งเรือง. (2558). *วัฒนธรรมทางการเมืองของไทย*. กรุงเทพฯ :สถาบันบัณฑิตพัฒนาบริหารประเทศ.
- นำเพชร ฉัตรปัญญานนท์. (2561). *การพัฒนาทางการเมืองของไทย : ปฏิสัมพันธ์ระหว่างทหาร สถาบันทางการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเวศ วะสี. (2561). *บทเรียนจาก 18 พฤษภาทมิฬมหาวิปโยคกับการฟื้นฟูบูรณะชาติ บ้านเมือง*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อัมรินทร์พรินต์ติ้งกรุ๊ป.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2554). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- พัฒน์ บุญรัตน์. (2560). *การสร้างพลังชุมชนโดยขบวนการพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช
- พุทธทาสภิกขุ. (2525). *พระพุทธศาสนากับคนรุ่นใหม่และสังคมไทยในอนาคต*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ สุขภาพใจ.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2554). *พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์*. พิมพ์ครั้งที่ 16. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ บริษัท สหธรรมมิก จำกัด.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.

- รังสรรค์ ณะพรพันธุ์. (2556). *อนิจลักษณะการเมืองไทย เศรษฐศาสตร์วิเคราะห์ว่าด้วยการเมือง*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ ผู้จัดการ.
- ระดม วงน้อย. (2556). *การเมืองไทยในสภาพผู้แทนราษฎร*. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วรรณธรรม กาญจนสุวรรณ. (2554). *วัฒนธรรมทางการเมือง การเมืองการปกครองไทยตามรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ วิ.เจ.พรีนติ้ง. พิมพ์ครั้งที่2,
- วิฑูรย์ วีรศิลป์. (2556). *สังคมวิทยาการเมือง*. พิมพ์ครั้งที่9. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิรัตน์ เอี่ยมไพบรวัน. (2557). *วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของไทย: การศึกษาเฉพาะกรณีนักศึกษาระดับปริญญาโทของสถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2556). *วัฒนธรรมทางการเมืองของคนชั้นกลางในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยบัณฑิตพัฒนาบริหารศาสตร์.
- สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2556). *พื้นฐานบางแง่ของวัฒนธรรมทางการเมืองของสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: สมาคมสังคมแห่งประเทศไทย.

2. วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

- กณิศากร วัฒนาจิต. (2559). *วัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่นในเขตเมืองและเขตชนบทในเชียงใหม่*.
- จรัส สุวรรณมาลา. (2559). *วัฒนธรรมทางการเมืองท้องถิ่นในประเทศไทย, วารสารสถาบันพระปกเกล้า*.
- ชนาธิป ศรีโท. (2560). *วัฒนธรรมทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*
- ทินพันธ์ นาคะตะ. (2557). *ชนชั้นนำ อำนาจ และโครงสร้างอำนาจชุมชน: การศึกษาวิจัยเปรียบเทียบสองหมู่บ้านในชนบทไทยภาคเหนือ*. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2554). *วัฒนธรรมทางการเมืองไทย, วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*
- พัชรมนต์ โตสุรัตน์. (2558). *ความหลากหลายทางวัฒนธรรมทางการเมืองของกลุ่มประเทศอาเซียน, การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ครั้งที่7*

- พระครูอาทรปริยัตยานุกิจ (สุจิตโต/เพียรสองชั้น). (2555). *การประยุกต์ใช้หลักสังคัตถุ 4 ในการบริหารงานบุคลากรโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด*: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ไพฑูย์ โปธิสว่าง. (2555). *วัฒนธรรมทางการเมืองของชนชั้นกลางในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย*. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มณฑล มีอนันต์. (2556). *วัฒนธรรมทางการเมืองของบุคคลชั้นนำท้องถิ่น:ศึกษาเฉพาะนักกรณีบุคคลชั้นนำ จังหวัดสิงห์บุรี*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
- วันเพ็ญ บุญยืน. (2559). *วัฒนธรรมทางการเมืองของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา:การวิจัยเฉพาะนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่*. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุรศักดิ์ วัฒนากุดมชัย. (2558). *วัฒนธรรมทางการเมืองของนักศึกษาวิทยาลัยครูในเขตภาคเหนือตอนบน*. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

3. ภาษาอังกฤษ

- Almond, Gabriel A. And Powell, (2554). *Bingham G. Comparative Politics : A Development Approach*. Boston : Little Brown.
- Bottommore, Tom. (2558). *Elites and Society. Linotype Granjon* : Nicholls and Company Ltd,
- Bottommore, Tom. (2558). *Political Sociology. New York* : Harper and Row publisher,
- Jintalikhitdeeta, (2558). *Vilfredo Pareto. New York* : Thomas Y. Crowell Company,
- Lucian W. Pye, (2554). *Political Culture and Political Development* , International Encyclopedia of the Socience.
- Tom Bottommore. (2554). *The Civic Culture : Political Attitudes and Democracy in Five Nations. Boston* : Little Brown,

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพร เกษจ้อย

- การศึกษา - ศษ.บ. (การสอนภาษาอังกฤษ) (เกียรตินิยมอันดับ 1)
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
- สส.ม. (การวิจัยทางสังคมสงเคราะห์ศาสตร์)
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- Ph.D. (Sociology)
Bharati Vidyapeeth University, Pune, India
- ตำแหน่ง-อาจารย์ประจำสาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาทิตย์ ผ่านพูล

- การศึกษา - รป.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์)
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
- ศน.ม. (รัฐศาสตร์การปกครอง)
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
- ศศ.ม. (ปรัชญาและศาสนา)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ศน.บ. (ปรัชญา)
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
- ตำแหน่ง-อาจารย์ประจำสาขาการปกครอง

3) ดร.อัครเดช นิลโยธิน

- การศึกษา - คอบ. (ศึกษาศาสตร์อุตสาหกรรม)
มหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ศษ.ด. (การบริหารการศึกษา)
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
- ตำแหน่ง-อาจารย์ประจำสาขาวิจัยพุทธศาสตร์และปรัชญา

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ผลการประเมินแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญ

ข้าพเจ้า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิทธิพร เกษจ้อย ตำแหน่ง อาจารย์
ขอเสนอผลการประเมิน

แบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์

ชื่อ พระวิวัฒน์ ธนวิโส (พรมศรี)

เลขประจำตัวนักศึกษา 6220450611006

นักศึกษาหลักสูตร รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์

หัวข้อเรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ตอนที่ 1

ใช้ได้

ปรับปรุง

ส่วนที่ต้องปรับปรุง

.....
.....

ตอนที่ 2

ใช้ได้

ปรับปรุง

ส่วนที่ต้องปรับปรุง

.....
.....

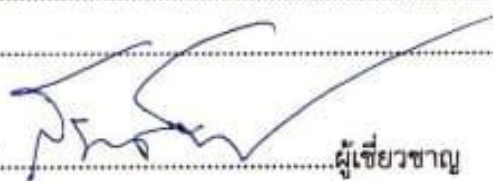
ตอนที่ 3

ใช้ได้

ปรับปรุง

ส่วนที่ต้องปรับปรุง

.....
.....

(ลงชื่อ) ผู้เชี่ยวชาญ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิทธิพร เกษจ้อย)

ผลการประเมินแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญ

ข้าพเจ้า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาทิตย์ ผ่านพูล ตำแหน่ง อาจารย์

ขอเสนอผลการประเมิน

แบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์

ชื่อ พระวิวัฒน์ ธนวิโส (พรหมศรี)

เลขประจำตัวนักศึกษา 6220450611006

นักศึกษาหลักสูตร รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์

หัวข้อเรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหสัชนธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ตอนที่ 1

ใช้ได้

ปรับปรุง

ส่วนที่ต้องปรับปรุง

.....

.....

ตอนที่ 2

ใช้ได้

ปรับปรุง

ส่วนที่ต้องปรับปรุง

.....

.....

ตอนที่ 3

ใช้ได้

ปรับปรุง

ส่วนที่ต้องปรับปรุง

.....

.....

(ลงชื่อ).....ผู้เชี่ยวชาญ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาทิตย์ ผ่านพูล)

ผลการประเมินแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญ

ข้าพเจ้า **ดร.อัครเดช นิละโยธิน** ตำแหน่ง **อาจารย์**

ขอเสนอผลการประเมิน

แบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์

ชื่อ **พระวิวัฒน์ ธนวิโส (พรมศรี)**

เลขประจำตัวนักศึกษา **6220450611006**

นักศึกษาหลักสูตร **รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์**

หัวข้อเรื่อง **วัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์**

ตอนที่ 1

ใช้ได้

ปรับปรุง

ส่วนที่ต้องปรับปรุง

.....

.....

ตอนที่ 2

ใช้ได้

ปรับปรุง

ส่วนที่ต้องปรับปรุง

.....

.....

ตอนที่ 3

ใช้ได้

ปรับปรุง

ส่วนที่ต้องปรับปรุง

.....

.....

(ลงชื่อ) อัครเดช นิละโยธิน ผู้เชี่ยวชาญ
(ดร.อัครเดช นิละโยธิน)

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ว่าการอำเภอสหัสขันธ์
รับที่ 4593
วันที่ 20 / 11 / 64
10.55

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
 ๙/๓๗ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
 จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐
 โทร ๐๔๓-๒๔๑-๔๔๘, ๐๔๓-๒๔๒-๓๘๖

ที่ อว ๗๙๑๔/๑๐๐๓

๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายอำเภอสหัสขันธ์

ด้วย พระวิวัฒน์ ธนวิโส (พรมศรี) เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๒๒๐๔๕๐๖๑๑๐๐๖ นักศึกษา
 หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์ รุ่นที่ ๑/๒๕๖๒
 กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “วัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์
 จังหวัดกาฬสินธุ์ (POLITICAL CULTURE OF LOCAL COMMUNITY LEADERS SAHATSAKHAN DISTRICT
 KALASIN PROVINCE)” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ดังนั้น จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่ออนุญาตให้ผู้วิจัยดังกล่าว แจกและเก็บรวบรวมข้อมูล
 เพื่อการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเจริญพรามาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
 และขออโมทนามา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสุธีจรรย์วัฒน์, ผศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
 ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

ทวการอำเภอกลาไ

รับที่ 4191

11 ต.ค. 2564

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

๙/๓๗ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง 09.90

จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

โทร ๐๔๓-๒๔๑-๔๔๘, ๐๔๓-๒๔๒-๓๘๖

ที่ อว ๙๙๑๔/๐๙๙๐

๔ ตุลาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

เจริญพร นายอำเภอกลาไสย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย พระวิวัฒน์ ธนวิโส (พรมศรี) เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๒๒๐๔๕๐๖๑๑๐๐๖ นักศึกษา
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏ
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “วัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำ
ชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร โดยมี พระมหาวิรุธ
วิโรจโน, ผศ.ดร. เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช
วิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดอนุญาตให้ พระวิวัฒน์ ธนวิโส (พรมศรี)
ได้ทดลองใช้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (Try-out) คือ แบบสอบถามการวิจัย ซึ่งเครื่องมือวิจัยดังกล่าวผ่านการ
ตรวจสอบคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญแล้ว ทั้งนี้ นักศึกษาผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียด
ต่อไป

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสุธีจริยวิวัฒน์, ผศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ผู้ประสานงาน : พระวิวัฒน์ ธนวิโส (พรมศรี) โทร. ๐๘๐-๐๑๐๐๖๘๒

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
ตามหลักสังคหวัตถุ 4

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาตามหลักสูตรหลักสูตรสังคมศาสตร์ ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามให้ครบทุกหัวข้อ ตามความเป็นจริงและตามความคิดเห็นของท่าน ซึ่งข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้ในการวิจัยเท่านั้นและจะนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป ข้อมูลที่ท่านตอบไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่ประการใด ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับและขอขอบพระคุณทุกท่านที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น

ผู้วิจัยหวังได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัย

พระวิวัฒน์ ธนวิโส (พรมศรี)

นักศึกษาปริญญาโท

สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นตามแนวพุทธศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check lists) มีคำตอบให้เลือก ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน () หรือเติมลงในช่องว่าง

1.1 เพศ

() ชาย

() หญิง

1.2 อายุ

() 18-35 ปี

() 36-45 ปี

() 46 ปีขึ้นไป

1.3 สถานะ

() ผู้นำ (ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน)

() บุคคลทั่วไป

1.4 ระดับการศึกษา

() ระดับประถมศึกษา

() ระดับมัธยมศึกษา

() ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเรื่องวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่น

คำชี้แจง : แบบสอบถามเรื่องวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่น เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องท้ายข้อความเพียงข้อละ 1 ช่อง

พิจารณาระดับความคิดเห็น ดังนี้

มากที่สุด	ระดับคะแนน	5
มาก	ระดับคะแนน	4
ปานกลาง	ระดับคะแนน	3
น้อย	ระดับคะแนน	2
น้อยที่สุด	ระดับคะแนน	1

รายการ	ระดับความรู้ด้านวัฒนธรรมทางการเมือง ของผู้นำชุมชนท้องถิ่น				
	5	4	3	2	1
1. ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ					
1.1 ไม่จำเป็นต้องมีความรู้เรื่องระบบการเมือง					
1.2 ไม่ต้องเข้าใจเรื่องการเมืองใดใด					
1.3 ไม่ต้องมีหน้าที่ใดใดทั้งสิ้นในระบบการเมือง					
1.4 ไม่ต้องแสดงความคิดเห็นเรื่องการเมืองใดใด					
1.5 ไม่มีสิทธิ์ร้องขอข้อเพื่อทราบมูลข่าวสารจากรัฐบาลได้					
2. ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า					
2.1 การยอมรับฟังอำนาจจากผู้มีชั้นทางสังคมสูงกว่า เป็นนิสัยธรรมดาของประชาชนทั่วไป					
2.2 การปฏิบัติตามกฎหมายโดยไม่ซักถามข้อสงสัยแต่ อย่างไร					
2.3 นักการเมืองไม่ได้มีหน้าที่ตรวจสอบผลปฏิบัติงานของ ข้าราชการแทนประชาชน					
2.4 มีการตัดสินใจเรื่องงบประมาณหรือโครงการต่างๆ ของรัฐบาล					
2.5 สามารถแสดงความคิดเห็นเรื่องการเมืองได้					
3 ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม					
3.1 สมัครใจเข้าร่วมกระบวนการตรวจ การปฏิบัติงานของ นักการเมือง					
3.2 การตรวจสอบผลการปฏิบัติงานผู้ใหญ่บ้านของ ประชาชนถือเป็นการเมืองแบบมีส่วนร่วมที่สมบูรณ์แบบ					
3.3 กำหนดได้รับการตรวจสอบจากประชาชนในพื้นที่ เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน					
3.4 การมีส่วนร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองส่งผลต่อการ ดำเนินชีวิตของประชาชน					
3.5 นักการเมืองได้ให้ความช่วยเหลือประชาชน					
4. ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมือง					

รายการ	ระดับความรู้ด้านวัฒนธรรมทางการเมือง ของผู้นำชุมชนท้องถิ่น				
	5	4	3	2	1
4.1 สามารถเข้าร่วมรับฟังปัญหาการทุจริตในหน้าที่ของ นักการเมืองท้องถิ่น					
4.2 เข้าร่วมกระบวนการตรวจสอบคุณธรรมนักการเมือง และข้าราชการท้องถิ่น					
4.3 การตัดสินใจอย่างอิสระของประชาชนคือตัวบ่งชี้ สำคัญของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมือง					
4.4 การตรวจสอบปัญหาความสุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ ของกำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นกระบวนการทางการเมืองของ ภาคประชาชน					
4.5 หากเผชิญกับเหตุการณ์เกี่ยวกับการกระทำที่ไม่ดี หรือ ผิดจริยธรรม ผู้นำได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา					
5. ด้านผู้นำทางการปกครอง					
5.1 มีความเพียรพยายามทำหน้าที่การทำงานอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ					
5.2 มีความอดทนไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากหรือ อุปสรรคที่เกิดขึ้น					
5.3 มีความขยัน ปฏิบัติงานควบคู่กับการใช้สติปัญญาใน การแก้ปัญหา					
5.4 แสดงความคิดเห็นเรื่องการเมืองทุกครั้งที่มีโอกาส					
5.5 มีสิทธิ์ร้องขอเพื่อทราบมูลข่าวสารจากรัฐบาลได้					
6. ด้านผู้นำทางการเมือง					
6.1 การยอมรับฟังอำนาจจากผู้มีชั้นชั้นทางสังคมสูงกว่า เป็นนิสัยธรรมดาของประชาชนทั่วไป					
6.2 อ่านข่าวดูทีวีเกี่ยวกับการเมืองประจำ					
6.3 ตรวจสอบผลปฏิบัติงานของข้าราชการ					
6.4 มีการตัดสินใจเรื่องงบประมาณหรือโครงการต่างๆ ของรัฐบาล					

รายการ	ระดับความรู้ด้านวัฒนธรรมทางการเมือง ของผู้นำชุมชนท้องถิ่น				
	5	4	3	2	1
6.5 สามารถแสดงความคิดเห็นเรื่องการเมืองได้					
7. ด้านผู้นำทางศาสนาและทางจิตวิญญาณ					
7.1 มีความภูมิใจในการเป็นผู้นำ					
7.2 ให้ความรู้ทางการเมืองกับประชาชนได้					
7.3 สามารถนำประชาชนได้					
7.4 ให้ความเชื่อถือกับประชาชนได้					
7.5 การเมืองมีความน่าสนใจ					
8. ด้านผู้ทำทางธรรมชาติ					
8.1 สามารถเข้าร่วมรับฟังปัญหาการทุจริตในหน้าที่ของ นักการเมืองท้องถิ่น					
8.2 เข้าร่วมกระบวนการตรวจสอบคุณธรรมนักการเมือง และข้าราชการท้องถิ่น					
8.3 การตัดสินใจอย่างอิสระของท่านคือตัวบ่งชี้สำคัญ					
8.4 การตรวจสอบปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นกระบวนการทางการเมืองของผู้นำ					
8.5 หากเผชิญกับเหตุการณ์เกี่ยวกับการกระทำที่ไม่ดี หรือ ผิดจริยธรรม ผู้นำได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา					

ตอนที่ 3 : ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น แบบสอบถาม
ปลายเปิด

คำชี้แจง โปรดให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น

1. ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ

.....

2. ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพรีฟ้า

.....

3. ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม

.....

4. ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมือง

.....

5. ด้านผู้นำทางการเมืองปกครอง

.....

6. ผู้ดำเนินทางการเมือง

.....

7. ด้านผู้นำทางศาสนาและทางจิตวิญญาณ

.....

8. ด้านผู้ทำทางธรรมชาติ

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถาม

ภาคผนวก จ

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม
และการคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

ตารางแสดงผลรวมการประเมินแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนและวิธีการคำนวณ

- 1.1 จัดรูปแบบให้สวยงามและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็น
- 1.2 ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน
- 1.3 จากนั้นก็นำคะแนนมารวมกันทั้ง 3 คน และคำนวณค่า IOC

สูตร $IOC = \frac{\sum R}{N}$

เมื่อ IOC ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทนผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในข้อนั้น
N แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยที่ +1 หมายถึง มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

-1 หมายถึง ไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

หมายเหตุ : ค่า IOC (หรือข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้อง) ที่สามารถนำไปใช้ได้ ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน () หรือเติมลงในช่องว่าง

1. เพศ แบ่งเป็น	() ชาย	() หญิง
2. อายุ แบ่งเป็น	() 18-35 ปี	() 36-45 ปี
	() 46 ปีขึ้นไป	
3. สถานะ แบ่งเป็น	() ผู้นำ(กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน)	() ประชาชนทั่วไป
4. ระดับการศึกษา แบ่งเป็น	() ระดับประถมศึกษา	
	() ระดับมัธยมศึกษา	
	() ระดับปริญญาตรีขึ้นไป	

การวิเคราะห์ด้วยดัชนี IOC (Index of Item – Objective Congruence)

วัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ตาม
หลักสังคหวัตถุ 4 เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+1 หมายถึง เห็นด้วย 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ -1 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

ข้อคำถาม	ระดับการประเมิน			คะแนน รวม	ค่า IOC	ผล
	+1	0	-1			
1) ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำ แคบ						
1.1 ไม่จำเป็นต้องมีความรู้เรื่องระบบ การเมือง	3	0	0	3	1	ใช้ได้
1.2 ไม่ต้องเข้าใจเรื่องการเมืองใดใด	3	0	0	3	1	ใช้ได้
1.3 ไม่ต้องมีหน้าที่ใดใดทั้งสิ้นในระบบ การเมือง	3	0	0	3	1	ใช้ได้
1.4 ไม่ต้องแสดงความคิดเห็นเรื่อง การเมืองใดใด	3	0	0	3	1	ใช้ได้
1.5 ไม่มีสิทธิ์ร้องขอข้อเพื่อทราบมูล ข่าวสารจากรัฐบาลได้	3	0	0	3	1	ใช้ได้
2) ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ ฟ้า						
2.1 การยอมรับฟังอำนาจจากผู้มีชนชั้น ทางสังคมสูงกว่าเป็นนิสัยธรรมดาของ ประชาชนทั่วไป	3	0	0	3	1	ใช้ได้
2.2 การปฏิบัติตามกฎหมายโดยไม่ซักถาม ข้อสงสัยแต่อย่างใด	3	0	0	3	1	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ระดับการประเมิน			คะแนน รวม	ค่า IOC	ผล
	+1	0	-1			
2.3 นักการเมืองไม่ได้มีหน้าที่ตรวจสอบผลปฏิบัติงานของข้าราชการแทนประชาชน	3	0	0	3	1	ใช้ได้
2.4 มีการตัดสินใจเรื่องงบประมาณหรือโครงการต่างๆของรัฐบาล	3	0	0	3	1	ใช้ได้
2.5 สามารถแสดงความคิดเห็นเรื่องการเมืองได้	3	0	0	3	1	ใช้ได้
3) ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม						
3.1 สมัยครใจเข้าร่วมกระบวนการตรวจการปฏิบัติงานของนักการเมือง	3	0	0	3	1	ใช้ได้
3.2 การตรวจสอบผลการปฏิบัติงานผู้ใหญ่บ้านของประชาชนถือเป็นการเมืองแบบมีส่วนร่วมที่สมบูรณ์แบบ	3	0	0	3	1	ใช้ได้
3.3 กำนันได้รับการตรวจสอบจากประชาชนในพื้นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน	3	0	0	3	1	ใช้ได้
3.4 การมีส่วนร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน	3	0	0	3	1	ใช้ได้
3.5 นักการเมืองได้ให้ความช่วยเหลือประชาชน	3	0	0	3	1	ใช้ได้
4) ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมือง						
4.1 สามารถเข้าร่วมรับฟังปัญหาการทุจริตในหน้าที่ของนักการเมืองท้องถิ่น	3	0	0	3	1	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ระดับการประเมิน			คะแนน รวม	ค่า IOC	ผล
	+1	0	-1			
4.2 เข้าร่วมกระบวนการตรวจสอบ คุณธรรมนักการเมือง และข้าราชการ ท้องถิ่น	3	0	0	3	1	ใช้ได้
4.3 การตัดสินใจอย่างอิสระของประชาชน คือตัวบ่งชี้สำคัญของวัฒนธรรมทาง การเมืองแบบพลเมือง	3	0	0	3	1	ใช้ได้
4.4 การตรวจสอบปัญหาความสุจริตใน การปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านเป็น กระบวนการทางการเมืองของภาค ประชาชน	3	0	0	3	1	ใช้ได้
4.5 หากเผชิญกับเหตุการณ์เกี่ยวกับการ กระทำที่ไม่ดี หรือ ผิดจริยธรรม ผู้นำได้มี ส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา	3	0	0	3	1	ใช้ได้
5) ด้านผู้นำทางการปกครอง						
5.1 มีความเพียรพยายามทำหน้าที่การ งานอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ	3	0	0	3	1	ใช้ได้
5.2 มีความอดทนไม่ย่อท้อต่อความ ยากลำบากหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้น	3	0	0	3	1	ใช้ได้
5.3 มีความขยัน ปฏิบัติงานควบคู่กับการ ใช้สติปัญญาในการแก้ปัญหา	3	0	0	3	1	ใช้ได้
5.4 แสดงความคิดเห็นเรื่องการเมืองทุก ครั้งที่มีโอกาส	3	0	0	3	1	ใช้ได้
5.5 มีสิทธิ์ร้องขอเพื่อทราบมูลข่าวสารจาก รัฐบาลได้	3	0	0	3	1	ใช้ได้
6) ด้านผู้นำทางการเมือง						
6.1 การยอมรับฟังอำนาจจากผู้มีชั้น ทางสังคมสูงกว่าเป็นนิสัยธรรมดาของ ประชาชนทั่วไป	3	0	0	3	1	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ระดับการประเมิน			คะแนนรวม	ค่า IOC	ผล
	+1	0	-1			
6.2อ่านข่าวคู่มือเกี่ยวกับการเมืองประจำ	3	0	0	3	1	ใช้ได้
6.3 ตรวจสอบผลปฏิบัติงานของข้าราชการ	3	0	0	3	1	ใช้ได้
6.4 มีการตัดสินใจเรื่องงบประมาณหรือโครงการต่างๆของรัฐบาล	3	0	0	3	1	ใช้ได้
6.5 สามารถแสดงความคิดเห็นเรื่องการเมืองได้	3	0	0	3	1	ใช้ได้
7) ด้านผู้นำทางศาสนาและทางจิตวิญญาณ						
7.1 มีความภูมิใจในการเป็นผู้นำ	3	0	0	3	1	ใช้ได้
7.2 ให้ความรู้ทางการเมืองกับประชาชนได้	3	0	0	3	1	ใช้ได้
7.3 สามารถนำประชาชนได้	3	0	0	3	1	ใช้ได้
7.4 ให้ความเชื่อถือกับประชาชนได้	3	0	0	3	1	ใช้ได้
7.5 การเมืองมีความน่าสนใจ	3	0	0	3	1	ใช้ได้
8) ด้านผู้ทำทางธรรมชาติ						
8.1 สามารถเข้าร่วมรับฟังปัญหาการทุจริตในหน้าที่ของนักการเมืองท้องถิ่น	3	0	0	3	1	ใช้ได้
8.2 เข้าร่วมกระบวนการตรวจสอบคุณธรรมนักการเมือง และข้าราชการท้องถิ่น	3	0	0	3	1	ใช้ได้
8.3 การตัดสินใจอย่างอิสระของท่านคือตัวบ่งชี้สำคัญ	3	0	0	3	1	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ระดับการประเมิน			คะแนน รวม	ค่า IOC	ผล
	+1	0	-1			
8.4 การตรวจสอบปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นกระบวนการทางการเมืองของผู้นำ	3	0	0	3	1	ใช้ได้
8.5 หากเผชิญกับเหตุการณ์เกี่ยวกับการกระทำที่ไม่ดี หรือ ผิดจริยธรรม ผู้นำได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา	3	0	0	3	1	ใช้ได้
ค่า IOC ที่ใกล้ 1 ถือว่า ดี ถ้าต่ำกว่า 0.67 ต้องปรับปรุงแก้ไข						

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามในด้านข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำชุมชนท้องถิ่น อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสังคหวัตถุ 4

ข้อที่	ข้อเสนอแนะ	ระดับการประเมิน			คะแนน รวม	ค่า IOC	ผล
		+1	0	-1			
1	ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ	3	0	0	3	1	ใช้ได้
2	ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า	3	0	0	3	1	ใช้ได้
3	ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม	3	0	0	3	1	ใช้ได้
4	ด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมือง	3	0	0	3	1	ใช้ได้
5	ด้านผู้นำทางการเมืองการปกครอง	3	0	0	3	1	ใช้ได้
6	ด้านผู้นำทางการเมือง	3	0	0	3	1	ใช้ได้
7	ด้านผู้นำทางศาสนาและทางจิตวิญญาณ	3	0	0	3	1	ใช้ได้
8	ด้านผู้นำทางธรรมชาติ	3	0	0	3	1	ใช้ได้

ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
	Valid	30	100.0
Cases	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables
in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.954	40

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ข้อ 1.1	83.3199	16.289	.300	.584
ข้อ 1.2	83.4131	16.778	.212	.595
ข้อ 1.3	83.4307	17.423	.050	.612
ข้อ 1.4	83.3401	16.589	.241	.591
ข้อ 1.5	83.3879	16.379	.291	.585
ข้อ 2.1	83.2343	16.129	.258	.588
ข้อ 2.2	83.3350	16.137	.293	.584
ข้อ 2.3	83.2670	16.929	.124	.605
ข้อ 2.4	83.1788	16.107	.265	.587
ข้อ 2.5	83.2997	16.412	.216	.593
ข้อ 3.1	83.2645	16.225	.274	.586
ข้อ 3.2	83.4257	16.503	.284	.587
ข้อ 3.3	83.4005	17.508	.021	.615
ข้อ 3.4	83.2771	16.933	.126	.605
ข้อ 3.5	83.3854	16.384	.235	.591
ข้อ 4.1	83.4610	17.244	.079	.609
ข้อ 4.2	83.5718	17.538	.040	.611
ข้อ 4.3	83.3804	17.701	-.019	.619
ข้อ 4.4	83.3325	17.172	.098	.607
ข้อ 4.5	83.5416	17.006	.137	.603
ข้อ 5.1	83.3199	16.289	.300	.584

ข้อ 5.2	83.4131	16.778	.212	.595
ข้อ 5.3	83.4232	17.432	.049	.612
ข้อ 5.4	83.3401	16.589	.241	.591
ข้อ 5.5	83.4131	16.778	.212	.595
ข้อ 6.1	83.5416	17.006	.137	.603
ข้อ 6.2	83.3199	16.289	.300	.584
ข้อ 6.3	83.1788	16.107	.265	.587
ข้อ 6.4	83.2997	16.412	.216	.593
ข้อ 6.5	83.3804	17.701	.019	.619
ข้อ 7.1	83.3325	17.172	.098	.607
ข้อ 7.2	83.5416	17.006	.137	.603
ข้อ 7.3	83.3401	16.589	.241	.591
ข้อ 7.4	83.3879	16.379	.291	.585
ข้อ 7.5	83.2343	16.129	.258	.588
ข้อ 8.1	83.3350	16.137	.293	.584
ข้อ 8.2	83.2670	16.929	.124	.605
ข้อ 8.3	83.2645	16.225	.274	.586
ข้อ 8.4	83.4257	16.503	.284	.587
ข้อ 8.5	83.3879	16.299	.310	.583

Scale Statistics

Mean	Variance	Std. Deviation	N of Items
86.8388	17.883	4.22883	40

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-ฉายา/นามสกุล : พระวิวัฒน์ ธนวิโส (พรมศรี)
วัน เดือน ปีเกิด : 26 มิถุนายน 2536
ที่อยู่ปัจจุบัน : 153 หมู่ 5 ตำบลนิคม อำเภอสหัสขันธ์
จังหวัดกาฬสินธุ์

การศึกษา

พ.ศ. 2554 : มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสหัสขันธ์ศึกษา
ตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์
จังหวัดกาฬสินธุ์

พ.ศ. 2558 : รัฐศาสตรบัณฑิต (ร.บ.) สาขาวิชารัฐศาสตร์
การปกครอง มหาวิทยาลัยรามคำแหง
แขวงห้วยมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ